Serie nouă
APRILIE 2020
4
(CCXXV)
48 pagini
ISSN
1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

- Premiile UCMR pe anul 2019
- Recunoaşteri academice: Octavian Lazăr Cosma
- Convorbirile AM: Marius Țeicu, Carmen Stoianov
- Punctul pe j... azz: big-band-uri
- Muzica în pandemie (I)
- Eurovision România 2020

În imagine:
Marius ȚEICU
Marele Premiu UCMR pe 2019

”A. M.” – 30

În această primăvară revista noastră împlineşte 30 de ani! Au trecut 3 decenii de când, în săptămânile de după evenimentele din decembrie 1989, Uniunea Compozitorilor trecea prin transformări importante, permise de ridicarea cenzurii şi de libertatea de exprimare. După înlăturarea conducerii numite de partid, noua echipă aleasă în mod democratic – condusă de preşedintele Pascal Bentoiu, vicepreşedinţii Adrian Iorgulescu şi Cornel Ţăranu şi secretarii Ştefan Niculescu, Irina Odăgescu, Anton Şuteu, Octavian Lazăr Cosma şi Gheorghe Firca – a imaginat o serie de reforme, pe multiple planuri. Printre acestea, reprofilarea revistei MUZICA, menită de acum înainte să promoveze muzicologia analitică, studiile asupra creaţiei şi istoriografiei. În paralel cu această schimbare de orientare, Uniunea a decis înfiinţarea revistei ACTUALITATEA MUZICALĂ, o revistă dinamică, cu un ritm de apariţie bilunar, care să comenteze viaţa muzicală, prin cronici, reportaje, interviuri, portrete, ştiri internaţionale, recenzii etc. şi să informeze asupra preocupărilor principale ale Uniunii.

A fost alcătuită, prin concurs, o nouă echipă redacţională, condusă de criticul muzical Luminiţa Vartolomei, jurnalist cu experienţă în presă, la radio şi la televiziune. Au secondat-o Ioan Dobrinescu şi Mihai Cosma pentru zona academică, Octavian Ursulescu şi Carmen Stoianov pentru zona de divertisment, Mihail Cratofil (fotograf), responsabil cu ilustraţiile, o secretară a redacţiei, Teodora, şi un responsabil tehnic, de producţie – Horia Hariton. La un moment dat, corector avea să fie Cristina Drăgulescu.

Revista a demarat repede şi într-un mod spectaculos, asigurându-şi colaborarea tuturor muzicologilor şi compozitorilor cu condei, cu interes pentru viaţa muzicală, cu spirit analitic şi cu curajul opiniilor. Astfel, printre semnatari apăreau numele de top ale criticii muzicale, precum Viorel Cosma, Iosif Sava, Alfred Hoffmann, Ada Brumaru, Elena Zottoviceanu, Edgar Elian, Dumitru Avakian, Smaranda Oţeanu, Doru Popovici, Petre Codreanu, Dan Scurtulescu, Ecaterina Stan, Anca Ioana Andriescu, Valentin Petculescu, Daniela Caraman-Fotea, Florian Lungu, Florin-Silviu Ursulescu şi mulţi colaboratori ocazionali, din Bucureşti şi din ţară. Revista a avut la început 4 pagini, apoi s-a extins la 8 (reducând ritmul de apariţie la un număr pe lună).

În entuziasmul noilor începuturi au apărut şi speranţe şi viziuni care s-au dovedit până la urmă utopice: tirajul de 50.000 de exemplare, gândit pentru un interes major al publicului faţă de muzica uşoară şi muzica clasică, s-a dovedit a fi nerealist, mai ales în condiţiile unei inflaţii de ziare şi reviste care inundau punctele de vânzare a presei (mare parte a acestora axate pe teme interes, politice sau economice, sau pe poze ”fierbinţi”, care puneau în plan secund revistele literare, teatrale, cinematografice şi muzicale). Tirajul a fost rapid diminuat, în paralel cu reducerea frecvenţei de apariţie la un număr pe lună.

În efervescenţa începuturilor vieţii muzicale neîngrădite de oprelişti ideologice sau de limitări ale circulaţiei artiştilor, nu au lipsit neînţelegerile, confruntările de opinii, protestele, pentru unele dintre acestea ”Actualitatea muzicală” fiind principala tribună de dezbateri (vezi scandalul de la Filarmonică iscat de un articol al maestrului Bentoiu, vezi scandalul de la Academia de Arte din Iaşi declanşat de dorinţa unora de eliminare a cadrelor didactice aşa-zis ”compromise”, vezi dreptul la replică al unor muzicieni vizaţi de părerile exprimate în cronicile revistei).

Odată cu dezvoltarea tehnologiilor de presă revista a trecut la tiparul la două culori, cu o a doua etapă de modernizare în 2001, atunci când a trecut la o formulă grafică mai atrăgătoare, full-color, pe hârtie lucioasă, în format tabloid, cu o desfăşurare de 36 (ulterior 48) de pagini, împărţite ”frăţeşte” între zona de clasic şi cea de pop-rock-jazz, coordonator fiind Mircea Drăgan, iar producător devenind Editura Muzicală.

Luând modelul marilor publicaţii occidentale de profil ”Actualitatea muzicală” a devenit prima revistă culturală din România care a fondat Premiile sale anuale, acordate neîntrerupt şi devenite un reper în viaţa muzicală naţională. Cele mai semnificative personalităţi au primit, în timp, asemenea premii, printre laureaţi numărându-se compozitori (Pascal Bentoiu, Liviu Dănceanu, Dan Dediu etc. sau Camelia Dăscalescu, George Grigoriu, Cornel Fugaru, Horia Moculescu, Cornel Fugaru, Ion Cristinoiu etc.), muzicologi (Iosif Sava, Octavian Lazăr Cosma, Viorel Cosma etc.), dirijori (Cristian Mandeal, Horia Andreescu, Stelian Olariu etc.), instrumentişti (Valentin Gheorghiu, Gabriel Croitoru, Marin Cazacu etc.), solişti de operă (Angela Gheorghiu, Ruxandra Donose, Felicia Filip etc.) sau de muzică uşoară (Marina Voica, Corina Chiriac, Angela Similea, Mirabela Dauer etc.), de pop sau alte genuri echivalente (Gabriel Cotabiţă, Mădălina Manole, Laura Stoica, Loredana Groza, Ştefan Bănică jr., Marcel Pavel etc.), formaţii (Phoenix, Holograf, Direcţia 5, Iris, Compact etc.). De asemenea, s-au acordat premii pentru jazz, folk, artişti din diaspora, Spectacolul Anului, Evenimentul anului (o asemenea distincţie ajungând la Michael Jackson!), pentru regizori, coregrafi, manageri culturali etc.

De mai bine de un deceniu revista poate fi citită şi în format electronic, fiind mult mai uşor de găsit, de arhivat, de trimis în străinătate, de indexat.

Din 2018 revista a fost recunoscută de Ministerul Culturii ca fiind o publicaţie de relevanţă culturală naţională, intrând în programul de finanţare din fonduri guvernamentale, alături de principalele publicaţii de literatură şi teatru.

Mihai COSMA

DIN SUMAR

Premiile UCMR pe anul 2019..................2-8

Recunoaşteri academice................................9

Interviuri: M. Ţeicu, C. Stoianov..........10-17

Muzica în pandemie.........................29-34

Eurovision România 2020................38-42

Premiile Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România pe anul 2019

În 6 martie 2020, în **Aula Palatului Cantacuzino** s-a desfăşurat festivitatea de decernare a **Premiilor U.C.M.R. pe anul 2019.** La eveniment a participat un public numeros şi select, alcătuit din distinşi muzicieni din capitală şi din ţară. Manifestarea a fost condusă, cum era firesc, de Preşedintele U.C.M.R., compozitorul **Adrian Iorgulescu**. În alocuţiunea rostită, domnia sa a menţionat importanţa activităţii ***Societăţii Compozitorilor Români*** (înfiinţată cu un secol în urmă), care îşi continuă cu succes misiunea de promovare a valorilor muzicale naţionale. Premiile au fost acordate la propunerea secţiilor principale ale U.C.M.R.

Marius Ţeicu

Marele Premiu, pentru întreaga activitate, i-a fost conferit compozitorului **Marius Ţeicu,** autor de şlagăre şi lucrări de divertisment, unanim apreciate de publicul tuturor generaţiilor.

Compozitorul **Dan Dediu** a înmânat premiile Secţiei de **Muzică instrumentală şi Multimedia** şi a motivat selectarea de către comisie a fiecărei lucrări în parte, în ordinea următoare:

Premiul pentru lucrări simfonice a fost decernat compozitoarei **DOINA ROTARU** pentru lucrarea ***Nympheea,*** pentru orchestră. Remarcabilă prin bogăţia expresivă şi semantică, această inedită creaţie a fost prezentată în cadrul concertelor SIMN din 2019. Inspirată din romanul ***Spuma Zilelor*** de **Boris Vian**, muzica tulburătoare, plină de emoţie şi subtilitate – ce îmbină original idiomurile muzical, poetic şi pictural, evocă în maniera caracteristică a autoarei, parcursul de la viaţă la moarte, cu toate metamorfozele acestuia.

Premiul pentru lucrări concertante a fost acordat compozitorului **ADRIAN IORGULESCU** pentru ***Concertul pentru flaut şi orchestră***, lucrare impresionantă prin ineditul şi complexitatea sonoră şi expresivă şi prin abordarea diferită a rolului instrumentului solist. După cum menţiona autorul–însuşi, flautul devine un instrument puternic, capabil să facă faţă sonorităţii orchestrale, cu care dialoghează şi se confruntă. Am admirat în ediţia 2019 a **Festivalului Internaţional** ***George Enescu*** frumuseţea şi originalitatea altei lucrări concertante a maestrului

Adrian Iorgulescu

foto: Mihai Cosma

Doina Rotaru

Iorgulescu: ***Concertul pentru clarinet şi orchestră***.

Premiul pentru lucrări camerale a fost conferit compozitorului **MIHAI MĂNICEANU** pentru ***Riffs and Solos***, pentru flaut şi pian. Această creaţie originală, care aminteşte unele sonorităţi rock ale anilor 1990, constituie un prilej de a prelucra *riff-uri* şi *solo-uri* din repertoriul de gen, abordate într-o organizare ingenioasă „quasi una sonata". Lucrarea s-a bucurat de un binemeritat succes în cadrul concertelor SIMN – ediţia 2019.

La **Subsecţia de Fanfară**, compozitorul **AUREL BUGA** a fost premiat pentru ***Uvertura pentru orchestră simfonică de suflători,*** apreciată de comisie pentru complexitatea şi originalitatea discursului muzical.

Premiul **Filialei Cluj** a fost decernat compozitorului **AUREL BĂCAN,** autorul lucrării ***Trio Ad-Hoc pentru clarinet, violă şi violoncel,*** creaţie camerală inedită, deosebit de inspirată.

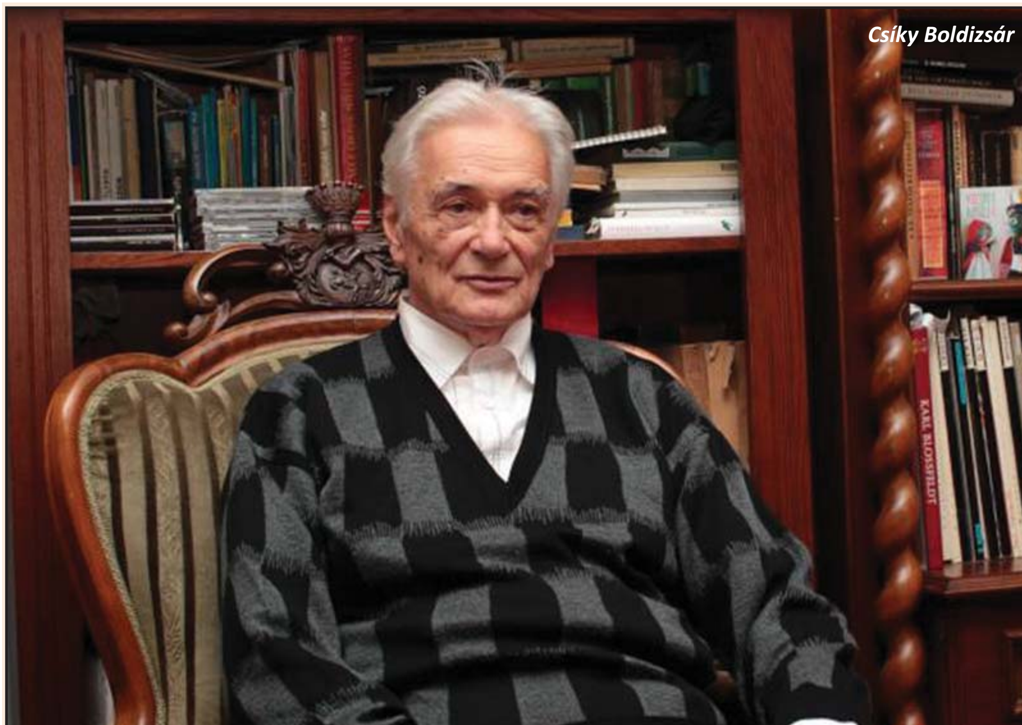

Mihai Măniceanu

foto: Mihai Cosma

Dan Dediu, coordonatorul Secţiei de Muzică Instrumentală şi Multimedia

În continuare, compozitorul **Dan Buciu** a înmânat premiile **Secţiei de Muzică Vocală**.

Premiul pentru lucrare vocal-instrumentală a fost acordat tânărului compozitor **CIPRIAN ANDREI ION** pentru ***Rondelurile rozelor op. 7*** – *6 lieduri pentru voce şi pian pe versuri de Alexandru Macedonski*. Muzicianul a reuşit să evoce într-o manieră originală momentele

Csíky Boldizsár

cruciale ale vieții, situate între naştere şi moarte, asemenea acelora din poemele care i-au fost sursa de inspirație.

Premiul pentru lucrare corală amplă* – ex aequo** a fost acordat compozitorilor **CSÍKY BOLDIZSÁR** pentru ***Despărțire de Kemenesalja, pentru cor de femei pe 3 voci, pe text de **Dániel Berzsenyi** şi **MARCEL-OCTAV COSTEA** pentru ***Kyrie*** din ***Missa „Caelestia",*** pentru cor cu efecte media, muzică religioasă.

Premiul pentru lucrare vocal-simfonică a fost acordat compozitorului **GHENADIE CIOBANU** pentru lucrarea intitulată ***Deux chansons*** pentru soprană, flaut, oboi, clarinet, percuție, 2 viori, violă,

Dan Buciu, coordonatorul Secției de Muzică Vocală

foto: Mihai Cosma

Ciprian Andrei Ion

foto: Mihai Cosma

violoncel şi contrabas, pe text de **Valeriu Matei** şi **Matei Vişniec.**

În continuare, compozitorul **George Natsis** a înmânat premiile **Secției de Muzică Jazz-Pop.**

Premiul pentru muzică de jazz sau ***muzică instrumentală* (ex aequo)** a fost acordat compozitorilor:

IONEL TUDOR pentru *Evening Waltz*, instrumental; **NICOLAE SIMION** - ***Hommage à Richard Oschaniztky***, jazz-simfonic .

Premiul pentru melodie sau ***grupaj de melodii*** a fost conferit compozitorului **HORIA MOCULESCU** pentru ***Soarele şi copilul,*** pe text de **Carmen Aldea Vlad**, în orchestrația lui **Andrei Tudor.**

Premiul pentru Spectacol **(revistă, musical, operetă)** a fost obținut de compozitorul **ANDREI TUDOR** pentru ***Parcul de distracții*** (musical).

Ghenadie Ciobanu

Aurel Buga

Evenimentul de la UCMR s-a încheiat cu decernarea premiilor **Secției de Muzicologie** de către coordonatorul acesteia, muzicologul **Nicolae Gheorghiță.**

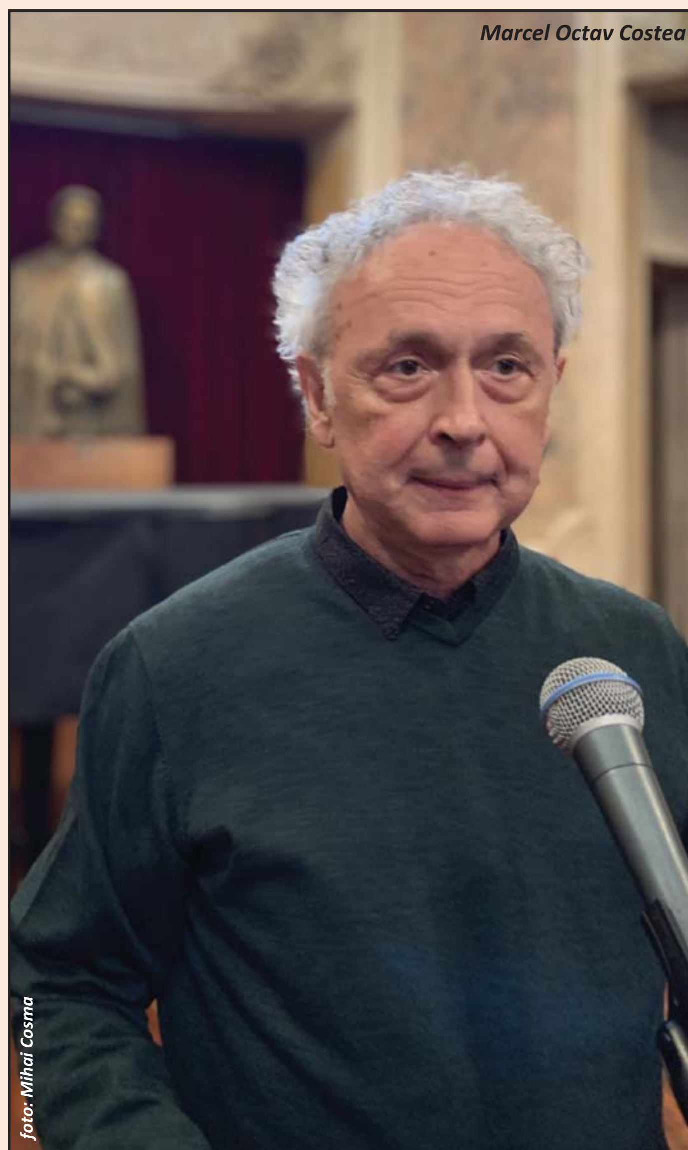

Marcel Octav Costea

foto: Mihai Cosma

George Natsis, coordonatorul Secţiei de Muzică Jazz/Pop alături de Horia Moculescu

Au fost premiate două autoare valoroase, care au elaborat lucrări consistente, de ample dimensiuni, pe parcursul unei cercetări îndelungate.

Nicolae Simion

foto: Mihai Cosma

Ionel Tudor

Premiul pentru sistematică muzicală, etnomuzicologie şi folclor, cercetări de muzică sacră a fost acordat muzicologului **CARMEN STOIANOV**

pentru ***Cărțile psalmilor. Reflecții în sonor. Cartea a II-a: Psalmii 42-72***, Editura Muzicală, 2019;

Aurelian Băcan

Nicolae Gheorghiță, coordonatorul Secției de Muzicologie

Premiul pentru ***Istoriografie, lexicografie, ediții critice, antologii*** a fost acordat lucrării **Alexandru Voevidca**, ***Folclor muzical din Bucovina. Cântecul***

Andrei Tudor

Carmen Stoianov

vocal de joc (vol. 3). Ediție critică, catalog tipologic muzical şi antologie de **CONSTANȚA CRISTESCU,** Editura Lidana 2019.

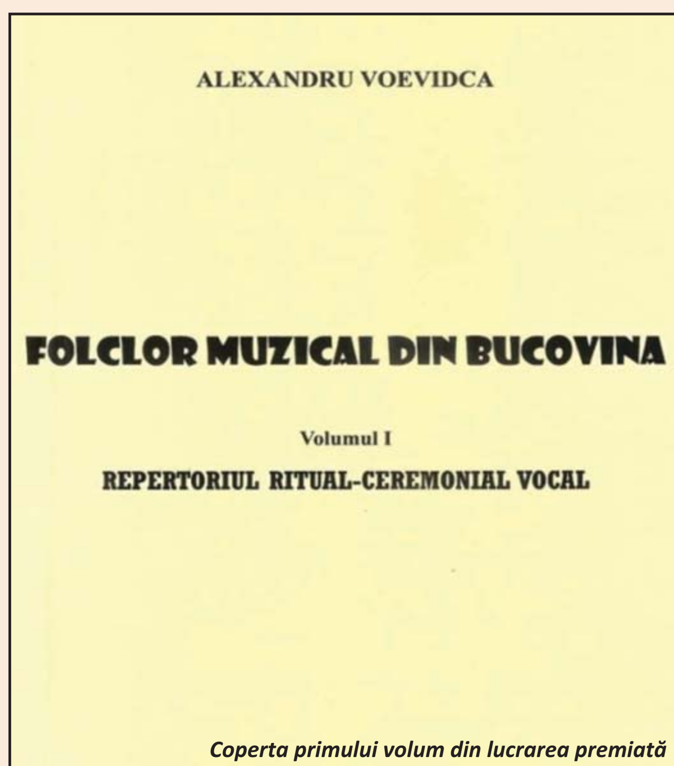
Festivitatea de decernare a premiilor organizată de către U.C.M.R. demonstrează preocuparea consecventă a instituției de a stimula talentul, inițiativa şi spiritul vizionar al creatorilor

Constanţa Cristescu

români, de a face cunoscute valorile muzicii contemporane, într-un cuvânt, de **a promova excelența**. (fotografiile de la fața locului **Mihai Cosma**)

Carmen MANEA

Coperta primului volum din lucrarea premiată

Spre muzica românească...

...aşa s-a intitulat discursul de recepție al Acad. Prof. Univ. Dr. Dr.h.c. Octavian Lazăr Cosma, ce a avut loc în Aula Academiei Române în 12 martie 2020. Neobosit cercetător al istoriei muzicii româneşti, O.L. Cosma a fost membru corespondent al Academiei Române din anul 2011, iar în 2016 a devenit membru titular.

Într-o încăpere în care m-am bucurat să îi regăsesc preț de câteva ore pe cei mai distinşi oameni de cultură, cuvântul introductiv a fost rostit de Preşedintele Academiei Române, Ioan Aurel Pop. Atât în cuvântarea dlui. Preşedinte cât şi în discursul de recepție al Acad. O.L. Cosma am regăsit aceeaşi idee împărtăşită, acelaşi țel şi acelaşi deziderat: acela de a acorda mai multă atenție culturii naționale, patriei. Într-adevăr, istoricul I.A. Pop a abordat subiectul dintr-o perspectivă a întregii istorii româneşti, însă am perceput din discursul domniei sale aprecierea pentru munca pe care Acad. O.L. Cosma o face pentru acea parte din istoria românilor care este istoria muzicii.

Academicianul Octavian Lazăr Cosma

Discursul de recepție a fost o pledoarie pentru muzica românească. Maestrul O.L. Cosma foloseşte, de altfel, fiecare ocazie pentru a creşte interesul interpreților români (şi nu doar) către abordarea lucrărilor româneşti. Opiniile muzicologului sunt de fiecare dată ascultate cu mare interes şi prețuire de către interlocutori, fiind argumentate desluşit.

În această ocazie, muzicologul, autor al impresionantului tom „Hronicul Muzicii Româneşti" (9 volume), a reiterat valorile componisticii autohtone, chiar cu mențiuni punctuale asupra unor comori muzicale care au trecut în uitarea poprului lor.

A fost remarcată, pe de altă parte, schimbarea paradigmelor în ce priveşte statutul muzicii, de la formă simplă de agrement la artă, precum s-a subliniat şi faptul că acest lucru s-a întâmplat datorită contribuției importante pe care breasla a avut-o cu precădere în perioada interbelică. Tocmai aceşti compozitori au fost nemeritat dați uitării, începând cu ultimele decenii ale secolului al XX-lea, cele aflate sub ocupație comunistă.

O.L. Cosma şi-a asumat sarcina de a susține fără odihnă o cauză pe care însuşi marele George Enescu o avea pe conştiință, fiind cunoscut faptul că oridecâteori avea ocazia de a propune repertorii, Enescu pleda pentru a interpreta măcar o lucrare românească – şi asta indiferent de țara sau continentul în care era invitat, şi indiferent dacă autorii erau cunoscuți sau nu publicului la acel moment.

A fost de asemenea amintit efortul muzicienilor contemporani de a promova muzica românească, cu referire directă la Festivalul şi Concursul Național al Liedului Românesc, dedicat integral repertoriului cameral vocal național.

Şirul alocuțiunilor s-a încheiat cu răspunsul protocolar al Acad. Cornel Țăranu, redat publicului de Acad. Răzvan Theodorescu. În discursul compozitorului clujean a fost amintită colaborarea importantă pe care O.L. Cosma a avut-o în Cluj, conexiunea fiind făcută de o personalitatea a cărei activitatea a fost strâns legată de cea a Academiei de Muzică „Gheorghe Dima" – unde îşi desfăşoară activitatea de predare. Din punct de vedere al documentării istorice, O. L. Cosma a publicat două volume dedicate Operei române din Cluj.

Fireşte, nu dăm uitării nici celelalte scrieri documentare, de o deosebită importanță pentru identitatea muzicii româneşti, activități de amploare, emblematice şi de un real folos multor generații de-acum înainte, alături de contribuția adusă Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, în calitate de preşedinte între 2005-2010.

Transmit însă cel mai important mesaj pe care l-am primit în acea ocazie: indiferent de care parte a scenei vă găsiți, faceți paşi „spre muzica românească".

Norela-Liviana COSTEA

Marius Țeicu: "Muzica uşoară tradițională nu va muri!"

Pentru cei mai tineri sau care, cum se spune, "au deschis aparatele TV mai târziu", adică nu-l cunosc îndeajuns, iată o succintă prezentare biografic-artistică a reputatului muzician – compozitor, dirijor, solist vocal, profesor, personalitate TV. S-a născut la Reşița, pe 9 mai 1945, deci peste puține zile împlineşte 75 de ani, deşi nu-i arată nicidecum, fiind de o vitalitate extraordinară. A urcat rând pe rând scara firească a studiilor muzicale,

mai întâi la Timişoara, la Şcoala de muzică şi la Liceul de muzică (oboi cu prof. Ion Doroftei), apoi la Bucureşti, la Conservator. Aici i-a avut profesori, între alții, pe Ion Dumitrescu, Nicolae Coman, Dragoş Alexandrescu, Ştefan Niculescu, Aurel Stroe, Octavian Lazăr Cosma, Emilia Comişel, Iosif Conta, Petre Crăciun, Vinicius Grefiens şi Nicolae Buicliu. A fost pianist şi vocalist în formația Modern Grup, pianist-corepetitor de muzică uşoară la Şcoala populară de artă din Bucureşti, lector la Catedra de canto a Universității Ecologice şi apoi la Facultatea de teatru a Universității "Spiru Haret". Între distincțiile care fac cinste unui palmares impresionant: numeroase premii, culminând cu Marele Premiu pe 2019, din partea U.C.M.R., zeci de premii la festivalurile de la Mamaia şi la "Cerbul de aur", Premiul internațional UNICEF al cântecului pentru copii, Premiul festivalului internațional "Golden Star". A predat la grădinițe muzicale şi a colindat globul alături de formația "Perpetuum Mobile". A scris multă muzică de teatru, musical, corală, de televiziune şi pentru copii, precum şi pentru câteva filme de lung-metraj, între care cele mai cunoscute, premiate şi peste hotare, sunt "Rămăşagul", "Zâmbet de soare", "Angela merge mai departe" (nu, nu e vorba de colaboratoarea sa de-o viață Angela Similea, pe care dorim s-o vedem revenind pe scena muzicală!), "Al patrulea gard, lângă debarcader", "Acordați circumstanțe atenuante". Dar, se înțelege, muzica uşoară l-a consacrat drept o mare personalitate a genului, scriitura sa inconfundabilă fiind reconoscibilă încă de la prima melodie importantă, "Visata mea iubire" (1970). Au trecut exact cinci decenii de atunci, "de împliniri mărețe", cum se spunea cândva, dar în cazul lui chiar că sintagma se potriveşte. Aşa încât dialogul, mai ales că ne cunoaştem de atâta vreme, se leagă de la sine.

- Te ştiu drept unul dintre cei mai ordonați, mai riguroşi compozitori, aşa cum erau şi bunii noştri prieteni dispăruți Ion Cristinoiu şi Cornel Fugaru, totul la tine este clasat, partituri, pozitive, negative, fotografii, ceea ce este extrem de important la o creație ce însumează sute de melodii, mii de ore de muzică. De aceea încep prin a te întreba dacă mai ştii exact de câte ori ai fost premiat până acum de U.C.M.R.? Şi ce reprezintă acest recent Mare Premiu?

- Este cel mai important premiu pe care l-am primit în viața mea! Este foarte emoționant să vezi cum breasla din care faci parte, cea a compozitorilor şi a muzicologilor, a decis să-mi acorde acest premiu pentru întreaga mea activitate creatoare. Sunt profund recunoscător şi impresionat, mulțumesc din inimă! Anterior am mai primit premii anuale acordate de U.C.M.R., pentru diverse lucrări, aceasta petrecându-se în 1973, 1976, 1979, 1981, 1985, 1988, 1992, 1995, 2002, 2005, 2009.

- Iată deci că nu m-am înşelat, eşti statisticianul perfect, deşi nu e deloc uşor când ai atâtea trofee la activ! Nu sunt adeptul ierarhiilor, care întotdeauna ascund şi o anumită doză de subiectivism, aşa că nu-ți cer (ar fi şi absurd) să ne furnizezi un clasament, un top al creațiilor tale de muzică uşoară. Pe baza mai multor criterii – evaluare personală, succes la public, difuzare radio/ TV, tiraje discografice – te invit doar să

Trofeu Mamaia 1994 cu Monica Anghel

alcătuieşti o listă cu piesele tale de muzică uşoară cele mai intrate în conştiința marelui public, fiindcă la urma urmei asta e cel mai important. Te rog să nu uiți soliştii respectivi, al căror rol este determinant în succesul unui titlu.

- Şi, deşi n-o să-i indic la fiecare piesă, extrem de importanţi sunt şi textierii care semnează versurile, din păcate toţi plecaţi dintre noi, dar cărora le trimit un gând de recunoştinţă pentru talentul lor şi pentru colaborarea perfectă pe care am avut-o: Eugen Rotaru (de altfel am lansat anul trecut la casa de discuri Eurostar câteva CD-uri cu melodii pe versurile lui), Ovidiu Dumitru, Theodora Popa Mazilu, Angel Grigoriu şi Romeo Iorgulescu, Saşa Georgescu, Roxana Popescu, Mihai Dumbravă, Constantin Săbăreanu... Lista de mai jos, subliniez şi eu, nu este un top, ci doar o înşiruire, sunt sigur că fiecare iubitor al şlagărului românesc ar mai avea şi alte propuneri. Aşadar, să încerc: "Oameni" (Aurelian Andreescu), "Nu-mi lua iubirea", "Trăiesc", "Nu voi putea uita niciodată", "Viaţa merge iubind înainte", "Ce-ar fi să fiu" (Angela Similea), "O portocală" (Anda Călugăreanu), "Dau viaţa mea pentru-o iubire" (Monica Anghel), "Dormeau pe-o frunză două stele", "Stai, nu pleca!" (Mirabela Dauer), "Mama, doar mama" (Corina Chiriac), "Unde erai?" (Corina Chiriac şi Marius Ţeicu), "Eu te voi iubi" (Adrian Daminescu), "Ce va fi cu iubirea mea?", "Cînd iubeşti" (Loredana Groza), "Nu-mi pare rău" (Silvia Dumitrescu), "Chemarea dragostei" (Adrian Romcescu), "O romantică fată" (Marina Voica), "Frumoasele duminici" (Olimpia Panciu şi Marius Ţeicu), "Iarnă, iarnă, albă iarnă (Ninge iar)" (Marius Ţeicu), "Numai pentru tine, viaţă!" (Laura Stoica)...

Grupul Dixi 67 - Marius Ţeicu, Sile Zamfir, Marcel Dragomir, Petre Magdin, Mihai Constantinescu, Laurenţiu Băcanu, Bebe Covercă,Peter Crecmar (1970)

- Dacă am avea martori oculari şi... auditivi, aceştia ar putea depune mărturie că la fiecare titlu propus de tine începeam să fredonez refrenul! Dar observ că ţi-ai "persecutat" multe din cântecele interpretate chiar de tine, cum ar fi "Lumea ştie despre dragostea noastră", "Cine eşti tu?", "Te aştept, draga mea", "M-am îndrăgostit la prima vedere", "Voi, copii", "Plouă cu soare", "Stai, stai, stai", "Fotografia", "Umbra plopilor", "Proverbe"... şi câte or mai fi. Pentru că toată această "paradă a şlagărului" reprezintă o parte importantă a muzicii uşoare româneşti, te-aş întreba cum vezi muzica uşoară românească tradiţională, pe care ai slujit-o o viaţă? Cum este ea azi şi cum vezi viitorul ei? În acest sens, ce rol joacă festivalurile de gen?

- Muzica uşoară tradiţională nu va muri atâta timp cât publicul de vârsta noastră sau chiar mai tânăr va dori să asculte melodii frumoase, cu texte sensibile, care să-i încălzească sufletul, inima. Există şi tineri compozitori profesionişti şi talentaţi care păstrează această tradiţie, venind cu elemente noi vizând construcţia melodică, a formei muzicale, a cadrului armonic sau orchestral.

Concursurile de interpretare au rolul de a readuce în memoria spectatorilor, dar şi a telespectatorilor, cele mai frumoase melodii din repertoriul de aur al muzicii uşoare româneşti, alături de compoziţii actuale ale autorilor reprezentând toate vârstele, care continuă această tradiţie. Concurenţii pot găsi în aceste creaţii acele melodii care să le pună în valoare calităţile vocale şi interpretative cu care se prezintă în faţa juriului, inclusiv a publicului spectator şi telespectator.

- Totuşi, ce a însemnat dispariţia unor competiţii stimulative pentru compozitori, cum ar fi festivalul de la Mamaia sau, pe vremuri, concursurile TV "Şlagăre în devenire" sau "Steaua fără nume"?

- Concursurile de creaţie ar fi necesare îndeosebi pentru compozitorii tineri, stimulându-i în creaţie, mai ales că avem tineri deosebit de talentaţi, iar o confruntare între aceştia ar fi benefică pe plan individual, dar în egală măsură ar fi un real câştig pentru muzica uşoară românească, în ansamblu.

Mamaia 1973, Gala Laureaţiilor: George Grigoriu, Angel Grigoriu, Romeo Iorgulescu, Flavia Buref, Radu Şerban, Aurel Storin, Marius Ţeicu (Premiul UCMR)

- Da, aşa a fost concursul organizat de U.C.M.R. - A. D. A., "Muzic-ADA", care a confirmat talentul componistic şi interpretativ al tinerei Dora Gaitanovici, din Buzău. Dacă am intrat pe acest teritoriu, nu pot trece peste succesele tale de la Mamaia. Cariera ta se întrepătrunde pentru o bună perioadă de timp cu istoria acestui festival. Când ai debutat acolo şi care au fost distincţiile cu care ai intrat în palmares? După cum vezi, profit de faptul că sigur ai o listă completă.

- Prima mea participare a fost în 1973, cu două piese. "Chemarea dragostei", pe versuri de Constantin Săbăreanu, a beneficiat de două interpretări (aşa era pe atunci), cu două orchestrații diferite, Adrian Romcescu şi Dida Drăgan. A doua a fost "Tineri", pe versuri de Angel Grigoriu şi Romeo Iorgulescu, cântată de Mihai

Perpetuum Mobile Group (1973) - Mihai Dumbravă, Ion Cristinoiu, Marius Ţeicu, Bebe Prisada şi Mihai Viziru

Constantinescu şi Anda Călugăreanu. La aceeaşi ediție mă prezentasem la preselecție şi cu piesa "Oameni", cântată de Aurelian Andreescu, dar aceasta nu s-a calificat în finală!! În acea perioadă eram profesor corepetitor la clasa de canto a reputatei şi regretatei profesoare Florica Orăscu. Adrian Romcescu (era elev, avea 18 ani şi debuta şi el la festival), Dida Drăgan şi Mihai Constantinescu îmi erau cursanți la această clasă. Mie mi s-a acordat atunci Premiul Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor pentru "Chemarea dragostei", piesa cântată de Adrian Romcescu încheind seara de gală. Anectodic: marele succes de la Gală l-a determinat pe Tudor Vornicu să aprobe pentru prima dată în analele festivalului, care era transmis în direct de TVR, bisarea melodiei câştigătoare!

În 1974 mi s-a acordat premiul III pentru două melodii pe versuri de Mihai Dumbravă, "Acum te-am regăsit"(cele două versiuni: Marina Voica, Aurelian Andreescu) şi "Doar pacea" (Dida Drăgan, Adrian Romcescu). O ediție de neuitat a fost cea din 1983, când am câştigat Marele Premiu cu "Să cântăm azi omenirii" (Marina Voica) şi "Nimic nu poate să-nvingă iubirea" (Corina Chiriac), ambele pe versuri de Eugen Rotaru. În 1985, tot cu un text de Eugen Rotaru, am fost distins cu premiul I pentru "Voi cânta pentru mileniul III" (Angela Similea). În 1992 am urcat din nou pe cea mai înaltă treaptă, fiind distins cu Trofeul secțiunii de Creație-Şlagăre, pentru "Ce va fi cu iubirea mea?", text Eugen Rotaru, solistă Loredana Groza. Un nou Trofeu în 1994, tot la secțiunea Creație-Şlagăre, cu "Dau viața mea pentru o iubire", cu Monica Anghel, versuri Eugen Rotaru. Şi în aceeaşi formulă de trei am obținut premiul II în 1997, cu "Vreau să trăiesc", piesă preluată ulterior de mulți copii şi cântată la competițiilor lor.

- Festivalul de la Mamaia nu mai există, din păcate, de ceva vreme, în schimb iată că la Brăila se desfăşoară de 15 ani, neîntrerupt, un foarte puternic şi bine organizat festival internațional, cinstind memoria compozitorului George Grigoriu, brăilean de felul lui. Eşti preşedinte al juriului la această prestigioasă manifestare, prilej cu care profit să te întreb, revenind oarecum la o temă abordată mai înainte, dacă festivalurile acestea din prima linie, televizate în direct (cum ar fi şi cel de la Amara), reuşesc să suplinească dispariția aceluia de la Mamaia? Muzical vorbind, fiindcă din punct de vedere organizatoric, am constatat-o personal, ele sunt net superioare.

- E o onoare că sunt preşedinte al juriului la acest important festival internațional de interpretare. De compozitorul George Grigoriu m-au legat multe lucruri. Atunci când am avut primele încercări într-ale compoziției, marele creator de şlagăre m-a încurajat să merg pe acest drum, scriindu-mi apoi un "Cuvânt înainte" la prima mea culegere de şlagăre, apărută la Editura Muzicală. Apoi mi-a fost naş de cununie când m-am căsătorit cu Rodica. Îl voi purta mereu în suflet ca pe un OM deosebit, mare compozitor, orchestrator, profesor, pentru că multe din vedetele importante şi-au lucrat piesele pe care urmau să le cânte cu acest autentic Maestru al genului. An de an pe scena festivalului se prezintă solişti din România, dar şi din toată lumea. Este absolut emoționant să vezi aceşti tineri cântând piesele lui George Grigoriu, iar cei străini cântând în limba română. O şansă uriaşă este pentru ei aceea că

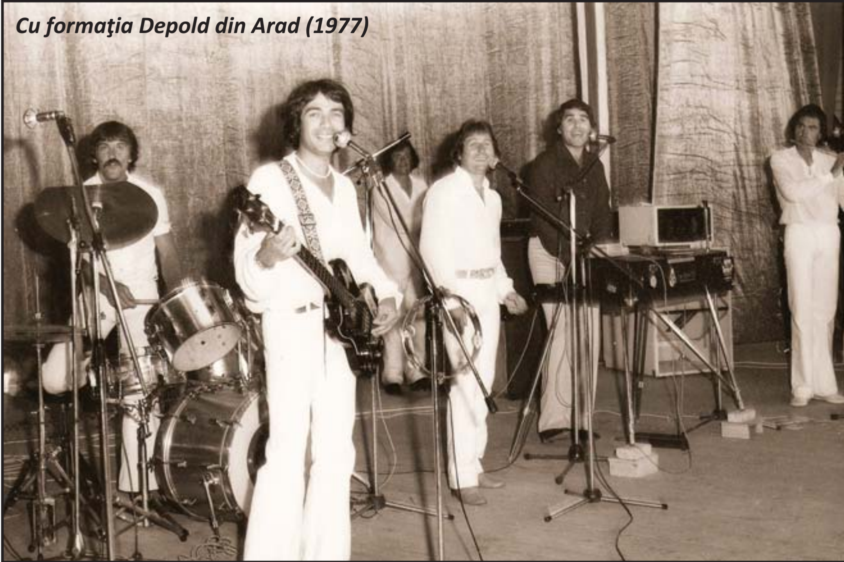

1976, în turneu cu Radu Goldiş, Margareta Pâslaru Bebe Coverca, Ovidiu Lipan Ţăndărică

beneficiază de acompaniamentul excelentei formații dirijate de compozitorul Ionel Tudor. Serviciul pe care îl face festivalul, prin promovarea muzicii româneşti în lume, este imens. Păcat că alături de acest festival, de cele de la Amara sau Focşani, nu mai există şi competiția de la Mamaia...

- Festivalul "George Grigoriu" de la Brăila este relativ tânăr, însă "Crizantema de aur" de la Târgovişte se pregăteşte de ediţia a 53-a, desfăşurându-se fără întrerupere din 1968! De câţiva ani eşti membru al juriului secţiunii de Creaţie la acest longeviv şi prestigios festival, ca reprezentant al U.C.M.R. Cum priveşti romanţa românească şi acest eveniment de mare tradiţie, organizat impecabil?

- Romanţa continuă să fie iubită de români, dovadă sunt sălile arhipline seară de seară la acest festival, cu un public format din toate generaţiile. Şi nu e de mirare, având în vedere participarea, cu interpreţi de primă mărime atât la secţiunea Interpretare, cât şi la Creaţie şi în recitaluri. Prezentate în primă audiţie la

Cu formaţia Depold din Arad (1977)

secţiunea de Creaţie, multe din compoziţii sunt de excepţie, dovadă preluarea lor imediată de către concurenţii de la secţiunea de Interpretare. Festivalul dispune de două formaţii orchestrale excepţionale, câte una la fiecare secţiune. Iar organizarea este fără greşeală, sufletul festivalului fiind Alina Mavrodin Vasiliu, aceeaşi pe care acum mulţi ani am prezentat-o, în calitate de moderator, la concursul "Steaua fără nume" al Televiziunii! În concluzie, romanţa românească trăieşte, e pe mâini bune şi îşi continuă drumul firesc pe scena muzicii româneşti.

- Dacă tot ne-am întors câteva decenii în trecut, să mai adăugăm vreo două, amintind că ai studiat oboiul la Liceul de muzică din Timişoara, unde l-ai avut coleg pe viitorul tău colaborator apropiat din show-urile televiziunii, Titus Munteanu. La Conservator ce ai studiat? Cum şi când s-a produs trecerea la muzica uşoară? Ai activat, după câte se ştie, în diverse formaţii, ai întreprins turnee, inclusiv peste hotare.

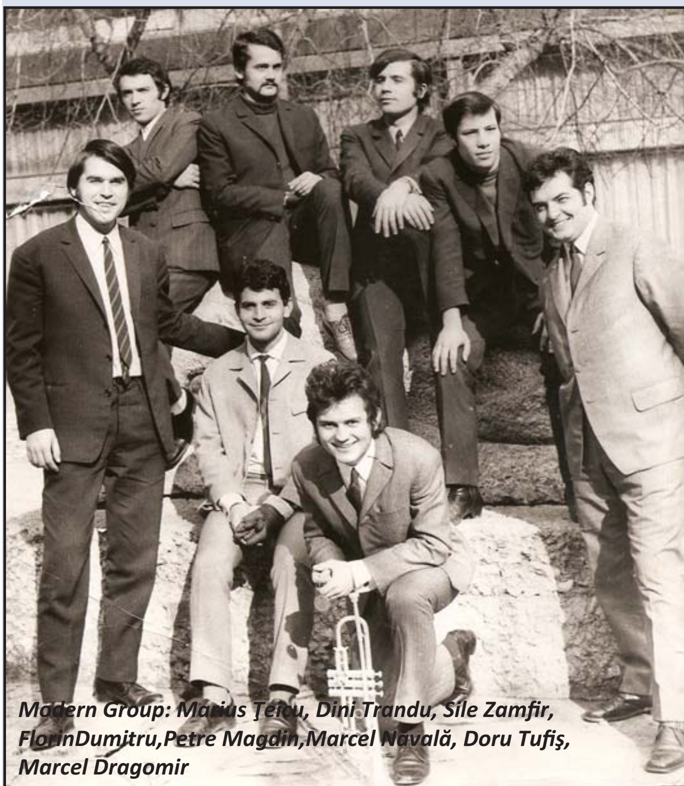
- Prietenul meu Titus era cu 2 ani mai mare şi studia flautul. Nici acum nu-mi vine să cred că Titi (aşa îi spuneam noi, prietenii) nu mai este printre noi...La Conservator am intrat în 1963, dând examene la cele două facultăţi, cea Pedagogică şi cea de Instrumente şi Canto. Am intrat la amândouă şi am ales oboiul, la facultatea de Instrumente. După un an m-am transferat la facultatea Pedagogică, dorind să urmez secţia de dirijat. Din păcate, abia la sfârşitul anului II s-a dat examen pentru ocuparea a doar 3 locuri la această secţie. Am reuşit să ocup unul din ele, extrem de fericit, deoarece încă de copil mi-am dorit să devin dirijor, mergând săptămânal la cele două concerte, sâmbătă seara şi duminică la prânz, ale Filarmonicii timişorene, urmărind cu partiturile de orchestră în faţă. Partiturile, primite din Praga de la o mătuşă, erau "de buzunar", tipărite de o editură de excepţie, Peters. Am absolvit deci Conservatorul în 1968 la această secţie. Îmi aduc aminte cu respect şi recunoştinţă de profesorii de dirijat pe care i-am avut, la dirijat cor pe Petre Crăciun şi la dirijat orchestră (făcând practica la fantastica orchestra simfonică Radio) pe marele dirijor Iosif Conta. Dar în anul III a apărut un lucru neaşteptat în viaţa mea. M-am îndrăgostit definitiv de muzica uşoară, dar şi de cea de jazz, dixieland. Formaţia Dixie 67 era formată în special din studenţi la Conservator, timişoreni de-ai mei, foşti colegi de la liceul de muzică, fiind conduşi de Petre Magdin. Ei aveau nevoie la un moment dat de un pianist; nu mai cântasem până atunci în vreo formaţie, dar cunoscând cât de cât pianul am fost cooptat de prietenii mei în orchestră. Înafară de Petrică Magdin, trompetă, leaderul trupei, mai erau: Sile Zamfir-trombon, Adrian Ursulescu (apoi Marcel Dragomir)-clarinet, sax tenor, Dan Eftimie-chitară, banjo, vocal, Bebe Covercă-bas, vocal, Francisc Grunberg (apoi Laurenţiu Băcanu)-tobe şi fireşte eu-pian, vocal. După câţiva ani, îndrăgostiţi de muzica soul, ne-am schimbat numele în

Cântând compoziţia sa Stai Stai Stai în limba germană la Televiziunea din Leipzig (1979)

Modern Grup, apărând în formaţie colegi noi: Doru Tufiş-chitară, Marcel Năvală (fostul tău coleg de la Electrotehnica bucureşteană)-chitară bas, Florică Dumitru-tobe. Înafară de Modern Grup am mai făcut parte din formaţia Perpetuum Mobile Group, având în componenţa sa pe Mihai Dumbravă (textier şi bun prieten, cu care am colaborat la multe şlagăre)-chitară bas, vocal, leader, Ion Cristinoiu-tobe, vocal, Bebe Prisada-sax tenor, flaut, Mihai Viziru-chitară, vocal, eu fiind la pian şi vocal. Cu această formaţie pot spune că am colindat lumea, vizitând 42 de ţări. O altă formaţie a fost cvartetul intitulat "Noi patru", cu Mihai Constantinescu-vocal, chitară acustică, Bebe Covercă-

chitară bas, vocal, Sergiu Zagardan-vocal, tobe, iar eu la claviaturi. La un moment dat ne-am întâlnit câțiva colegi și am înființat o formație de acompaniament cu care am făcut multe turnee alături de vedetele noastre, între care Margareta Pâslaru, Marina Voica, Mihai Constantinescu,

Modern Group: Marius Țeicu, Dini Trandu, Sile Zamfir, FlorinDumitru,Petre Magdin,Marcel Navală, Doru Tufiș, Marcel Dragomir

Corina Chiriac, Olimpia Panciu, Ion Dichiseanu. Din trupă făceau parte Radu Goldiș-chitară, Ovidiu Lipan "Țăndărică"-tobe, Bebe Covercă-chitară bas și eu la clape (au mai fost instrumentiștii: Valy Stoian, Cornel Stroiescu, Vicu Stravre și alții). Am mai colaborat în multe turnee, în țară și în străinătate, cu formația "Depold" din Arad, care avea un solist vocal fantastic, Ladislau "Loți" Borkics.

- Mi-l amintesc bine, așa e, voce extraordinară, mai mic de statură, blond, cu părul lung. Acum câțiva ani am fost invitat de Claudia Mirițescu, solistă pe care o prezentasem la Mamaia, la un festival de copii organizat de ea la Brașov, "Fulg de nea". Ei bine, șoferul casei de cultură, care m-a dus la sală, era Borkics, inițial nu l-am recunoscut, n-am apucat să discut mai multe cu el, acum îmi pare rău... Legat de Brașov, ești indiscutabil unul din performerii autentici ai "noii serii" a Festivalului internațional "Cerbul de aur", pentru că la cea veche nici nu aveai cum, s-a desfășurat între 1968-1971. Câte premii ai cucerit aici? Crezi că așa cum este el conceput azi, cu o selecție absolut discutabilă a melodiilor propuse concurenților străini, festivalul își mai îndeplinește menirea de a promova muzica ușoară românească în lume, așa cum ar fi normal în raport cu cheltuielile uriașe? Câte premii ai cucerit la "Cerb"?

- Premiile nu le-am cucerit eu personal, dar mulți interpreți români și străini au câștigat premii importante cântând piesele mele. Astfel, "Dau viața mea pentru-o iubire" i-a adus Trofeul "Cerbul de aur" Monicăi Anghel în 1996, după 22 de ani același cântec aducându-i Trofeul în 2018 solistei Inis Neziri din Albania. Au mai figurat în palmares Rachael Alexandra din Filipine – Premiul pentru cea mai bună interpretare a unei piese românești ("Voi cânta pentru mileniul III"), Lun Zhong Xu din China – premiul I ("cu "Eu te voi iubi"), iar reprezentanta noastră Raluca Blejușcă a câștigat Premiul pentru cea mai bună interpretare a unei piese românești, cu "Oameni". Alți laureați de care-mi aduc acum aminte: Jan Werner, Norvegia-premiul II ("Oameni"), Eka Dell, Indonezia - premiul III, dar mi-au cântat creațiile mulți alții, unii dintre ei au intrat în palmares: Aurelian Temișan ("Oameni"), Loredana Groza ("Ce va fi cu iubirea mea?"), Michael James, Anglia ("Oameni"), Charles Hernando ("Eu te voi iubi"), Tone Norum din Norvegia, Siri Sisark, Estonia ("Numai pentru tine, viață!"), Patrice, SUA ("Chemarea dragostei"), David McNamara din Islanda, Aris Koriseva, Finlanda ("Ce va fi cu iubirea mea?"), Mar Roca, Spania ("Numai pentru tine, viață!"), soliștii din Rusia și Olanda ("Dau viața mea pentru-o iubire"), Irlanda ("Ce va fi cu iubirea mea?") și mulți alții. Se poate să greșesc unele informații, dar timpul…

- Rămâne să abordăm cealaltă parte a întrebării altădată, eventual... după ediția următoare a "Cerbului de aur"! Ce loc ocupă musical-ul în creația ta?

- Așa cum spuneam într-o carte dedicată activității mele componistice, scrisă de muzicologul Daniela Caraman Fotea, musical-ul m-a atras dintotdeauna. Dacă mă gândesc bine, emisiunile de televiziune semnate de Titus Munteanu și regizate de Alexandru Bocăneț, iar mai târziu cele semnate și regizate de Titus, în care jucam

Trupa NOI 4: Bebe Covercă, Marius Țeicu, Mihai Constantinescu și Sergiu Zagardan

cu Olimpia Panciu, Mihai Constantinescu, Corina Chiriac, Angela Similea, Mirabela Dauer, Alexandru Arșinel, Marina Voica, Radu Gheorghe și alții, erau niște mini-musicaluri. Mi-am "exersat" condeiul și în filmele muzicale: "Rămășagul" (după "Punguța cu doi bani" de Ion Creangă), regizat de Ion Popescu Gopo (premiat la festivalul de film din Chicago, SUA), "Zâmbet de soare",

regia Elisabeta Bostan (premiat la un festival de film la Lagos, în Portugalia), serialul TV "Racheta albă", semnat de regizoarea Cristiana Nicolae. Musicalul este pentru mine o dragoste la fel de mare ca muzica uşoară. Pentru librete am lucrat cu nume notorii. Îi datorez mult Silviei Kerim, scriitoare de mare talent, un om extraordinar, multipremiată pentru opera ei scrisă şi radiofonică. Dacă nu era ea nu existau musicaluri ca "Mary Poppins", "Micuţa Dorothy", "Gulliver în ţara piticilor" sau "Frumoasa din pădurea adormită", spectacole jucate în

Aplauze alături de distribuţia musicalului "O premieră furtunoasă"

toată ţara şi în străinătate, cu mii de spectatori, la Timişoara, Bucureşti, Constanţa, Craiova, Cluj-Napoca, Oradea, Galaţi, Reşiţa, Turda, Brăila, la TVR sau la "Escalante Centre Teatral" din Valencia. Am mai scris musicaluri pe librete de Octavian Sava, cum ar fi "Nota zero la purtare" (după premiera de la Teatrul de revistă "Constantin Tănase" din Bucureşti, musicalul se joacă şi azi la Opera din Braşov). Au urmat "Divanul persian" (premiul U.C.M.R. în 2002), "Omul care a văzut moartea" (premiul U.C.M.R. în 2005), "Estera" (Premiul de excelenţă al revistei "Actualitatea Muzicală" în 2006), "O premieră furtunoasă" (premiul U.C.M.R. în 2011). Pe un libret de Eugen Rotaru am compus musicalul "Examene, examene"; premiera a avut loc la Teatrul Naţional de Operetă din Bucureşti, iar apoi a fost pus în scenă la teatrele de operă din Constanţa, Iaşi, Braşov. Acest musical a fost prezentat şi în cadrul Festivalului internaţional „George Enescu" de către Teatrul de Operetă Bucureşti. În fine, pe un libret de Bogdan Ulmu, după Ion Creangă, am compus "Povestea prostiei".

- Câte albume ai lansat la casa de discuri Eurostar? Aceasta ţi-a conferit de altfel "Discul de aur" pentru tirajul înregistrat de aceste CD-uri.

- Cred că am lansat la casa de discuri Eurostar cel puţin 12 albume. Îi mulţumesc producătorului Paul Stîngă pentru grija pe care o are faţă de muzica uşoară românească, faţă de compozitorii şi interpreţii români. Afluenţa înregistrată de fiecare dată la lansările de la magazinul Muzica mi-a dovedit că muzica mea este îndrăgită, aşa se explică şi tirajul total al albumelor, care mi-a adus onorantul "Disc de aur".

- Un capitol important îl ocupă, îndeosebi în ultimii ani, descoperirea şi pregătirea unor copii talentaţi. I-aş aminti în primul rând pe cei deja afirmaţi la scară naţională şi chiar internaţională: Andra Gogan, Bibi, Gabriela Amzaru (Trofeul Tinereţii la Amara, semifinalistă la "Vocea României", solistă la Akcent), Eleonora Filipoiu (laureată la Amara, "Aurelian Andreescu", "Florin Bogardo"). În ultima vreme am mai întâlnit la festivalurile unde am fost alţi elevi ai tăi: Diana Codreanu (a luat premiul I la "Amara Junior", cântând adorabil "O portocală"), Iulia Condilă (super-premiată), Cristina Frăţilă, 15 ani (premiul I la "Mamaia copiilor" şi la "Amara Junior"), Adriana Bitoleanu, 12 ani, micuţul Robert Condilă, şi el cu multe premii. Le şi compui melodii sau doar îi pregăteşti vocal?

- Copiilor de care mă ocup le compun de multe ori şi melodii. Toţi sunt copii minunaţi şi talentaţi, în progresul cărora cred cu tărie. Îi iubesc pe toţi în egală măsură!

- Ca să încheiem într-o notă mai decontractată, ştiu că de curând te-ai mutat în alt apartament. Ai şi povestit cu umor la premiile U.C.M.R. cum ţi-ai căutat zadarnic prin lucruri un sacou! Cum acest apartament, am înţeles, este mai mic, ai avut unde expune numeroasele trofee şi portretul pe care pictorul Traian Nica Ţuckman ţi l-a dăruit cu ocazia unei lansări la magazinul Muzica?

- Am stat într-un bloc, la etajul 4 din 4, fără lift. Vârsta mea şi a soţiei ne-a obligat să ne mutăm într-un apartament mai mic, într-un bloc cu lift, chiar dacă la

Alături de Anton Şuteu şi Cornel Fugaru

etajul 1. Bineînţeles că în birou am pe pereţi caricaturile celebrului Ştefan Popa Popa's, prieten şi timişorean de-al meu, dar şi tabloul pictorului Traian Nica Ţuckman, un portret care mă reprezintă şi pentru care îi mulţumesc.

Interviu de **Octavian URSULESCU**

De vorbă cu Carmen Stoianov

Mihai Cosma: *Carmen Stoianov, sunteți laureata Premiului pe anul 2019 al UCMR, oferit de secția de Muzicologie și critică muzicală, pentru volumul dedicat muzicii psalmilor. Cum ați ajuns să vă ocupați de acest subiect?*

Carmen Stoianov: Relația mea cu *Psalmii* biblici a început cu niște ani în urmă, atunci când trebuia să-mi aleg tema de Disertație la Masteratul de Studii Culturale Ebraice – Universitatea din București.

În paranteză – decanul *Facultății de Litere*, regretatul specialist în paleografie, medievalist și slavist prof. univ. dr. Dan Horia Mazilu, membru corespondent al Academiei Române, îmi oferise șansa de a ține cursuri la proaspăt-înființatul Centru de Studii Ebraice (a cărui „struțo-cămilă" pot spune că am fost).

M. C.: *Struțo-cămilă?*

C. S.: Da, pot spune astfel, pentru că eram și studentă a Facultății și predam și un curs în același timp, ca profesoară. Închizând paranteza, revin: Dan Horia Mazilu, coordonatorul disertației mele (și autor al unor ample studii despre Dosoftei și Antim Ivireanul), dorind să mă determine să lămuresc terminologia „fluidă" din traducerile românești privind sonorul biblic (instrumente, genuri, inserții în sonor etc.), mi-a propus să abordez tema *Psalmilor* ca studiu comparat: original (ebraica biblică studiată la Masterat) versus traduceri românești.

M. C.: *Poate o lucrare de masterat să acopere un subiect de asemenea anvergură?*

C. S.: Întrebarea mi-am pus-o și eu. Ideea m-a încântat și vreo două zile m-am complăcut în compania ei, dar nu a trecut mult până să îmi dau seama că timpul este prea scurt iar cele 60 pagini ale unei disertații – de asemenea. Așa că m-am orientat spre arheografie și astfel am uitat *Psalmii*. Dar nu m-au uitat Ei.

M. C.: *Și așa s-a născut ideea acestei cărți...*

C. S.: Ideea mi-a revenit obsedant, până în ziua în care m-am hotărât să-i las să mă invadeze așa cum știu ei mai bine; am început o documentare serioasă – am beneficiat și beneficiez în continuare de surse excelente, dublate de oportunitatea unor stagii în Israel – am organizat totul într-o osatură în care m-am bazat pe originalul biblic canonic retipărit în *The Jerusalem Bible*, pe *Nova Vulgata*, pe *Psaltirea Bibliei* de la 1688 și pe traduceri exponențiale de secol XX-XXI ale principalelor culte: Vasile Radu și Gala Galaction, Francisca Băltăceanu și Monica Broșteanu, Liviu Pandrea, Dumitru Cornilescu, *Noua Traducere în Limba Română*, traduceri în limbi europene etc.

M. C.: *Un teritoriu nou, prea puțin cercetat, în lume...*

C. S.: Am aderat la căi deja defrișate de compozitoarea, organista, cercetătoarea (arheografie muzicală) și pedagogul Suzanne Haïk-Vantoura – cea pe care un Olivier Messiaen sau Bernard Gavoty o numeau „Champollion al *Psalmilor*", deoarece reușise ca în ultimul pătrar al secolului trecut să descifreze în întregime „cântecul tăcut" din întreaga *Biblie.* Am reluat unele trasee și teze emise de ea, demonstrând în plus, din perspectiva muzicologului, perfecta logică a dramaturgiei muzicale în construcția *Psalmilor* biblici și legăturile/sudarea în plan sonor-muzical cu întregul text biblic.

Evident, am lansat ipoteze de lucru, parte demonstrate, parte în așteptare deoarece există, încă, termeni încă obnubilați (își așteaptă luminarea!), fondul acestora rămânând legat, indubilabil, de sonor

(după cum le-o demonstrează însăși etimologia), am propus amprentări sonor-lingvistice la nivelul sferei (istorice) poetico-sonor/muzicale, cu selecții de termeni/sintagme implicând cântarea (sonorul), dramaturgii sonor-muzicale...

Mulțumesc, aici, cu profundă recunoștință, celui fără de care nu m-aș putea legitima ca muzicolog: Academicianul Octavian Lazăr Cosma, Maestrul meu, șef de școală în muzicologia română.

M. C.: *Cum ați gestionat materialul atât de mare care a rezultat?*

C. S.: M-am concentrat pe edificarea a cinci volume, corespunzând celor cinci *Cărți ale Psalmilor* – potrivit originalului ebraic canonic. Dincolo de considerațiile generale și de posibilele concluzii pe

marginea fiecărei *Cărți*, punctul de greutate îl reprezintă individualizările celor 150 poeme din *Fişa Psalmului*. În ea am făcut notații legate de personalitatea fiecărei cântări: tipologia de gen (peste 20 de subgenuri!), direcționarea către magistrul cântărilor, intenția (scopul, ocazia), locul, timpul, împrejurarea, participarea unor personaje şi, desigur, autorul sau dedicatarul, aşa cum apare notat pe frontispiciul psalmic – respectiv în primul *verset* (integral sau parțial), cu rol de introducere. Urmează considerații legate de încadrarea într-un tipar având posibilă formă poetico-sonor/muzicală şi argumente legate de aceasta: fond antifonic, intervenția unor articulații solistice (pur instrumentale)/momente de tăcere, pauze meditative, însoțiri/susțineri instrumentale, joc al densităților sonore, (pseudo)refrene, „variațiuni”, „răspunsuri” etc.

Desigur, am abordat şi repere organologice legate de ceremonial, stiluri de interpretare, instrumente/compartimente instrumentale, registrație/efecte sonore, melodică/melodii cu titlu atât de cunoscut încât pare a fi suficient de evocat doar primul cuvânt….. Locul autorilor de cântare nu este de neglijat. Prezidează, aşa cum este firesc, *Regele-poet*, *Regele-muzician* David şi, alături de el, muzicienii leviți pe care i-a numit cântăreți şi formatori de cântăreți ai *Cortului Întâlnirii*/proiectatului *Templu*; alături de mari nume ale antichității muzicale iudaice apare şi un anonim, un sărman care îşi aduce jelania în fața Domnului (*Psalm* 102 – numerotare original-canonică, 101 – *Septuaginta*).

M. C.: *Care credeți că ar fi cea mai interesantă contribuție proprie?*

C. S.: Concentrându-mă pe datele textului ebraic (indiferent de traducere), am putut determina cu precizie *Psalmii* evidențiind ceea ce am numit *Starea de Cântec*, cei cuprinşi între coperte de cântare sau *Psalmii* ce impun *Lauda/Cântarea Numelui Domnului* – cântare specială, preludiată de vocal, dar exclusiv instrumentală. Se poate adăuga punerea în pagină a amănuntelor legate de dans sau de componența ansamblurilor muzical (vocal-instrumental)-coregrafice, cu dispunere spațială ce reflectă elemente de acustică muzicală. Şi, deloc de neglijat, am inserat în *Fişa Psalmului* date privind modul în care *Psalmii* au fost abordați de creatorii de muzică pe parcursul secolelor, modul în care ei au infuzat formele muzicale, determinând chiar tiparul unor genuri sau structura serviciilor religioase (inclusiv în zilele noastre).

Din fiecare epocă şi la fiecare capitol am selectat creatori şi lucrări reprezentative pe largi paliere temporale sau arii geografic-stilistice, acordând un loc special – aşa cum era firesc – creației româneşti vocale/ corale.

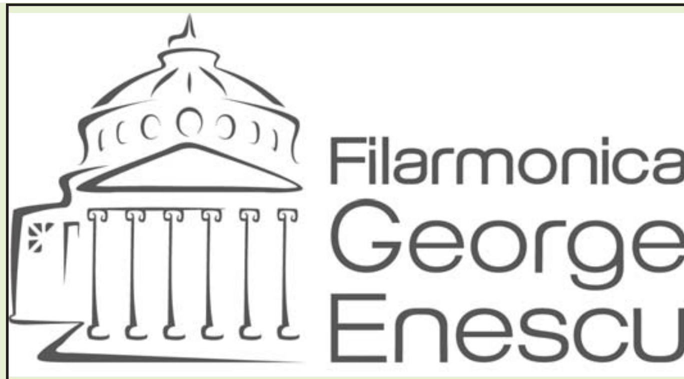

Alături de Nicolae Gheorghiţă la Ceremonia de decernare a Premiilor UCMR

În lungul drum al *Psalmilor* către sensibilitatea contemporană, sunt convinsă că este doar un început. Aşa cum spuneam, cercetări viitoare vor lumina şi – de ce nu?!? – vor da verdicte. Le-am deschis calea, le aşteptăm…

„...*Psallite, psallite*… aşa sună, traducând un îndemn din *Psalmi*, repetarea incantatorie din *Nova Vulgata*. Să dăm urmare acestui îndemn, să-i căutăm adevărul şi să aducem în lumină – prin noua recitire pe care o propunem – *Calea Psalmilor ebraici* prin prisma *Rugăciunilor lui David, fiul lui Ishai*…..”

Interviu de **Mihai COSMA**

Mozart, Haydn şi Ceaikovski la Ateneu, la început de pandemie

Concertul Filarmonicii George Enescu, dirijată de David Giménez Carreras, a umplut sala în seara lui 5 martie 2020, în ciuda neliniştii generale ce a cuprins lumea întreagă în lunile de iarnă. Puterea apotropaică a marii muzici – Mozart, Haydn, Ceaikovski – a adunat, pe lângă publicul abonat la stagiunea Filarmonicii, şi numeroşi turişti. Programul de sală a susținut vizual logica repertoriului serii: citatul din Ceaikovski, „Mozart este vârful cel mai înalt, punctul culminant al frumosului atins în universul muzicii", alături de portretul anonim *Der junge Tschaikowski – Bild um 1874*, a orientat de la bun început percepția publicului către o armonie a gusturilor şi un joc al afinităților.

David Giménez Carreras

Mozart a şi fost adevăratul punct culminant al serii. *Divertismentul nr. 1, în Re major*, pentru orchestră de coarde, KV 136, compus în 1772, a părut să înceapă într-un tempo prudent şi să recupereze pe parcurs în vivacitate, o impresie datorată atât articulației frazelor, din ce în ce mai precise, cât şi impactului vizual: a fost interesant de urmărit implicarea gestuală a instrumentiştilor în raport cu eforturile dirijorului ce trădau mai degrabă o intensitate meridională a trăirilor, decât umor şi grație. Dacă *Andante* – partea a 2-a – a avut momente stagnante, părțile extreme – *Allegro* şi *Presto*-ul final – au dovedit încă o dată excelența coardelor Filarmonicii, acuratețea intonației, calitatea sunetului, precizia frazării.

În *Concertul nr.1 în Do major* de Haydn pentru violoncel şi orchestră, expoziția orchestrei nu a mai impresionat prin aceeaşi omogenitate, dar, odată cu intrarea temei I la solist, totul a părut să se coaguleze. Întreaga parte I s-a bucurat de un bun echilibru între solist şi orchestră, datorat cu siguranță şi dirijorului, al cărui rezervor energetic părea a fi mai mic, mai puțin evident decât cel al instrumentiştilor. Nimic paradoxal în asta – excesul de energie poate obnubila controlul sunetului. Or sunetul lui Boris Andrianov, care cântă pe un violoncel Domenico Montagnana al Colecției de Stat de Instrumente Unice din Rusia nu e atât de mare, cât e de nuanțat: în *Adagio*, partea a 2-a a Concertului, au fost momente foarte frumoase, în care vibrato-ul puternic a dat impresia unui instrument de suflat. Temperamentul lui Andrianov pare a fi capricios – unele accelerări impulsive quasi-imperceptibile pe motive scurte, chiar în tema I a primei părți au părut efectul unei necesități tehnice şi nu al unei alegeri conştiente. Finalul, *Allegro molto,* plin de vervă, a sunat spumos şi totodată neostentativ. Efectul ar fi fost şi mai mare dacă secțiunile formei muzicale ar fi fost mai bine articulate, dacă toate finalurile pasajelor în game ascendente la violoncelul solist ar fi fost perfect curate, dacă, păstrând pulsația, partea a treia nu ar fi părut cântată pe nerăsuflate. În bis, Andrianov a interpretat celebrul *Cântec al păsărilor* de Pablo Casals, cu frumoase efecte *sul ponticello.*

Boris Andrianov

În partea a doua a serii, Filarmonica George Enescu s-a străduit să transpună în sunet viziunea lui Giménez Carreras asupra *Simfoniei a V-a în mi minor* de Ceaikovski. Această viziune, mai degrabă dicromatică, compensată în parte de o bună cunoaştere a partiturii, a avut de învins şi unele dificultăţi la nivelul expresiei. Gestica graţioasă în introducere, oarecum stranie în context, a produs totuşi o sonoritate adecvată la cele două clarinete. Lemnele au sunat foarte bine şi în "marşul" temei I, a cărui revenire la finalul primei părţi a avut o incărcătură emoţională convingătoare. Episodul-vals din tema a II-a a părut un pic greoi, opintit, ca de altfel şi Valsul părţii a III-a, în deficit de carismă şi capriciozitate. Celebrul solo al cornului din partea a doua s-a dovedit din nou o piatră de încercare; ce-i drept, fluctuaţiile temperaturii în sălile de concert periclitează adesea intonaţia alămurilor. Finalul a fost, probabil, partea cea mai reuşită a simfoniei, ca şi sfârşitul părţii a doua, neted, frumos susţinut de coarde. În ciuda succesului considerabil la public, interpretarea lui David Giménez Carreras a *Simfoniei a V-a* de Ceaikovski a suferit de o previzibilitate a stărilor sufleteşti şi de şovăieli în asumarea acestora. Bagajul său gestual a părut uneori neadecvat intenţiilor muzicale, ceea ce ar putea explica unele sonorităţi aspre sau neomogene ale orchestrei. Giménez Carreras pare a se simţi mai bine în dramatic decât în meditativ sau poetic; „adăpostul" dinamismului, energiei salvează adesea precaritatea inspiraţiei la o bună parte din dirijorii auziţi în ultimii ani pe scenele instituţiilor de concert bucureştene.

Lena VIERU CONTA

Nicolae Racu – 75

În 7 martie 2020, **Filarmonica** bucureşteană a programat un concert aniversar în onoarea dirijorului **Nicolae Racu** – la împlinirea vârstei de 75 de ani şi a 52 de ani de activitate neîntreruptă la ***Colegiul Naţional de Arte „Dinu Lipatti".*** Evenimentul s-a bucurat de participarea unui public numeros şi entuziast, dar şi de prezenţa unor foşti elevi ai liceului, actualmente şefi de partidă în ansambluri simfonice prestigioase, care au dorit să-l sărbătorească pe maestru cântând sub bagheta lui pe scena Ateneului. Programul a fost prezentat de muzicologul **Cristina Sârbu** – coordonatorul ciclului *Clasic e fantastic* de la Ateneul Român. În deschiderea evenimentului a vorbit Directorul artistic al **Filarmonicii *George Enescu*,** maestrul **Josif Ioan Prunner**, care a omagiat personalitatea fostului său profesor de muzică de cameră şi dirijor al primelor sale apariţii solistice. La pupitrul orchestrei lărgite, alături de sărbătorit s-a aflat şi fiul său, **Andrei Ştefan Racu**, ale cărui performanţe au fost apreciate în dublă ipostază – de pianist şi dirijor. **Nicolae Racu** este muzicianul care şi-a dedicat talentul şi întreaga energie formării numeroaselor generaţii de discipoli. A făcut-o cu devotament, în postură de pedagog, de dirijor, de intelectual de formaţie enciclopedică şi de îndrumător al multor serii de elevi. Din lipsa spaţiului, voi menţiona câteva opinii despre concert, dar şi despre contribuţia inestimabilă a maestrului aniversat. Din

Nicolae Racu

primii ani de activitate, muzicianul s-a remarcat prin profesionalismul, entuziasmul, vitalitatea şi devotamentul faţă de nobila misiune de pedagog, de dirijor şi îndrumător al elevilor săi. Mereu zâmbitor, activ, pasionat, competent, însufleţit de iubire şi încredere în semeni, domnia sa a avut o atitudine pozitivă, armonioasă şi prietenoasă. În paralel cu activitatea de profesor şi dirijor al orchestrei ***Liceului de muzică nr. 1*** (Colegiul ***Liaptti*** de astăzi), pedagogul a îndrumat generaţii de elevi ai ***Şcolii militare*** din capitală. Printre foştii săi discipoli se află numeroşi dirijori de fanfare din ţară şi şeful Muzicii Militare din Bucureşti, colonelul **Aurel Gheorghiţă.** Succesele pe care maestrul **Nicolae Racu** le-a obţinut în cariera artistică şi didactică au fost câştigate prin eforturi susţinute şi printr-o impresionantă voinţă şi tenacitate. Apreciem iniţiativa domniei sale de a include în concertul aniversar lucrări reprezentative din repertoriul universal şi românesc (scrise de compozitori omagiaţi în acest an). După **Uvertura *Egmont, op. 84*** de **Ludwig van Beethoven** (250 de ani de la naştere), pagină simfonică plină de patos, de

dramatism şi energie, a urmat partea I din *Concertul nr 1, în si bemol minor, pentru pian şi orchestră, op. 23* de **Piotr Ilici Ceaikovski** (180 de ani de la naştere), care l-a avut ca solist pe **Andrei Ştefan Racu**. Am admirat pianistica plină de strălucire, de bravură şi impetuozitate a solistului, cântul său sensibil, remarcabil prin muzicalitate şi profunzime expresivă, precum şi excelenta colaborare cu dirijorul şi orchestra. La bis, tatăl şi fiul au cântat la pian (la patru mâini) cunoscutul *Marş turc* din *Ruinele Atenei* de **Beethoven**. Am admirat-o în continuare pe vocalista **Irina Sârbu** în două lucrări diferite, în care a etalat cunoscuta versatilitate, vervă şi creativitate: *Badineria* din *Suita nr. 2, în si minor, BWV 1067* de **Johann Sebastian Bach** (270 de ani de la moarte) şi *Hora Mărţişorului* de **Grigoraş Dinicu** (în aranjamentul realizat de **Nicolae Racu**). Programul a cuprins şi celebra *Arie* din *Suita nr. 3, în Re major, BWV 1068* de **J. S. Bach** (cu **Nicolae Racu** la pupitrul orchestrei), *Rapsodia Română nr. 2 în Re major op. 11* de **George Enescu** (65 de ani la moarte), cu **Andrei Racu** dirijor şi s-a încheiat apoteotic cu *Simfonia nr. 5, în do minor, op. 67* (partea a IV-a) de **Ludwig van Beethoven,** cu **Nicolae Racu** la pupitru. Domnia sa a evidenţiat plenar caracterul luminos şi eroic al muzicii, a valorificat original timbralitatea instrumentelor din orchestră, a polarizat energia muzicienilor de pe scenă, oferind publicului momente înălţătoare, pline de entuziasm şi dăruire. În toate lucrările interpretate în concertul din 7 martie, **Nicolae Racu** a făcut dovada măiestriei, experienţei artistice îndelungate şi talentului său incontestabil. În egală măsură am admirat maniera dirijorală precisă, elegantă, dezinvoltă şi sugestivă a lui **Andrei Ştefan Racu**, care se dovedeşte a fi un continuator valoros al tatălui său; împreună cu orchestra, tânărul dirijor a oferit o versiune plină de farmec, de culoare şi insolit a *Rapsodiei a II-a* de **George Enescu** şi un acompaniament flexibil în *Badineria* **de Bach.**

Aniversarea maestrului **Nicolae Racu** a fost un adevărat triumf al excelenţei şi solidarităţii umane. Mai presus de toate, am simţit, harul, bogăţia unor trăiri psihologice puternice, modestia şi generozitatea muzicianului, capabil de atitudini şi gesturi exponenţiale. Spirit angajat şi respectat în învăţământul muzical şi în viaţa culturală românească, **Nicolae Racu** este un mentor spiritual şi un desăvârşit coordonator al multor generaţii cu care a colaborat şi care au beneficiat de experienţa şi de harul său. Maestrul s-a simţit obligat să dirijeze conştiinţe, să animeze convingeri, să pună bazele carierei multor slujitori ai muzicii. A făcut-o cu prestigiu şi devotament, atrăgându-şi respectul şi stima necondiţionată a tuturor acelora care l-au cunoscut şi i-au urmat învăţămintele. Prin întreaga sa activitate, **Nicolae Racu** a omagiat nobilele sentimente umane, a militat pentru bine, frumos şi adevăr.

Jean Lupu – 80 de ani de viaţă, 60 de ani de dirijat

În 7 martie 2020, publicul bucureştean a participat la **Ateneul Român** la un eveniment cultural-artistic de excepţie care l-a adus în prim plan pe maestrul **Jean Lupu** în dublă ipostază: de autor de cărţi şi de dirijor al coralei *Symbol*. La orele 17, în foaierul instituţiei, a avut loc lansarea cărţii *Borne pe cale*, publicată la **Editura** *Grafoart* din capitală, precum şi relansarea altor două lucrări valoroase ale domniei sale: *Educarea auzului muzical* şi *Gâze şi flori* (la aceeaşi editură). Evenimentul, care s-a bucurat

de participarea unui public numeros, a fost un nou prilej de manifestare a preţuirii şi admiraţiei faţă de ilustrul muzician, în ziua în care domnia sa a împlinit 80 de ani. La lansare au luat cuvântul, alături de autorul cărţilor, Directorul **Editurii** *Grafoart*, domnul **Matei Bănică**, realizatoarea TV **Elena Ionescu**, doctorandul **George Andrei Butcă**, subsemnata şi copiii maestrului, **Olguţa Lupu** şi **Daniel Lupu,** apreciaţi unanim pentru performanţele profesionale obţinute în muzică, respectiv în arhitectură. Volumul *Borne pe cale*, căruia am avut privilegiul să-i scriu prefaţa, evocă parcursul uman şi profesional al autorului şi oferă informaţii de excepţională însemnătate despre activitatea polivalentă a acestuia, despre instituţii de învăţământ şi religioase, despre manifestările artistice din căminele culturale şi din şcoli, despre obiceiurile specifice din satele olteneşti şi din oraşele în care maestrul s-a aflat; **Jean Lupu** este un muzician autentic, cu sentimente profunde şi cu o integritate morală exemplară. Cartea îl captivează pe cititor, determinându-l să o parcurgă dintr-o suflare. Mărturisirea muzicianului conţine numeroase învăţăminte şi are valenţe deschise spre oamenii de ieri, de azi şi de mâine. Pentru cititorii de toate vârstele, autorul lansează îndemnul de a fi generoşi, modeşti, toleranţi şi de a promova cele mai înalte

aspirații umane. După evenimentul editorial, în sala mare a Ateneului Român s-a desfășurat **Concertul aniversar** ***Jean Lupu – 80 de ani de viață și 60 de ani de dirijat***, susținut de Corul *Symbol* sub bagheta sărbătoritului și a dirijoarei **Luminița Guțanu Stoian**. În debutul manifestării aniversare, pe scenă s-a aflat Consilierul Prezidențial **Sergiu Nistor**, care i-a conferit profesorului-arhidiacon **Jean Lupu** ***Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler*** din partea Președintelui României, domnul **Klaus Iohannis**. La aniversarea muzicianului a participat și Episcopul Vicar patriarhal **Varlaam Ploieșteanul,** care i-a transmis felicitările **Patriarhului Daniel,** precum și aprecierile personale elogioase. Pe parcursul serii muzicale, maestrul **Lupu** a primit diplome de onoare și de excelență din partea **UCMR** – transmisă de compozitorul-dirijor **Marcel Costea**, din partea Societății Compozitorilor din Republica Moldova, de la o asociație culturală din Belgia, precum și distincții din partea coralelor cu care a colaborat în Slatina și București. În cadrul programului artistic au participat și câțiva apreciați interpreți instrumentiști, care de-a lungul timpului au cântat alături de îndrăgita formație corală *Symbol*: pianiștii **Olguța Lupu, Maria Diana Petrache, Andrei Petrache,** violoniștii **Natalia Pancec Colotelo, Tiberiu Branga** și soprana **Andreea Blidariu**. În cadrul evenimentului au participat și solistele vocale **Cleopatra Ilie** (venită special din SUA), **Maria Cazacu, Andreea Pîrvulescu, Andreea Mihalache, Corina Gatu, Daniela Greere**, violonista **Simina Croitoru**, percuționista **Andrada Coneac**, precum și pianiștii acompaniatori **Maria Diana Petrache**, **Adriana Toacsen, Clementina Ciucu, Andrei Petrache, Bianca Fodor, Magdalena Bulibașa, Diana Negreanu** și **Cristina Gheorghe.** Corul *Symbol* a oferit publicului un repertoriu bogat și divers din muzica românească și universală cu conținut religios și laic, menit să evidențieze calitățile ansamblului precum și prestația de excepție a dirijorilor **Jean Lupu** și **Luminița Guțanu Stoian**. Momentele muzicale de înalt nivel artistic au alternat cu secvențe emoționante de omagiere a contribuției maestrului **Jean Lupu** în postură de dirijor, de mentor și organizator al unor manifestări artistice de anvergură. Pe scena Ateneului au urcat, rând pe rând, reprezentanți ai ansamblurilor corale coordonate de ilustrul dirijor în diferite etape ale carierei sale: **Corul** ***Liceului Pedagogic*** și **Corul** ***Cantata*** din București, **Corul** ***Ciprian Porumbescu*** din Slatina, dar și foști membri ai **Corului** ***Symbol***. Cu toții și-au exprimat gratitudinea și admirația față de minunatul dirijor și profesor, care a fost în multe cazuri și întemeietorul ansamblurilor amintite. Între numerele muzicale au fost postate pe un ecran secvențe din viața și activitatea prodigioasă a dirijorului: fragmente din concertele și turneele din țară și străinătate, diplome și distincții obținute de domnia sa și de corala *Symbol*. Un moment de mare succes la public a fost realizat prin colaborarea pianiștilor din familia **Lupu**: **Olguța Lupu** și copiii ei, **Maria Diana Petrache** și **Andrei Petrache**, care au oferit o variantă de excepție a lucrării ***Das Dreyblatt*** de **Wilhelm Frederich Ernst Bach** pentru pian la 6 mâini. Publicul a fost cucerit de nivelul înalt al prestației pianistice, dar și de scenariul ingenios în care cei trei interpreți au dezvăluit un veritabil talent actoricesc. Momentul inedit, plin de farmec și insolit, în care muzica s-a împletit armonios cu teatrul, a fost îndelung gustat și aplaudat de spectatori.

Arh. Jean Lupu alături de Preafericitul Părinte Daniel după ce a primit Crucea Patriarhala pentru clerici

foto: Basilica.ro

Finalul evenimentului i-a adus împreună pe scenă pe actualii și foștii membri ai **Corului** ***Symbol*** – pe care muzicianul îi numește cu duioșie ***simboliști*** – care și-au unit vocea într-un emoționant imn menit să elogieze modelul uman și profesional al maestrului. Publicul a ovaționat minute în șir această întâlnire de suflet, în care recunoștința, devotamentul și admirația s-au manifestat deplin. Îi dorim maestrului **Jean Lupu** să-și continue cu succes nobila misiune – în calitate de dirijor și mentor spiritual – mulți ani de acum înainte, spre satisfacția și bucuria tuturor celor care îl prețuiesc și îi admiră arta și generozitatea: colegii, rudele, discipolii și publicul de pretutindeni. Evenimentul aniversar de la Ateneu s-a desfășurat sub semnul excelenței, al performanței artistice și al solidarității umane.

Cronici de **Carmen MANEA**

Ultimul simfonic din vremea virusului

La început de martie şi la doar o săptămână după prezenţa în faţa Orchestrei Naţionale Radio a unui important dirijor de operă (Leo Hussain), publicul din Studioul „Mihail Jora” al SRR a fost invitat la întâlnirea cu o altă baghetă respectată în

Frédéric Chaslin
foto: chaslin.com/page10.html

lumea operei, francezul Frédéric Chaslin. Un nume cunoscut pe multe meridiane, care a colaborat în mod constant cu Opera de Stat din Viena, cu Orchestra Simfonică din Ierusalim, cu orchestre din Statele Unite, Germania, Franţa, Italia, Marea Britanie, Spania, Portugalia, Danemarca etc., împărţindu-şi prezenţele în mod egal între podiumul de concert şi fosa teatrelor lirice.

Concertul a început cu o conjuncturală reverenţă în faţa sărbătoririi beethoveniene din acest an, pentru care a ales *Simfonia a IV-a* a Titanului de la Bonn, în care s-a văzut că, pentru o muzică atât de transparentă şi de neiertătoare cu neatenţia instrumentiştilor, ai neapărat nevoie de o orchestră bună.

După pauză punctul de interes s-a deplasat spre secolul XX, partea a doua aducând în faţa publicului o lucrare simfonică de referinţă din creaţia americană, *Age of Anxiety*, simfonie (Nr. 2) cu pian semnată de dirijorul-pianist Leonard Bernstein. Compusă în plină maturitate artistică (la 40 de ani), dar înainte să cucerească nemurirea prin colosalul succes al musicalului *West Side Story*, Simfonia a doua a lui Bernstein este o lucrare programatică, ce are ca punct de plecare poemul cu acelaşi nume de W.H. Auden (recompensat cu Premiul „Pulitzer”) – o lucrare literară amplă, în 6 părţi, ce dezbate ţelul omului de a-şi găsi sensul şi substanţa existenţei, într-o societate tot mai industrializată. Muzica lui Bernstein i-a oferit noi valenţe expresive, fie în formula sa originală, de partitură instrumentală destinată scenei de concert, fie prin versiunile dansate, imaginate de coregrafii Jerome Robbins în 1950 (creatorul cavalcadelor dansante din *West Side Story*), John Neumeier (în anul următor morţii compozitorului) – coregraful de la Hamburg care a invitat-o pentru mari proiecte pe Alina Cojocaru, sau de Liam Scarlett (6 decenii şi jumătate după prima audiţie). Bernstein păstrează cele 6 secţiuni şi în *Simfonie*, grupate în 2 mari părţi, cântate fără pauză. Partea solistică a revenit unei pianiste românce bine cotate în Franţa, unde s-a stabilit de mulţi ani: Dana Ciocârlie. Este o muzică modernă, cu multe momente frumos arcuite, cu tensiuni intense şi pasaje lirice visătoare, din care nu lipsesc ingrediente de bază ale muzicii noi, cum ar fi disonanţele ori traseele serialiste. Simfonia a plăcut publicului bucureştean, şi mai încântat parcă de cele două bisuri – un Debussy şi o surpriză chiar nebănuită de nimeni din sală: *Dans ungar nr. 4* de Brahms, la patru mâini, cântat de alături de dirijorul serii, la rândul lui pianist, în tinereţe (absolvent al Conservatorului din Paris).

A fost o seară agreabilă şi interesantă, care a arătat că, atunci când există promovare şi strategie, se poate umple sala la o muzică nouă şi necunoscută, cel puţin în cazul când solistul şi dirijorul prezintă garanţii de calitate, onorate din plin de ambii muzicieni oaspeţi în seara de 6 martie.

Justificat sau nu, acesta a rămas ultimul simfonic al primăverii, căci, alertaţi de tusea explozivă a publicului manifestată în pauzele dintre părţi (sau, altfel spus, în pauzele dintre soneriile telefoanelor care se întreceau, neobosit, cu sunetele din partitură), decidenţii au decis să lupte cu coronavirusul

Dana Ciocârlie

întorcându-i spatele şi spunând adio manifestărilor care presupun prezenţa publicului în spaţii închise. Deci, pe curând şi sănătate!

C. MIHAI

Platforma Muzicii Româneşti

Miercuri 4 martie 2020 la Studioul de concerte George Enescu al Universităţii Naţionale de Muzică din Bucureşti a avut loc un important eveniment pentru muzica românească în ansamblul ei şi anume lansarea în spaţiul public a Platformei muzicii româneşti realizată sub conducerea Directorului de program al acestui proiect, compozitorul şi cercetătorul ştiinţific Roman Vlad.

Este o realizare amplă, şi fără precedent prin noutate, concepţie şi reuşită şi anume digitalizarea unui număr impresionant de partituri, de manuscrise şi înregistrări, creaţii ale compozitorilor români din toate epocile culturale inclusiv din actualitatea imediată

Platforma muzicii româneşti (Romanian Music Platform).
Promovarea patrimoniului creaţiei muzicale româneşti clasice şi contemporane

1. Ion Bogdan Ştefănescu
2. Emil Vişenescu
3. ARCHAEUS
4. Muzică electroacustică
5. Dorel Paşcu-Rădulescu

10 CD-uri

6. PROFIL
7. Marin Cazacu
8. Diana Moş
9. PSALMODIA
10. Mircea Tiberian şi Nadia Trohin

Înregistrările aparţin:
Radio România, Universităţii Naţionale de Muzică Bucureşti, compozitorilor şi interpreţilor

Toată această operaţie de vastă digitalizare se află la dispoziţia celor interesaţi din ţară şi din străinătate, studenţi, muzicologi în istoria muzicii româneşti, specialişti în studierea muzicii psaltice de tip bizantin, a celei componistice din secolele XIX şi XX, într-o largă varietate de tehnici de creaţie, de genuri şi forme, cât şi piese de jazz şi muzică uşoară. Totul a fost înregistrat într-un număr de 10 CD-uri.

Fiecare dintre CD—uri are un program de lucrări muzicale centrat pe interpreţi, solişti şi formaţii instrumentale şi corale, recunoscuţi şi celebraţi pentru confreria arătată ani de zile operelor compozitorilor români contemporani şi muzicii româneşti în general.

Primul CD este semnat de Ion Bogdan Ştefănescu, flautist de certă reputaţie naţională şi internaţională.

Al doilea CD cuprinde interpretări realizate de Emil Vişenescu, clarinetist expresiv şi de imperioasă condiţie mentală

Al treilea CD include înregistrări cu Atelierul de muzică contemporană *Archaeus* - creată de regretatul compozitor Liviu Dănceanu

Al patrulea CD cuprinde lucrări componistice în tehnica muzicii electro-acustice

Al cincilea CD cuprinde lucrări de muzică orchestrală sub direcţia profesorului şi dirijorului Dorel Paşcu Rădulescu

Al şaselea CD prezintă înregistrări datorate formaţiei instrumentale *Profil* specializată în cultivarea exclusivă a muzicii noi

Al şaptelea CD este dedicat operei interpretative a marelui violoncelist Marin Cazacu

Al optulea CD o prezintă pe violonista Diana Moş, cea pe care eu o văd pasionată de râvna spiritului pentru frumosul fără pată.

Al nouălea CD este special, expunând cântări de filiaţie ortodoxă într-o desfăşurare pe mai mult de 600 de ani, în interpretarea corului Psalmodia al Universităţii Naţionale de Muzică din Bucureşti. Dirijorul acestei corale bărbăteşti este Nicolae Gheorghiţă. Acest muzician are în gestul său arta plină de nuanţe şi inflexiuni, iar Corul Psalmodia este considerat ca fiind formaţia oficială de gen a ortodoxiei româneşti.

Al zecelea CD. a fost rezervat muzicii uşoare şi de jazz, în care sens s-a apelat la pianistul improvizator Mircea Tiberian şi la solista vocală Nadia Trohin, care posedă un timbru excepţional.

A urmat un succint recital cu lucrări de muzică nouă românească, în care i-am admirat odată mai mult atât pe interpreţi cât şi pe compozitori. Am ascultat în acest context *Două exerciţii de admiraţie* respectiv *Americani*, de Liviu Dănceanu, în interpretarea clarinetistului Ion Nedelcu şi a pianistei Rodica Dănceanu, şi *Ucrainieni*, cu participarea fagotistului Şerban Novac şi a violoncelistei Anca Vartolomei. Am audiat cu un mare interes cele *Patru miniaturi pentru flaut solo* de Octav Nemescu interpretate în aura prezenţei artistice spectaculare a flautistului Ion Bogdan Ştefănescu. În final, am reascultat piesa *Viermi de măr* de Dan Dediu, în care i-am admirat pentru virtuozitatea şi arta lor instrumentală, pe clarinetistul Emil Vişenescu şi pe violista Ioana Spânu Vişenescu.

Aceste compoziţii de talent creator, dar, desigur mai sunt şi multe altele, reprezintă pagini de importanţă revelatoare pentru istoria muzicii româneşti contemporane.

În încheiere vreau să felicit şi să mulţumesc cercetătorului şi compozitorului Roman Vlad pentru

Roman Vlad

coordonarea admirabilă a proiectului **Platforma Muzicii Româneşti**, ce se constituie ca un important instrument de lucru pentru întraga noastră viaţă muzicală şi nu numai.

Mircea ŞTEFĂNESCU

Reflecții muzical-poetice asupra feminității în artă

La răscruce de timpuri, rememorând nostalgic valențele unui trecut stabil în fața incertitudinii unui viitor himeric, recitalul de muzică și poezie românească programat să se desfășoare, sub auspiciile Muzeului Național „George Enescu", în Aula Palatului Cantacuzino, a pus temporar punct evenimentelor artistice găzduite de această instituție în luna martie. Parcă simbolică, dedicația acestui recital – care a marcat împlinirea a o sută de ani de la înființarea Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, propunând spre ascultare, de 8 martie, pagini de substanță din creația unor personalități feminine ale

Lidia Lazu

culturii românești – ne va amprenta memoria, cel puțin până când viața cotidiană se va reintersecta cu fenomenul artistic în ambianța **de neînlocuit** a sălii de concert. Ne vom aminti, cu siguranță, și de „actorii principali" ai acestei reprezentări interartistice: componenții **Atelierului de muzică contemporană ARCHAEUS** și actrița-poetă **Lidia Lazu**, prin intermediul cărora o obișnuită dimineață de duminică a fost înveșmântată cu surprinzătoare virtuți spectaculare!

Sub titulatura ***Componistica feminină românească*** – titulatură familiară „archaeilor" încă de când compozitorul și fondatorul ansamblului **ARCHAEUS,** Liviu Dănceanu, a înmănunchiat pentru prima dată opusuri din creația feminină autohtonă pentru a le oferi publicului cu acest prilej aniversar primăvăratic – pianista Rodica Dănceanu, violoncelista Anca Vartolomei, oboista Ana Radu, clarinetistul Ion Nedelciu, fagotistul Șerban Novac, violonistul Marius Lăcraru și percuționistul Vlad Polgar, alături de invitații lor – flautista Constanța Cazacu și trombonistul Tibi Cenușer – au selectat un calup repertorial echilibrat ca dimensiune, ce urma să se juxtapună cu un puzzle liric alcătuit cu rafinament electiv de către Lidia Lazu. Inspirată alegere, căci actrița și-a dozat minuțios aparițiile, configurând un traseu impregnat de emoția unor trăiri fulgurante; pe parcursul poemelor semnate de Magda Cârneci (*Sonet II*, *Viața mică*), Simona Popescu (*Îmi amintesc*), Angela Marinescu (*Trupul tău*, *Zeul meu*, *Rana*), Ruxandra Cesereanu (*Real Woman I*, *Real Woman II*) și a celor sub semnătură proprie, intonația flexibilă, vocalizarea particulară a textului poetic, râsul și mișcarea scenică a Lidiei Lazu au schițat, cu o candoare dezarmantă, acel univers cu totul special al grației efemere, detectabil la granița dintre trecut, prezent și un viitor ipotetic.

Legătura dintre piesele muzicale s-a realizat firesc, prin acea senzualitate subtilă specific feminină decelabilă de altfel, și în filonul structural al creațiilor Feliciei Donceanu (*Trio* pentru oboi, clarinet și fagot), Corneliei Tăutu (septetul *Palingenesia*), a lui Carmen Petra-Basacopol (*Măiastra* pentru ansamblu instrumental), a lui Myriam Marbé (*Bocet – Șoapte – Strigăt* pentru clarinet și violă) sau a Maiei Ciobanu (*Tăcere cu variațiuni* pentru ansamblu instrumental). Reverența în fața feminității a luat forme diverse, încadrabile fie în tipare neoclasice predominant consonante, fie atonale, narând dinamic ori preponderent liric detaliile discursurilor sonore. Nu puteau lipsi, evident, reperele arhetipale, asimetria ritmică, expresivitatea telurică sau cea melancolic-meditativă, toate aceste atribute alcătuind imaginea unui caleidoscop creator infinit nuanțat.

Oglindă metaforică a cotidianului sensibil, întregul flux muzical-poetic a avut aspectul unui gest dramaturgic unitar, cu o forță de sugestie gradual modelată prin rostirea fiecărui vers, prin interpretarea fiecărei fraze melodice; iar ultimul „act" al scenariului sonor – un tribut simptomatic adus regăsirii de sine prin intermediul „variațiunilor" pe tema Tăcerii – s-a dovedit a fi corolarul, atunci nebănuit, al transformărilor de

moment din propria noastră viață. Cu atât mai mult și datorită acestor clipe de grație artistică, bucuria reîntâlnirii „pe viu" cu actul interpretativ va fi de neegalat! Cât mai curând, sperăm...

Loredana **BALTAZAR**

Corespondență specială de la New York

Salutăm cu mare bucurie revenirea în calitate de colaborator al revistei noastre a domnului Edward Sava, vechi prieten al „Actualității muzicale”, pentru care a scris, cu ani în urmă, un număr semnificativ de texte, trimițându-ne în exclusivitate corespondențe de la evenimente importante desfășurate în Statele Unite și nu numai (semna pe atunci cu pseudonimul E. S. Vardi). Sperăm să ne bucurăm de cât mai multe reportaje și cronici de la New York, orașul unde este stabilit dl. Sava, scrise cu același măiestrit condei de jurnalist cu care ne-a obișnuit și de care ne-a fost dor, și cu priceperea unui asiduu observator al vieții muzicale, cultivat și exigent.

În rândurile de mai jos puteți citi un material dedicat lui Jörg Widmann, compozitorul contemporan a cărui partitură (Oratoriul *Arche*) a răsunat sub bagheta lui Kent Nagano la concertul inaugural al sălii Elb-Philharmonie din Hamburg.

Jörg Widmann la Carnegie Hall

În fiecare stagiune, Carnegie Hall conferă titlul de „compozitor rezident” – numele oficial este „Richard and Barbara Debs Composer’s Chair” – unei personalități care, fără să fie la început de drum, pare să fie încă în plină efervescență creatoare. Proiectul oferă acesteia posibilitatea de a alcătui programe în care propriile lucrări – mai vechi sau mai noi – sunt plasate într-un context ale cărui dimensiuni și limite sunt definite de însuși creatorul respectiv.

În stagiunea 2019/20 titlul a fost atribuit creatorului german Jörg Widmann. Artist multilateral, el este apreciat nu numai ca un compozitor prolific ci și ca un dirijor de talent și ca unul dintre cei mai importanți virtuoși ai clarinetului, activi astăzi. Widmann a început să compună pornind de la improvizații la clarinet pe care a simțit nevoia să le noteze. De fapt, primele lecții de compoziție le-a luat cu Kay Westermann atunci când avea 11 ani. Și-a continuat apoi studiile cu Wilfried Hiller, Hans Werner Henze și, mai târziu, cu Heiner Goebbels și Wolfgang Rihm. Așa cum el însuși declara acum câțiva ani, separarea dintre compozitor, instrumentist și dirijor, apărută în secolul al XIX-lea, i se pare artificială, cel puțin în ceea ce-l privește. „O activitate o fertilizează pe cealaltă”.

Jörg Widmann

foto: Marco Borggreve

Pentru un creator care încă n-a împlinit 50 de ani (s-a născut în 1973 la München), numărul și varietatea de lucrări pe care le-a compus – de la solo-uri lungi de câteva minute, la cantate și opera *Babylon*, utilizând resurse gargantuești – este impresionant. Un adevărat „cameleon” și în același timp un cunoscător profund al istoriei muzicii, Widmann își schimbă cu ușurință stilul nu numai de la o lucrare la alta, dar aproape de la un paragraf la următorul. Referințe la tehnici contrapunctice și jazz, ascetismul atonal al celei de-a doua Școli Vieneze și muzică de film în versiune hollywoodiană, belcanto și Mahler se întrepătrund mereu. Instrumente exotice sunt neașteptat aduse în prim plan sau altele, tradiționale, sunt folosite altfel decât ești obișnuit. Receptând stimuli veniți din lumile Barocului, Clasicismului sau Romantismului, Widmann „răspunde” acestora folosind mereu cele mai neașteptate și nu neapărat atrăgătoare combinații de ritmuri și sonorități. Programele concepute pentru actuala stagiune de la Carnegie Hall sunt pline de asemenea răspunsuri peste timp… Concertul inaugural, susținut de Orchestra din Cleveland sub bagheta lui Franz Welser-Möst a prefațat o versiune a *Simfoniei a V*-a de Mahler cu *Trauermarsch* (2014), o lucrare pentru pian și orchestră, care este o proiecție a atmosferei funerare din prima mișcare a simfoniei mahleriene, dar, combinând sonorități post-romantice cu o complexă textură muzicală modernă, propune mereu alte ritmuri și melodii. Solistul serii a fost Yefim Bronfman – cel căruia lucrarea i-a fost dedicată – și talentul său de a aborda chiar și cele mai dramatice și mai dificile pasaje cu seninătate și o remarcabilă lejeritate a tușeului a fost foarte potrivit pentru a ilustra treptata împăcare cu soarta ce marchează acest opus… În *Con Brio* (2008), o altă scurtă lucrare pentru orchestră, interpretată câteva săptămâni mai târziu de Filarmonica din München și Valeri Gergiev, Widmann ridică din când în când colțurile unei perdele moderniste – plină de disonanțe, de momente în care instrumentele de suflat sunt folosite ca unele de percuție – pentru a lăsa să se întrevadă crâmpeie citate direct din Beethoven (*Simfoniile a VII-a* și *a VIII-a*) sau combinații instrumentale și ritmice care ar putea fi

Franz Welser-Möst

beethoveniene fără a fi. Totul este o butadă care lasă ascultătorul în poziția inconfortabilă de a nu ști dacă „trebuie" să râdă sau nu… Al doilea cvartet pentru coarde, cunoscut și sub numele de *Cvartet coral* va fi prezentat, în versiunea sa pentru orchestră de cameră, ca punct focal al unei seri în care Mitsuko Uchida va conduce de la claviatură două concerte mozartiene. Inspirat de *Ultimele șapte cuvinte ale Mântuitorului pe cruce* de Haydn, cvartetul folosește un fenomenal repertoriu de sunete pentru a descrie, pe de o parte, o lume pe rând fragilă și de abia audibilă și, pe de alta, o alta plină de exuberanță, dând peste cap asocieri cu care suntem obișnuiți între tonal și seninătate sau „zgomote" și singurătăți descurajatoare… Pentru unul dintre ultimele concerte ale stagiunii de la Carnegie Hall, Yannick Nézet-Séguin și orchestra Metropolitan-lui au programat alături de creații majore de Richard Strauss (*Ultimele patru lieduri* și *O viață de erou*) o lucrare de Widmann numită *Lied* care face parte – alături de *Chor* și *Messe* – dintr-un ciclu în care compozitorul a experimentat transformarea unor genuri vocale în lucrări pur instrumentale pentru ansambluri de mari dimensiuni.

La mijlocul stagiunii, alte două programe au ilustrat multiplele fațete ale talentului artistului german. O seară după ce a susținut o conferință intitulată „Despre disonanță și frumusețe", Widmann a apărut, în mai mica Zankel Hall, alături de muzicienii din Orchestra de Cameră din Irlanda, un ansamblu al cărui dirijor principal și partener artistic este. Primele lucrări au fost legate prin preocuparea creatorilor lor pentru arta contrapunctului. Dacă ultima mișcare a *Simfoniei a VIII-a* reprezintă un efort sârguincios al lui Mendelssohn de a-și îmbunătăți tehnica compozițională, în timp ce fuga la patru voci din *Adagio și*

Fugă în do minor, K 546 este o demonstrație a abilității lui Mozart de a manipula imitații inversate ale subiectului, lucrarea lui Widmann, *Versuch über die Fuge*, nu este altceva decât o încercare de a „deconstrui" procesul de scriere al unei fugi. Inițial concepută ca un cvartet și prezentată aici într-un aranjament pentru soprană, oboi (Daniel Bates) și orchestră de coarde, *Versuch über die Fuge* s-a revelat a fi o structură arhitecturală complexă, a cărei fațadă este traversată de nori care ascund uneori detalii esențiale. Soprana Claron McFadden, cu o voce plină și precisă, a fost cea care a enunțat versetele biblice „Vanitas vanitatum" care se refereau, poate, la „zadarnica vanitate" a încercării de a crea o nouă fugă. Dirijând ansamblul irlandez, Widmann a subliniat atât remarcabila interacțiune dintre soprană și instrumentiști cât și momentele hazlii, cu

Mitsuko Uchida

arcușuri biciuind aerul în canon… După ce șase instrumente de coarde au interpretat, în absența maestrului, o lucrare a sa de tinerețe – *180 de bătăi pe minut* – plină de bucuria de a trăi, seara s-a încheiat cu *Cvintetul cu clarinet op. 34* de Weber, prezentat în versiune pentru orchestră de cameră. Jörg Widmann și-a fermecat ascultătorii nu numai cu tehnica sa diavolească dar și cu umor (în *Menuet*) sau cu capacitatea sa de a face melodiile din *Fantasia: Adagio* să sune ca și cum ar fi fost interpretate de o voce umană.

Alte piese ale compozitorului au fost incluse într-un concert susținut de International Contemporary Ensemble, grup de instrumentiști new-yorkezi specializat în interpretarea muzicii de azi. În 18 secvențe miniaturale, navigând între sobrietate și ironie, *Cvintetul pentru oboi, clarinet, corn, fagot și pian* (2006) este un alt tribut adus moștenirii mozartiene (*Cvintetul pentru pian și suflători, KV 452*). Interesante au fost și piesele solistice. În *Air* (2005), cornistul David Byrd-Marrow și-a plasat instrumentul lângă un pian deschis, creând astfel rezonanțe speciale. În *Studiul Nr. 2 pentru vioară*, Josh Modney a oscilat între disonanțe și ecouri în trei tonuri, lăsând ascultătorul să-și imagineze propria linie melodică de-a lungul multiplelor întreruperi. În fine, în *Trei dansuri de umbre*, Widmann – care este, conform statisticilor, unul dintre cei mai des interpretați compozitori activi astăzi – s-a mișcat pe scenă între trei pupitre diferite, punând în valoare fenomenalul control al clarinetului de care este capabil și abilitatea sa de a construi o lume sonoră cu totul aparte.

Edward SAVA

FLORIN DIACONESCU

... in memoriam ...

În panorama artistică a Operei Române din Bucureşti, o personalitate cu totul deosebită a fost tenorul **FLORIN DIACONESCU** pe care am avut bucuria să-l admir, să-l cunosc, să îl aprofundez şi să mă bucur de o frumoasă şi trainică prietenie. Într-un amplu studiu dedicat personalităţii sale şi publicat în Revista Muzicală Radio în urmă cu aproape trei ani, îl defineam un ...**Pedagog al Măiestriei în Artă şi Viaţă**... datorită calităţilor şi conduitei sale de om şi de artist: ***sensibilitate*** şi ***talent*** integrate într-o ***disciplină foarte serioasă*** care a conferit muzicalităţii sale o ***soliditate*** la baza unui ***rafinat discernământ tehnic, estetic şi stilistic*** dezvoltând un admirabil ***academism***.

Aşa se explică faptul că, din generaţia sa de tenori, Florin Diaconescu a fost ales să interpreteze rolul titular al operei *Hamlet* de Pascal Bentoiu la premiera absolută în

formă de concert de vineri, 19 noiembrie 1971, alături de marea soprană Emilia Petrescu; succesul este total şi unanim atât de public cât şi de critică şi primeşte invitaţii repetate să cânte la opera bucureşteană unde avea să înceapă din toamna anului 1973 o prestigioasă parabolă artistică, de-a lungul a patru decenii afirmându-se treptat pe scenele tuturor teatrelor şi filarmonicilor din ţară şi în străinătate prin turnee individuale şi colective întreprinse în Austria, Bulgaria, Cehoslovacia, Franţa, Germania, Grecia, Israel, Italia, Jugoslavia, Polonia, Rusia (fosta URSS), Singapore, Turcia, Ungaria, etc.

Repertoriul său a fost foarte amplu şi foarte divers abordând toate genurile şi stilurile, de la baroc la compozitorii contemporani, cântând în opt limbi. Din repertoriul de operă a abordat următorii compozitori ai creaţiei universale cu respectivele opere: Bellini (*Norma*), Bizet (*Carmen*, *Les pecheurs de perles*), Boito (*Mefistofele*), Ceaikovski (*Evgheni Oneghin*), Cimarosa (*Il matrimonio segreto*), Delibes (*Lakmé*), Donizetti (*Lucia di Lammermoor*), Gounod (*Faust*), Leoncavallo (*I Pagliacci*), Massenet (*Manon*, *Werther*), Moniuzsko (*Conacul cu stafii*), Mozart (*Don Giovanni, Die Zauberflötte, La Clemenza di Tito, Die Entführung aus dem Serail, Bastien et Bastienne*), Offenbach (*Les Contes d'Hoffmann*), Puccini (*La Bohème, Madama Butterfly, Gianni Schicchi, Turandot*), Rimski-Korsakov (*Legenda oraşului nevăzut Kitej*), Renzo Rosselini (*Sguardo dal ponte* – doar o singură reprezentaţie din motive de drepturi de autor), Rossini (*Il Barbiere di Siviglia*), Richard Strauss (*Ariadne auf Naxos*), Verdi (*La Traviata, Rigoletto, Il Trovatore, Don Carlo, Nabucco, Un ballo în maschera, Falstaff*), von Weber (*Der Freischütz*); a interpretat roluri foarte complexe în operele compozitorilor români George Enescu (*Oedipe*), Paul Constantinescu (*O noapte furtunoasă*), Gheorghe Dumitrescu (*Meşterul Manole*), Pascal Bentoiu (*Hamlet*, *Amorul Doctor*), Sergiu Sarchizov (*Trei generaţii*), Anatol Vieru (*Iona*), Cornel Trăilescu (*Bălcescu, Motanul încălţat, Dragoste şi Jertfă*), Doru Popovici (*Noaptea cea mai lungă*), Nicolae Moldovan (*Trepte ale istoriei*), Paul Urmuzescu (*Eminescu*), Adrian Iorgulescu (*Rivuluţia*) contribuind considerabil la afirmarea şi consolidarea artistică a creaţiei româneşti. Filtrele valorice ale istoriei teatrului liric au cosnacrat în Hamlet din opera omonimă a lui Bentoiu drept rolul capital al lui Florin Diaconescu; modernitatea abordării componistice de către Pascal Bentoiu a conferit rolului Hamlet o deosebită complexitate prin ţesătura vocală foarte dificilă, relaţia cuvânt-sunet de mare profunzime în contextul unui limbaj muzical original şi robust, orientat unei lecturi psihologice cu totul deosebită, aplicată personajului comparativ cu precedentele tratări muzicale şi vocale din istorie; Florin Diaconescu, la doar 29 de ani, a realizat o magistrală interpretare a acestui rol atât la premiera absolută în formă de concert din 19 noiembrie 1971 cât şi la premiera de la Opera Română din Bucureşti care a avut loc vineri, 26 septembrie 1975, într-o primă producţie scenică în regia lui George Teodorescu, scenografia lui Roland Laub; sub bagheta dirijorului Paul Popescu, alături de Florin Diaconescu în rolul titular şi în Vocea Spectrului, evoluau două garnituri de solişti la majoritatea rolurilor: Gheorghe Crăsnaru şi Adrian Ştefănescu (Regele), Nicolae Andreescu şi Marcel Angelescu (Polonius), Silvia Voinea şi Emilia Petrescu (Ofelia), Iulia Buciuceanu (Regina Gertruda), Maria Slătinaru-Nistor (Regina Actriţă), Ion Stoian (Regele Actor), Virgil Palariu şi Adrian Gheorghiu (Lucianus), Octav Enigărescu şi Lucian Marinescu (Osrick), Eduard Tumageanian şi Nicolae Constantinescu (Laertes); pregătirea corului a fost asigurată de legendarul maestru Stelian Olariu. De-a lungul celor aproape patru decenii de activitate artistică pe scena Operei Române din Bucureşti, a cântat alături de toţi artişti teatrului, cu veteranii din generaţiile precedente, cu colegi de generaţie şi cu următoarele generaţii de artişti care au debutat alături de el.

Personal l-am admirat în spectacole sau în concerte de arii şi scene din opere alături de: *sopranele* Zoe

Dragotescu, Elisabeta Neculce-Carţiş, Teodora Lucaciu, Elena Dima Toroiman, Maria Şindilaru, Lucia Becar, Mariana Stoica, Magda Ianculescu, Matilda Onofrei, Elena Simionescu, Victoria Bezetti, Marina Mirea, Silvia Voinea, Magdalena Cononovici, Maria Slătinaru-Nistor, Marina Krilovici, Eugenia Moldoveanu, Elvira Cârje, Cornelia Angelescu, Elena Grigorescu, Ligia Grosu, Eleonora Enăchescu; *mezzosopranele* Zenaida Pally, Elena Cernei, Iulia Buciuceanu, Mihaela Botez, Dorothea Palade, Mihaela Mărăcineanu, Iulia Marpozan, Rodica Mitrică, Veronica Gârbu, Monica Ranetescu, Adina Iuraşcu, Ruxandra Vlad, Adriana Alexandru; baritonii Octav Enigărescu, Nicolae Herlea, Dan Iordăchescu, David Ohanesian, Vasile Martinoiu, Eduard Tumagian, Lucian Marinescu, Nicolae Constantinescu, Nicolae Urziceanu, Emil Iuraşcu; başii Viorel Ban, Nicolae Florei, Ioan Hvorov, Constantin Gabor, Valentin Loghin, Pompei Hărăşteanu, Gheorghe Crăsnaru. Mari dirijori ai Operei Române precum Constantin Bugeanu, Anatol Kisadji, Cornel Trăilescu, Paul Popescu, Constantin Petrovici, Carol Litvin, Lucian Anca şi regizorii Jean Rânzescu, George Teodorescu, Hero Lupescu, i-au influenţat mult evoluţia şi devenirea artistică.

A interpretat un amplu repertoriu de muzică vocal-simfonică şi operă baroc din care selectez titluri precum *L'Incoronazione di Popea* de Monteverdi, *Messiah* şi *Alexanders Fest* de Händel, *Die Jahreszeiten* de Haydn, *Missa în do*, *Missa în Do*, *Requiem* de Mozart, *Missa Solemnis* şi *Simfonia a IX-a* de Beethoven, *La Damnation de Faust* de Berlioz, *De profundis* de Jean Perrin, *Simfonia a VIII-a* şi *Das Lied von der Erde* de Mahler, *Messa da Requiem* de Verdi, *War Requiem* de Britten; din creaţia românească a genului a interpretat *Vox Maris* de Enescu, *Simfonia a VIII-a* de Berger, *Terra Daciae* de Mircea Chiriac, *Flăcări negre* de Pascal Bentoiu etc. Tenorul Florin Diaconescu a iubit foarte mult şi genul de operetă apărând cu mari succese în *Liliacul*, *O noapte la Venezia*, *Voievodul ţiganilor* şi *Sânge vienez* de Strauss, *Bal la Savoy* de Paul Abraham, *Secretul lui Marco Polo* de Lopez, *My Fair Lady* de Loewe, *Ana Lugojana* de Filaret Barbu, *Lăsaţi-mă să cânt* de Gherase Dendrino.

Florin Diaconescu a fost şi un rafinat interpret de lied, abordând foarte mulţi compozitori din creaţia universală dar şi mulţi compozitori români din trecut şi din timpul carierei sale precum George Enescu, Eduard Caudella, George Dima, Ciprian Porumbescu, Mihail Jora, Paul Constantinescu, Pascal Bentoiu, Felicia Donceanu, Doru Popovici şi foarte mulţi alţii.

Am urmărit apariţiile lui Florin Diaconescu pe scena Operei Române din Bucureşti vreme de un deceniu şi jumătate, până la plecarea mea din ţară. L-am cunoscut personal şi am legat o frumoasă prietenie cu el şi cu soţia sa, soprana Daniela Diaconescu; aveam o plăcere deosebită să dialoghez cu ei despre muzică şi mai ales despre relaţia sunet-cuvânt, pe care o aprofundau cu pasiune şi o ilustrau grandios în interpretările lor rafinat detaliate. Vocalitatea sa de tenor liric era consistentă şi generos disponibilă în accentuări dramatice sonore şi timbrale dar în acelaşi timp manifesta o ductilitate eficient integrată în agilitate, ornamente, appoggiature cărora le conferea o diferenţiată semnificaţie estetică foarte bine orientată stilistic şi într-o stabilitate tehnică menţinută admirabil într-un permanent echilibru.

De astăzi, într-un mod fulgerător, cu totul neaşteptat, vorbim la timpul trecut despre marele artist care a fost tenorul Florin Diaconescu şi care a trecut pragul Eternităţii. Dumnezeu să-l primească în Pace şi Lumină!

Stephan POEN

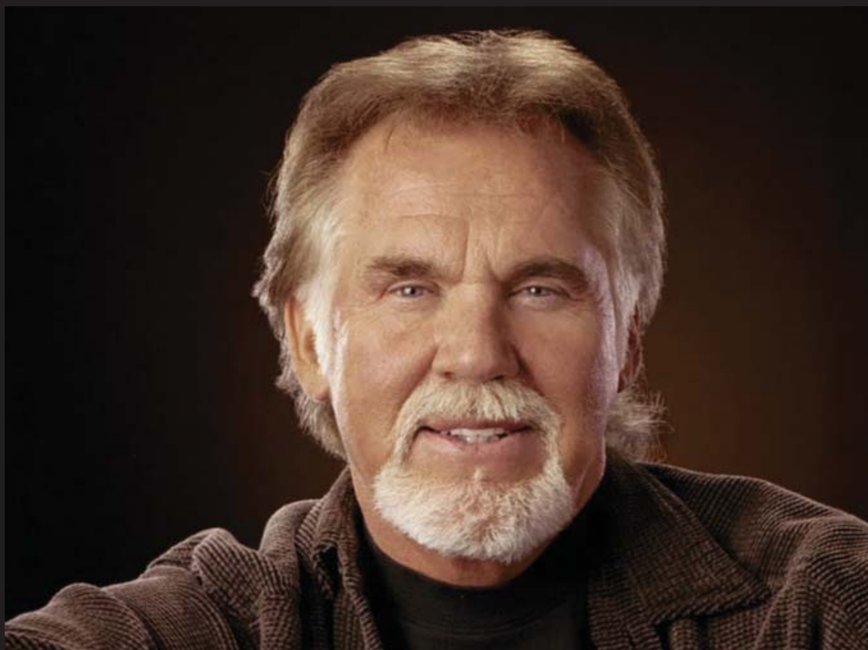
Kenny Rogers

Cântăreţul de muzică country Kenny Rogers a murit acasă, la vârsta de 81 de ani pe 20.03.2020. A dominat topurile pop şi country în anii '70 -'80 şi a câştigat trei Grammy.

Rogers „a murit paşnic acasă, din cauze naturale", a declarat un reprezentant al artistului.

Din cauza pandemiei de coronavirus, familia artistului a organizat o înmormântare cu număr redus de participanţi.

Cântăreţul, compozitorul şi actorul Kenneth Ray „Kenny" Rogers, născut în 1938, a fost unul dintre cei mai cunoscuţi reprezentanţi ai genului country în Statele Unite şi în lume. Deşi este definit în primul rând de genul country, Kenny Rogers a dominat topurile muzicale cu peste 120 de single-uri din diferite stiluri muzicale şi a vândut 130 de milioane de discuri în toată lumea, devenind astfel unul dintre cel mai bine vânduţi artişti din toate timpurile.

În 2013, Kenny Rogers a devenit membru al Country Music Hall of Fame and Museum.

A fost foarte popular şi în România, iar în anii '90 a concertat la festivalul „Cerbul de aur" de la Braşov. (**O. G.**)

Lumea virtuală a spectacolului

"Arta este arma noastră,
iar cultura este o formă de rezistență" - Shirin Neshat

Măsurile luate de autorități privind pandemia de cornonavirus au condus la stoparea, anularea, suspendarea şi reprogramarea tuturor evenimentelor culturale (concerte, festivaluri, gale de premiere, spectacole de operă, operetă şi balet) şi ale oricăror manifestări artistice în Bucureşti, în țară şi în toată lumea. Rând pe rând, sălile de spectacol şi de concerte, teatrele, muzeele, spațiile culturale s-au închis şi orice formă de adunare publică a fost interzisă. "Încercați să vă adaptați noilor reguli, aşa încât statul acasă să nu vă priveze de evenimentele sau de locurile plăcute pe care obişnuiați să le frecventați" – spuneau autoritățile. Aproape imediat, artiştii, muzicienii, actorii, textierii, compozitorii, dansatorii s-au mobilizat, încercând să adreseze publicului mesaje şi îndemnuri mobilizatoare, apoi au reuşit să devină prezențe (online) obişnuite în casele tuturor într-o perioadă în care izolarea şi distanțarea socială deveniseră lege.

Sala Ateneului Român

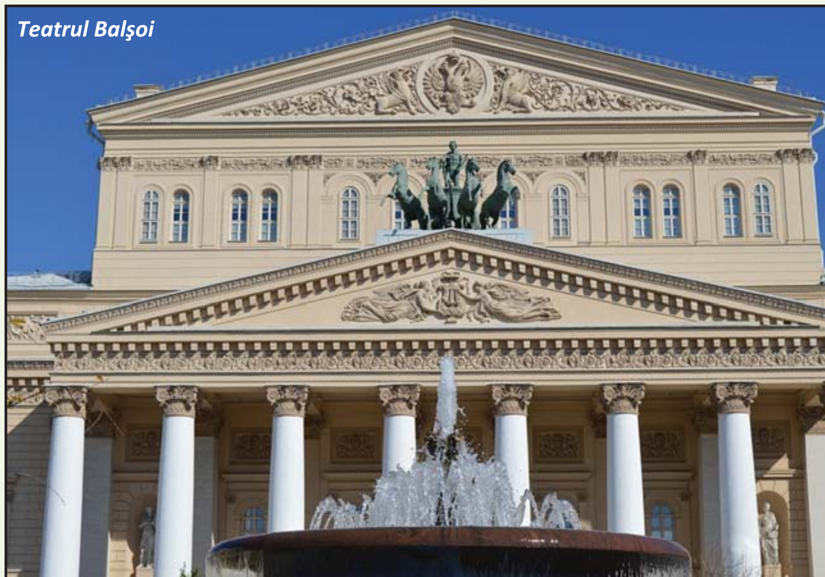
Marile săli de concerte şi de balet, Filarmonicile, Opera şi Opereta, teatrele, muzeele, bibliotecile s-au adaptat şi ele, pregătind şi propunând mijloace alternative de petrecere a timpului liber. Mediul online a explodat, cunoscând o veritabilă migrație a publicului către site-urile dedicate muzicii, teatrului, filmului, muzeelor, caselor memoriale, lăcaşurilor de cult, cărților şi artelor frumoase, care oferă veritabile răsfățuri vizuale şi auditive. Personalități artistice din lumea muzicii s-au implicat în campanii culturale şi sociale prin care au îndeamnat oamenii să stea acasă, să dedice timp artei şi culturii şi să se hrănească spiritual. Nicicând nu a existat o atât de mare şi de diversă ofertă culturală, debordând de imaginație, culoare şi savoare, excelând prin dăruirea şi implicarea artiştilor. De la transmisii în regim de live-streaming şi difuzarea de înregistrări de colecție din arhiva marilor instituții culturale, treptat s-a trecut şi la alte forme inedite de interacțiune: concerte, momente coregrafice, dialoguri culturale la distanță, expoziții de artă, vernisaje, conferințe, recitaluri de muzică, proză şi poezie ale artiştilor reuniți virtual prin aplicații online, toate gratuite (Zoom, FaceTime ş.a.). Practic, internetul a devenit ca "un film de acțiune în care totul se derulează la cote maxime de adrenalină".

Bucuria vizionării de acasă a concertelor, recitalurilor, spectacolelor de operă, operetă şi balet

La aproape orice oră din zi şi din noapte am fost invitați (şi vom fi în continuare, pentru că adunările mari de public nu vor avea loc prea curând) să participăm la zeci de evenimente cultural-artistice care se succed cu o repeziciune amețitoare. Am avut parte de spectacole de excepție, ne bucurăm de înregistrări de colecție, de spectacole de teatru, balet şi de dans contemporan şi de concerte de muzică clasică susținute de mari orchestre, sub bagheta unor mari dirijori. Informațiile culturale sunt de ordinul miilor, iar oferta este nelimitată: ascultăm muzică şi audio-book-uri cu mari actori, vizităm muzee virtuale, participăm la cursuri interactive şi work-shop-uri online, vizionăm filme artistice şi documentare sau citim (multe edituri au oferit acces gratuit la cărți). Câtă dreptate avea scriitorul Octavian Paler atunci când spunea: "Cărțile se scriu în singurătate, însă împotriva ei"!

Este un privilegiu pentru toți iubitorii de muzică de orice fel, dar mai ales de muzică clasică, să poată urmări în regim de live streaming concerte memorabile, gale de balet, mari festivaluri şi înregistrări de arhivă de o valoare inestimabilă, la care nici măcar nu se gândeau că le vor fi accesibile. Casele noastre s-au transformat în săli de concerte (acum, toată muzica lumii se află pe internet!), în săli de teatru şi de balet, în studiouri, expoziții, muzee şi în biblioteci, invitându-ne la zile şi seri de cultură de care nu am mai avut parte.

Teatrul Balşoi din Moscova a inițiat o serie a transmisiuni online ale celor mai de succes spectacole de balet, marile teatre şi celebre scene lirice difuzează spectacole din repertoriu (proiect sustinut de Uniunea Europeană, care adună într-o platformă online reprezentațiile marilor opere din întreaga lume, sub atenta monitorizare a Opera Europa), iar The Metropolitan Opera a lansat programul "Nightly Met Opera Streams", unde spectacole de top vor fi difuzate zilnic începand cu ora 01:30, ora României, şi vor putea fi vizionate gratuit timp de 20 de ore.

Teatrul Balşoi

Stagiunea muzicală virtuală a Accademia di Romania în Roma

În perioada 16 aprilie – 24 iunie (orele 16:00, ora României), Accademia di Romania in Roma organizează, pe pagina de Facebook a instituției, proiectul ”Muzicieni români la Roma”, o micro-stagiune muzicală virtuală la

Gabriel Croitoru, Horia Mihail

care vor participa violoniştii Remus Azoiței (Marea Britanie), Clara Cernat (Franța), Mălina Ciobanu (Germania), Gabriel Croitoru şi Vlad Maistorovici, pianiştii Horia Mihail, Dana Ciocârlie (Franța), Mara Dobrescu (Franța), Thierry Huillet (Franța), Diana Ionescu, flautistul Matei Ioachimescu (Austria), violonceliştii Marin Cazacu şi Ştefan Cazacu, soprana Rodica Vica (Austria), pianista de jazz Ramona Horvath (Franța), acordeonistul Ghenadie Rotari (Italia) şi Ansamblul Imago Mundi.

“Vom deschide publicului o fereastră către marea muzică clasică şi contemporană şi către cei care ne-au oferit cu mare generozitate piese din înregistrări profesioniste sau în interpretări live, reuşind să comunice în aceeaşi măsură măiestria şi căldura execuției artistice” – spun organizatorii. “A difuza cultura înseamnă a aduce actul cultural în fața publicului, a mijloci între artist şi spectator şi a crea premizele pentru comuniune, cu atât mai mult într-o perioadă în care contactul uman real este temporar limitat”.

Printre partiturile care vor fi interpretate se numără “Buenos Aires” de Thierry Huillet, “Capriccio” de Joachim Andersen, “Flight beyond the time” de Petri Makkonen (cu Ghenadie Rotari la acordeon) sau “Nocturne Op. 54 n° 4” de Edvard Grieg, dar marea majoritate a momentelor muzicale sunt dedicate unor zile care au marcat muzica întregii națiuni.

“Anema e Core” de Salve D’Esposito este un aranjament muzical semnat de Ramona Horvath special pentru Ziua Internațională a Jazzului (30 aprilie), piesa “Lăutarul” de George Enescu în interpretarea violonistului Remus Azoiței este dedicată celor 65 de ani de la trecerea în neființă a marelui compozitor (4 mai), iar Ziua Europei (9 mai) va fi sărbătorită prin recitalul violonceliştilor Marin Cazacu şi Ştefan Cazacu, în colaborare cu Centrul Național de Artă “Tinerimea Română” din Bucureşti prin “Sonata pentru 2 violoncele” de Jean Baptiste Barrière. Pe 18 mai se împlinesc 285 de ani de la prima interpretare a ariei ”Agitata da due venti” din opera ”Griselda” de Antonio Vivaldi (18 mai 1735, Teatrul San Samuele din Veneția), iar soprana Rodica Vica o va interpreta acompaniată fiind de Venetia Antiqua Ensemble; acest proiect muzical este realizat în colaborare cu Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistică de la Veneția.

“Capriciul 24” de Niccolò Paganini este un omagiu adus de violonista Mălina Ciobanu celebrului muzician, de la moartea căruia pe 27 mai se împlinesc 180 de ani. Proiectul “Muzicieni români la Roma” va continua în luna iunie cu un program gândit special pentru a marca alte aniversări şi comemorări importante: pe 4 iunie, la 111 ani de la naşterea compozitorului Paul Constantinescu, pianista Dana Ciocârlie va interpreta piesa “Joc dobrogean”, iar pe 6 iunie melomanii vor avea privilegiul să îi vadă şi să îi asculte (o înregistrare video COOLsound 100) pe violonistul Gabriel Croitoru şi pe pianistul Horia Mihail interpretând “Balada” de Ciprian Porumbescu, la 137 de ani de la moartea sa.

21 iunie este Ziua Muzicii la Roma 2020 şi va fi marcată printr-un concert transmis live de la Braşov pe paginile de Facebook a Accademia di Romania in Roma, Vibrate! Festival Braşov şi Radio România Muzical; protagonişti vor fi Vlad Maistorovici (vioară) şi Diana Ionescu (pian). Zilei Universale a Iei (24 iunie) îi va fi dedicată piesa “Doina Oltului”, o înregistrare a Asociație Culturale „Izvor” din Bucureşti cu ansamblul de instrumente vechi “Imago Mundi”.

Vlad Maistorovici

Audiențe record la Festivalul şi Concursul Internațional “George Enescu”, online!

Lansat pe 18 martie, „Festival Internațional George Enescu online” este singurul din lume care oferă acces gratuit la arhiva sa, aduncându-şi astfel contribuția, cităm, “în lupta pe care umanitatea o duce împotriva COVID-19, urmând modelul marelui compozitor George Enescu, care s-a implicat în ajutorarea răniților din primul război mondial, prin puterea vindecătoare a muzicii”.

"Dedicăm acest maraton muzical încrederii în oameni şi în capacitatea lor infinită de a se reinventa" – spuneau organizatorii. Peste 20.000 de vizitatori unici au asistat la primul concert transmis pe site-ul Festivalului (www.festivalenescu.ro), în semn de omagiu şi de compasiune pentru Italia, pentru oamenii şi artiştii săi: "Requiem"-ul de Verdi interpretat de Orchestra şi Corul Maggio Musicale Fiorentino a înregistrat cifre record de audienţă în cele patru zile de difuzare. A urmat al doilea concert, sub bagheta dirijorului Fabio Luisi şi avându-l ca solist pe violonistul rus Sergei Krylov, cu Concertul nr. 1 pentru vioară şi orchestră op. 6 de Niccolò Paganini şi Simfonia a III-a în Do major op. 21 de George Enescu. Programul festivalului online a inclus concerte susţinte de Orchestra Naţională Simfonică a Radiodifuziunii Poloneze (dirijor Lawrence Foster), solist pianistul Szymon Nehring (laureat al Concursului Internaţional „Arthur Rubinstein" în 2017), de Orchestra Naţională a Franţei (dirijor Ion Marin, solistă pianista Alexandra Dariescu), Orchestra Filarmonicii Regale din Liège dirijată de Tiberiu Soare (solişti, soprana Anna Caterina Antonacci şi pianistul Denis Kozhukin) şi pe dirijorul Gergely Madaras (solist, violonistul Renaud Capuçon).

Orchestra şi Corul Maggio Musicale Fiorentino, dirijor Fabio Luisi, solist: Sergei Krylov

"*Peter Grimes*", opera scrisă de compozitorul britanic Benjamin Britten, a fost interpretată de Orchestra Naţională a Radiodifuziunii Române şi de Corul Academic Radio, dirijori fiind Paul Daniel şi Ciprian Ţuţu. Succes a avut concertul Orchestrei Filarmonice din Sankt Petersburg (dirijorul Christian Badea), alături de Corul Academic al Radiodifuziunii Române, dirijat de Ciprian Ţuţu, solist fiind violonistul Vadim Repin.

Festivalul Enescu Online a propus şi o "părăsire temporară a universului simfonic în favoarea registrului intim al repertoriului cameral"; în programul recitalului de sonate susţinut de violonista americană de origine japoneză Midori şi de pianistul Jean-Yves Thibaudet au fost incluse Sonata pentru vioară şi pian în la minor de Robert Schumann, Sonata nr.1 pentru vioară şi pian în La major de Gabriel Fauré, Sonata pentru vioară şi pian în sol minor de Claude Debussy şi Sonata a III-a în la minor pentru pian şi vioară, „în caracter popular românesc" de George Enescu. Finalul lui aprilie a adus o audienţă de peste 45.000 de vizitatori unici din toată lumea care s-au bucurat de concerte de referinţă cu artişti renumiţi: dirijorii Vasili Petrenko, Maxim Vengerov, Gabriel Bebeşelea (Orchestra Academică de Stat " Evgheni Svetlanov" - Rusia, solist Ray Chen) şi Michael Sanderling, soprana Diana Damrau, pianiştii Evgheni Kissin (cu Orchestra Naţională a Franţei, dirijor Emmanuel Krivine) şi Nobuyuki Tsujii.

De remarcat faptul că toate acestea nu ar fi fost posibile dacă organizatorii Festivalului şi Concursului Internaţional "George Enescu" nu ar fi obţinut acordul de difuzare online a concertelor şi a recitalurilor înregistrate în cadrul Concursului Enescu 2018 şi Festivalului Enescu 2019. Fiecare concert rămâne postat pe site timp de trei zile, iar acest veritabil maraton muzical va dura pe o perioadă nedeterminată. Totodată, date fiind solicitările primite de la potenţialii candidaţi şi prelungirea stării de urgenţă, termenul de înscriere la Concursul Internaţional "George Enescu" a fost prelungit, pentru toate cele patru secţiuni, până la data de 29 mai 2020.

Filarmonica „George Enescu" a anunţat înfiinţarea canalului propriu pe YouTube

Filarmonica „George Enescu" s-a aliniat trendului digital al secolului XXI şi al perioadei de criză, anunţând înfiinţarea canalului propriu de YouTube, lansat chiar pe 2 aprilie (prin tradiţie, va fi respectată ziua de joi), odată cu deschiderea oficială a stagiunii online a Filarmonicii „George Enescu", care s-a aliniat astfel marilor instituţii muzicale ale lumii, The Metropolitan Opera, Teatrul Balşoi sau Berliner Philarmoniker. Aici, dar şi pe pagina de Facebook, se pot regăsi transmisiunile în regim de livestreaming ale înregistrărilor celor mai importante concerte simfonice, vocal-simfonice, camerale, corale şi recitaluri, interviuri cu artiştii oaspeţi din ţară şi din străinătate, reportaje, documentare, conferinţe. Prim-dirijorul Christian Badea şi pianistul Daniel Ciobanu au deschis această stagiune specială cu o înregistrare din celebra serie a "Concertelor Centenarului la Ateneul Român", programul cuprinzând lucrări reprezentative din repertoriul românesc şi internaţional: cele două Rapsodii de George Enescu, poemul simfonic "Acteon" de Alfred

Midori, Jean-Yves Thibaudet

Alessandrescu, Rapsodia pe o temă de Paganini pentru pian şi orchestră, dar şi creaţii ale lui Serghei Rahmaninov şi Georges Bizet.

“Ne străduim să ne ridicăm la nivelul de exigenţă impusă de statutul primei instituţii muzicale româneşti” – a spus Andrei Dimitriu, Directorul General. “Nu vrem să rămânem departe de publicul meloman în aceste vremuri dificile, (...) iar muzica poate fi o terapie benefică pentru noi toţi, care să ne ajute să depăşim această perioadă”.

Au urmat oratoriul “Visul lui Gerontius” de Sir Edward Elgar (dirijor Alexander Walker, Marea Britanie),

Alexander Walker

cu tenorul Oliver Johnson, mezzosoprana Aura Twarowska şi basul Marius Boloş. “Prin difuzarea acestui oratoriu extraordinar, care a avut loc la Ateneul Român în toamna anului 2019, suntem aproape de toţi iubitorii muzicii mai mult ca oricând în această perioadă” – spunea Iosif Ion Prunner, dirijorul Corului Filarmonicii “George Enescu”.

“Cred că este esenţial să amintim tuturor că avem mai multă nevoie de muzică” – mărturisea recent, într-un interviu, Alexander Walker, care sublinia dificultăţile muzicienilor nevoiţi să evolueze online şi care au pierdut legătura directă cu energia publicului. “Este pentru prima dată în istoria lumii când muzicienii nu mai pot să-şi practice meseria într-un mod normal, aşa că pretutindeni găsesc posibilităţi noi şi inovatoare de a păstra muzica vie. Foarte mulţi muzicieni au pierdut posibilitatea de a-şi câştiga traiul în timpul pandemiei, orchestrele şi agenţiile de impresariat au dat faliment, intrumentiştii au fost concediaţi, iar artiştii independenţi au rămas, dintr-o dată, fără venituri. ”Chiar şi cu tehnologia foarte avansată pe care o avem astăzi, există obstacole, în mediul virtual, care stau în calea trăirii experienţelor pe care le aveam în sala de concert. Cu toate acestea, există şi online interpretări emoţionante, care vorbesc realmente despre criza umanităţii (...). Sunt însă sigur că lumea se va schimba foarte mult şi că vom privi înapoi spre criza Covid-19 ca la un eveniment care a schimbat lumea şi care ne-a schimbat şi pe noi. Acum încerc să-mi folosesc timpul ca să reevaluez ceea ce este important în viaţă şi în muzică. Sper ca acest moment dificil mă va schimba în bine. Ştiu că, orice s-ar întâmpla, vom avea nevoie de muzică interpretată live, pe scenă, mai mult decât niciodată”.

Înaintea de Sărbătorilor Pascale şi în preambulul Concertului dirijat de Christian Badea, celebra soprană Angela Gheorghiu a interpretat la Ateneul Român, într-un Bucureşti mai pustiu ca niciodată, „Tatăl nostru”, o compoziţie semnată de Anton Pann şi adaptată de Sabina Ulubeanu. A fost acompaniată de violonistul Alexandru Tomescu şi vioara sa, un Stradivarius Elder-Voicu. În Joia Mare, melomanii au avut ocazia să asculte „Un Recviem German” de Johannes Brahms, cu Orchestra şi Corul Filarmonicii „George Enescu”. Lucrarea pentru solişti, cor şi orchestră a avut premiera în 1868, în Vinerea Mare, la Catedrala din Bremen, fiind dirijată de însuşi marele compozitor. La Filarmonică, „Un Recviem German” a fost interpretat în aprilie 2018 sub conducerea dirijorului german Claus Peter Flor, alături de soliştii Irina Iordăchescu şi Ionuţ Pascu; Corul Filarmonicii „George Enescu” a fost pregătit de maestrul Iosif Ion Prunner, concertmaistru invitat fiind David Lefèvre.

Campania “Împreună” a celor mai îndrăgiţi artişti şi formaţii

“Creart” a lansat pe YouTube campania de mesaje de solidaritate şi încurajare susţinută de Gheorghe Zamfir, Paul Surugiu-Fuego, Nicolae Voiculeţ, Călin Goia, Nico, Paula Seling, Luminiţa Anghel, Ozana Barabancea, Randi, Cristi Minculescu, Ovidiu Komornyik, Amna, Randi, Orchestra Naţională Valahia, Provincialii şi Bere Gratis, tenorii Marcel Pavel şi Andrei Lazăr, sopranele Ianna Novac şi Irina Baianţ şi mulţi alţii: “În aceste momente de cumpănă suntem mai uniţi ca niciodată, iar inimile noastre bat la unison. Deşi fizic nu putem fi alături de toţi cei dragi nouă, în online avem şansa de a fi

Gheorghe Zamfir

împreună. Un întreg. Muzica uneşte oameni, motiv pentru care vă transmitem că nu sunteţi singuri, că suntem împreună în aceeaşi poveste şi că doar împreună vom depăşi acest episod dificil: cu responsabilitate, cu iubire, cu optimism, cu grijă şi cu răbdare”.

Astfel de exemple pot continua la nesfârşit, iar proiectele culturale online copleşesc prin număr şi varietate, dar ştim că toţi oamenii dedicaţi într-un fel sau altul muzicii îşi doresc să revină pe scenă şi să se dedice unui public real, dornic să îi vadă, să îi asculte şi să îi aplaude, LIVE!

Oana GEORGESCU

Evening Waltz de Ionel Tudor

La inițiativa Orchestrei Simfonice București de a realiza, din condiții de izolare, un moment muzical dedicat tuturor celor care se luptă în linia întâi cu epidemia, a fost realizată această filmare cu totul atipică. Instrumentiști din țară și din multe alte colțuri ale lumii s-au filmat acasă cu telefonul mobil, interpretând, la alegerea Orchestrei Simfonice București, *Evening Waltz* de Ionel Tudor. Munca de a realiza acestă producție a fost extrem de grea, date fiind condițiile tehnice speciale, dar Alexandru Duțulescu, prim-cellistul Orchestrei Simfonice București, cel care s-a ocupat de producția video, și Andrei Tudor, pian și cel care

s-a ocupat de producția audio, au reușit un moment emoționant, transmis de Antena 1, Antena 3, dar și de postul B1TV. Mulțumirile se îndreaptă către toți acești minunați muzicieni, mulți participând la filmare alături de copiii lor: Timothy Eliacin, Miami, (Florida, SUA) cu sprijinul Petresco Piano Academy Pembroke Pines / prof. Cornelia Lungu Petrescu, Gabriel Gheorghe, Vladimir Dmitrienco – Sevilla (Spania), Adrian Petruțiu - São Paulo (Brazilia), Lucica Triță – Londra (Marea Britanie), Mihai Vuluță – Torino (Italia), Mihaela Oprea – Sønderborg (Danemarca), Natalia Pancec Colotelo, Alexandra Andreescu, Roxana Cioran, Lavinia Săteanu, Shirin Corbu, Ștefan Aprodu, Dragoș Marian Rușanu, Alexandru Marton, Ștefan Amarandei, Marcel Amarandei, Luca Amarandei, Sofia Smărăndescu, Lara Oprițoiu, Claudia Lucia Mihalache, Mihaela Moscalu, Alexandra Jasmine Toader, Mărgean Marius, Rodin Moldovan – Leipzig (Germania), Alexandru Duțulescu, Andreea Țimiraș, Alexandra Pascaru, Gabi Suciu, Diana Moldovan, Andrei Duțulescu, Georgescu Gabriela Daniela, Cătălin Oprițoiu, Maya Oprițoiu, Cristina Ordean, Ciprian Melente, Bogdan Anton, Cezar Moscalu, Gabriel Cupșa, Valentin Gavrilă, Corneliu Meici, Marius Suciu, Ionel Lazăr, Cristian Ganicenco – Cincinnati (SUA), Cătălin Bucerzan Mihai, Laurențiu Sima, Grigore Băleanu.

Ionel Tudor s-a bucurat enorm să-și revadă în această filmare vechi colegi care activează în orchestre simfonice de prestigiu din străinătate!

După difuzarea acestei filmări, Ionel Tudor a primit extrem de multe mesaje de la oameni impresionați de acest moment, dar și solicitări de a scrie partituri pentru formule reduse de orchestră. Chiar acum lucrează la o variantă pentru un trio de 2 viori și pian.

Evening Waltz a fost compus anul trecut și a fost cântat atât în stagiunea „Salut Cultura” a Orchestrei Simfonice București, cât și în concertul de Anul Nou al orchestrei, ce a avut loc la Sala Palatului, la sfârșitul lunii decembrie 2019, și a fost transmis integral, pe 1 ianuarie 2020, la Antena 1.

Lucrarea *Evening Waltz* s-a bucurat de mare succes de fiecare data și a obținut de altfel și Premiul anual de creație al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, la categoria muzică instrumentală, în martie 2020.

În această perioadă de izolare, Ionel Tudor a compus și a definitivat încă trei lucrări de orchestră pe care, atunci când condițiile o vor permite, le va încredința Orchestrei Simfonice București spre interpretare.

Proiectul a stârnit imediat mult interes și peste hotare, filmarea fiind difuzată și la televiziunea spaniolă. De altfel, Andrei Tudor și Cătălin Oprițoiu de la Orchestra simfonică București au acordat interviuri pentru European Press Agency și EFE (televiziunea publică spaniolă).

Cineva a numit lucrarea lui Ionel Tudor ”Valsul speranței” și așa a devenit cunoscut în întreaga lume. A fost intens difuzat în Spania și în toate țările Americii Latine. La

televiziunea spaniolă a fost prezentat astfel: ”Un vals global tocado a distancia rinde homenaje a los heroes de la pandemia”. De asemenea, compozitorul a fost solicitat să trimită partiturile pentru o orchestră simfonică din Miami, SUA, care dorește să introducă valsul în repertoriul său! (**O. G.**)

Artistă în linia întâi

În această perioadă dramatică, în care vieţile noastre au fost total date peste cap, şi artiştii au ţinut uneori prima pagină a ziarelor, într-un fel sau altul. Unii, culmea, dintre cei mai înstăriţi, au trimis o epistolă ministrului Culturii (greu de înţeles de ce a dispărut din titulatura ministerului sintagma "Identitate Naţională"...) în care cereau să se majoreze cantitatea de muzică românească difuzată, plângându-se de scăderea veniturilor în perioada stării de urgenţă – explicam într-un articol separat de ce demersul, altminteri normal, nu vine când şi mai ales din partea cui trebuie. Alţii sunt "exilaţi" în vile de lux prin Bali, dar cei mai mulţi au acceptat cu demnitate situaţia, deşi niciunuia nu îi este deloc uşor (festivaluri, concerte, evenimente, lansări de discuri anulate sau amânate). Altora izolarea le-a priit: Jolt Kerestely a definitivat al doilea album de muzică instrumentală, Marian Nistor a compus câteva zeci de melodii şi a terminat al doilea volum de versuri, dar cu siguranţă sunt mulţi cei care au profitat creator de această claustrare. La loc de cinste se înscriu iniţiativele lui Andrei Tudor, cu acele lucrări muzicale filmate de acasă, în care a implicat un număr uriaş de artişti – despre asta scriem separat. În rândurile de faţă omagiem curajul şi spiritul de sacrificiu al unei cantautoare ale cărei realizări artistice au fost nu o dată consemnate în paginile noastre.

Corina Elena Badea are la activ zeci de compoziţii, parte din ele gravate pe patru albume discografice editate de casa de discuri Eurostar. A susţinut numeroase concerte, este poetă laureată la festivaluri internaţionale şi talentată pictoriţă. A studiat pianul la şcoala de muzică, mânuieşte cu talent şi chitara (de altfel formaţia ei este de tip folk, una din melodiile sale cele mai cunoscute fiind "Hai-hui prin sufletul folkului"), iar în 1992 s-a impus cu prima sa compoziţie, "Prota vreari" (Prima dragoste), pentru că trebuie subliniat faptul că este o artistă reprezentativă a minorităţii armâne. Dincolo însă de susţinuta activitate muzicală, Corina Elena Badea este şi o personalitate medicală în Tulcea, medic primar de medicină internă (şef de secţie la Spitalul judeţean din oraş), ca şi mama ei, aceeaşi profesiune îmbrăţişând-o şi fiica sa de 26 de ani. După ce ani la rând am asistat la o campanie nedreaptă de demonizare a medicilor, inclusiv a unor personalităţi în domeniu, iată că acum recunoaştem că ei sunt adevăraţi eroi, riscându-şi sănătatea şi chiar viaţa pentru noi în această luptă adesea inegală cu pandemia de Covid 19. Dr. Corina Elena Badea ne oferă cel mai bun exemplu de pasiune şi de respectare a jurământului lui Hipocrat, fiind gata, aşa cum declară, să plece oricând în Italia sau la orice spital din ţară în caz că este solicitată. În urmă cu câţiva ani o melodie a sa, "Artist de România", a devenit virală pe internet, fiind urmată acum de o alta, pe cale de a fi înregistrată, "Medic de România": "Doctore, eşti iar de gardă!/ Vei avea iar noapte albă!/ Doar să nu ai o zi neagră/ Mâine.../ Ani de nopţi în meserie/ Sunt ani lipsă în familie.../ Să n-aştepţi să-ţi ducă dorul/ Nimeni.../ Eu nu sunt actor, sunt medic!/ Nu sunt demnitar, să predic/ Vreau să strig în ultim ceas/ Şi sincer/ Că refuz cu disperare/ Ropote de palme goale/ Ce aplaudă-n final/ Un "înger"...". O adevărată profesiune de credinţă, pentru că, atunci când toţi fug de pericol, cu demisii sau concedii medicale, artista s-a înscris voluntar la secţia de boli infecţioase din Tulcea, acolo unde riscurile sunt imense, pentru că, spune ea, "Nu putem lăsa oamenii în restrişte, trebuie să fim alături de ei". Corina Elena Badea pleacă la spital dimineaţa împreună cu fiica ei şi, atunci cînd nu este de gardă, se întorc împreună acasă. În puţinele ore libere, furând din timpul de odihnă, trece la pian sau la chitară şi pune pe muzică poezii inspirate din vremurile pe care le trăim, neuitându-i pe colegii ei medici, ca în cântecul intitulat "Dopo festival...": "Când voi lua şi Doctoratul/ Astăzi, programat de Zei/ Voi picta o uniformă/ Pentru toţi colegii mei!/ La guler voi pune perle/ Ce-au curs pe obrazul cald/ Picături îndurerate/ Cu sclipiri de diamant/ La mâinile lor de aur/ Briliante voi picta!/ Nu ştiu dacă răsplăti-vor/ Sufletul şi inima!/ Şi la poale o cunună/ Doar din porumbei în zbor/ Pentru a-i aşeza pe-un soclu/ Pentru tot efortul lor!/ Să-i cunoască-ntreaga lume/ Şi mereu să ţină minte/ Să-şi aducă aminte după:/ Sunt tot ei! Cei dinainte!/ Cu halatul alb pe braţe/ Care m-a înnobilat/ Dau de ştire omenirii:/ Noi suntem!/ Nu ne-am schimbat!". După această pandemie multe nu vor mai fi ca înainte, viaţa ni se va schimba, dar măcar lecţia aceasta, a respectului faţă de cadrele medicale, s-o păstrăm în suflete..

Octavian URSULESCU

Refrene romantice

Când Venera şi Paul Stîngă m-au invitat să scriu câteva rânduri pentru o apariţie de sfârşit de an a casei lor de discuri, Eurostar, le-am replicat: ce mai pot scrie nou despre Marian Nistor şi Savoy, după atâtea zeci de pagini elogioase? Parte din amintirile şi aprecierile mele a apărut chiar în booklet, în precedentele albume editate de

Dorina Paraschiv Nistor, Marian Nistor

Eurostar, iar cum admiratorii necondiţionaţi ai muzicii lui Marian Nistor, gândesc, vor cumpăra şi discul de faţă, se cuvine să mă feresc a mă repeta. Aşa încât nimic despre deceniile de colaborări cu Savoy, cu sute de concerte în toată ţara şi chiar în Bulgaria, despre serile de muzică şi poezie oferite de trubadurul Marian Nistor, despre amorurile lui (Dorina, nici nu-l cunoşteai pe atunci, poate nici nu erai născută!), care oricum rămân... secret profesional, despre geamantanele pline cu cărţi de poezie pe care le căra după el în turnee (noroc că Ansamblul UTC avea un autocar modern şi spaţios), despre irepetabilele, ca audienţă, întâlniri cu publicul, cu câte două sau chiar trei(!) reprezentaţii zilnic, când geamurile se spărgeau la sălile de sport... Bun, dar în acest caz despre ce să mai scriu? Tocmai când îmi frământam mai tare mintea privirea mi-a căzut pe repertoriu, iar acesta m-a salvat. Pentru că discul de faţă este altceva faţă de ceea ce ne-a oferit, în postură de compozitor, în decursul îndelungatei sale cariere, Marian Nistor. Nu neapărat din punct de vedere muzical, fiindcă stilul său este inconfundabil şi personal, cât al tematicii abordate, având de-a face cu o colecţie de 18 cântece de iarnă. Sau, dacă vreţi, de Sărbători, de sezon, de Crăciun, dar ocolind de cele mai multe ori potecile bătătorite ale colindelor clasice, chiar dacă cuvântul îl regăsim în câteva din titluri. Avem colinde de dragoste, de speranţă, nocturne, colinde de început de an, de Moş Ajun, colinde-rugăciune, între care sunt intercalate firesc, graţie atmosferei muzicale şi poetice similare, melodii care ar putea figura pe orice album de şlagăre ale muzicii uşoare, cum ar fi "Măicuţa mea de dor", "Trubadurul", "Cât de mult îmi place să trăiesc", "Să fiu o floare" sau "Floare albă de iubire". Întotdeauna m-am întrebat de ce Marian Nistor nu este invitat la festivalurile folk (el, care la concertele sale avea mereu în deschidere folkişti...), fiindcă este un baladist prin excelenţă, iar universul poetic la care se racordează n-are egal în domeniu. Şi pe albumul de faţă avem, între alţii, versuri de Mihai Eminescu, Alexandru Macedonski, Grigore Vieru, Panait Cerna, Adrian Păunescu, Corneliu Vadim Tudor, protagonistul recurgând la o singură poezie proprie, "Colindă, colindă" (ocazie de a vă reaminti că de curând şi-a lansat un volum de versuri). Compozitorul crede în valoarea şi trăinicia prieteniei adevărate, aşa încât pe discurile Savoy regăsim aceiaşi sponsori, dar şi colaboratori de mare valoare. Se detaşează Alin Constanţiu (saxofon, clarinet), valoros instrumentist de jazz invitat frecvent pe vremuri în concertele formaţiei Savoy, precum şi reputaţii maeştri de sunet cărora le datorăm calitatea înregistrărilor şi sound-ul inconfundabil purtând marca înregistrată "Marian Nistor-Savoy": Jolt Kerestely, Andrei Kerestely (tată şi fiu, lucrând cot la cot la pupitrul de mixaj al studioului lor, Midi Sound) şi Mircea Drăgan (Drăgan Music). Aşadar, un careu de compozitori de clasă, al căror produs comun neputând fi decât unul de Top.

Până la iarnă mai este destul (mie, personal, nici nu prea mi-e dor de ea, ar trebui însă să mă străduiesc să-mi regăsesc sufletul de copil!), aşa încât nu ştiu când vom avea ocazia să vedem "Colindători, pe caii de zăpadă"... Dar

Mircea Drăgan

Marian Nistor şi Dorina Paraschiv Nistor aduc în fiecare clipă în casele noastre vraja inefabilă a Sărbătorilor, a Crăciunului, a bucuriei întâlnirii cu primii fulgi de nea. Să închidem ochii, imaginându-ne că îngerii sunt lângă noi (aşa cum de fapt şi sunt, dar nu-i vedem...) şi să ascultăm minunatele cântece de pe acest album, curăţindu-ne sufletele de toate relele şi urâtul vieţii de zi cu zi. Când ultimul acord se va fi încheiat, veţi fi cu siguranţă mai buni, mai senini, mai pozitivi şi... veţi merita să vă aducă Moş Crăciun tot ce vă doriţi!

Octavian URSULESCU

Cronologii autohtone: big band-uri ale muzicienilor români

Constatând surprinzătoarea existență a unor pionieri de origine română în jazz-ul european, precum **George Vintilescu**, **Nicu Vlădescu** şi **Tacu Bănescu** (instrumentişti ai noştri care s-au manifestat de timpuriu pe scene ale continentului, aşa cum o atestă foarte vechi înregistrări, începând din 1912!), îl vom consemna drept o veritabilă somitate a anilor '30 ai veacului trecut pe violonistul / dirijorul / aranjorul bucovinean (**Arthur**) **James Kok**, născut la Cernăuți (1902 – 1976). După studii de Conservator, el s-a stabilit la Berlin, unde a alcătuit un *big band* devenit faimos, cu care a concertat în întreaga Europă „germanofonă" şi a efectuat o serie de înregistrări memorabile pentru casa de discuri „Deutsche Grammophon"; înregistrări din perioada 1933 – 1935, a căror recunoscută ținută interpretativă, generatoare şi de show, putea rivaliza sub aspectul valoric cu realizări ale unor celebre ansambluri de peste ocean, ca acelea conduse de **Glenn Miller, Woody Herman, Benny Goodman** ori **Casa Loma Orchestra**... Cronicarul de jazz **Horst H. Lange** l-a numit pe **Kok** „clasicul swingului din Germania". Un an mai târziu, **James Kok** revenea în România, întemeind o nouă orchestră la Bucureşti, cu care a cântat inclusiv la Radio în direct (1936). În fruntea acelui ansamblu ale cărui prestații sonore alerte, pline de culoare, exultau de swing, muzicianul a evoluat cu incontestabil succes pe scene din Elveția (1938) şi din Olanda (1939).

Un alt colectiv orchestral care s-a impus melomanilor români a fost la începutul anilor '30 ***„Jazzul telefoanelor"***, întemeiat şi condus la Radio Bucureşti de inginerul saxofonist, clarinetist şi dirijor **Emil Berindei** (1898 – 1963). Acesta, student fiind la Londra între anii 1920-1924, se afirmase ca instrumentist în diverse trupe britanice, inclusiv în notoriul *Big band* al lui **Jack Hylton**.

În plină *„eră swing"*, în chip nu mai puțin revelator s-a distins în capitală personalitatea longevivului **Theodor „Teddy" Cosma** (1910-2011), pianist improvizator, dirijor, aranjor şi profesor reputat, ale cărui principale împliniri în domeniul genului s-au raportat la activitatea sa de fondator şi de conducător al formației ***„Jazzul Radio"*** (1934–1937), ca şi al ***Orchestrei Casei de discuri „Electrecord"*** (1950–1962, câştigătoare a Premiului I şi a Medaliei de aur la „Festivalul Tineretului" de la Moscova, ediția 1957). Conducerea acestui big band a fost apoi preluată în perioada 1963-1977 de remarcabilul clarinetist, saxofonist, aranjor şi compozitor **Alexandru Imre**, identificat şi ca un admirabil improvizator. În acei ani ***Orchestra Electrecord*** îi avea în componență pe câțiva dintre cei mai înzestrați instrumentişti români de jazz ai momentului, precum pianistul **Cristian „Mecu" Colan**, contrabasistul **Bela Kalauz**, ghitariştii **Constantin „Lache" Anghelescu** şi **Gabi Mezei**, acordeonistul **Horia Ropcea**, trompetiştii **Nicky Dimitriu**, **Petre Căplescu**, **Nelu Marinescu**, tromboniştii **Nicolae Dumitrescu** şi **Ion „Johnny" Istrate**, bateristul **Constantin „Bob" Iosifescu**, saxofoniştii **Mihai Florea**, **Micky Ampoițan**, **Eddy Agopian**, iar în fața lor dirijorul şi clarinetistul **Alexandru Imre**.

Din 1949 datează oficial existența ***Big band-ului Radiodifuziunii Române*** (numit şi ***Orchestra de estradă Radio***), ansamblu ***multifuncțional*** profesionist a cărui activă prezență în peisajul muzical autohton s-a perpetuat neîntrerupt timp de peste şapte decenii, până astăzi, sub autorizatele baghete dirijorale mânuite succesiv: din 1953 – de către demiurgul **Sile Dinicu** (1919-1993, şi pianist, compozitor, aranjor), **Jean Ionescu**, dirijor adjunct (poli-instrumentist la vioară, clarinet, saxofon bariton, baterie, pian, vibrafon, țambal, dar şi compozitor, aranjor), din 1985 – de **Cornel Popescu** (n. 1927, şi orchestrator), din 1991 – de **Ion Cristinoiu** (1942 -2001, şi baterist, compozitor, aranjor), iar din anul 1994 – de **Ionel Tudor** (născut în 1955, şi pianist, compozitor, aranjor, profesor). Instrumentişti de clasă care şi-au marcat contribuția la sporirea prestigiului acestei orchestre au fost saxofoniştii **Bebe Prisada**, **Micky Ampoițan**, **Peter Wertheimer**, **Micky Ştefănescu**, **Alin Constanțiu**, **Dan Marin Ioniță**, **Cătălin Milea**, **Cristian Soleanu**, **Cristian Teodorescu**, trompetiştii **Ion Nelu Marinescu**, **Petre Căplescu**, **Ioan Păun**, **Adrian Iliescu**, **Emil Bîzgă**, **Silviu Albei**, **Sebastian Burneci**, tromboniştii **Nicu Farcaş**, **Corneliu Meraru**, **Cornel Oancea**, **Vali Dogaru**, **Adi Cojocaru**, **Andrei Bolbocean**, pianiştii **Gicu Koffler**, **Lajos Diczi**, **Ionel Tudor**, **Mircea Tiberian**, **George Natsis**, ghitariştii **Sandu Avramovici**, **Florin Ochescu**, **Marian Georgescu**, contrabasiştii (ori ghitarişti bas) **Costel Stângaciu**, **Dan Dimitriu**, **Gabi Popescu**, **Eugen Tegu**, bateriştii **Doru Danciu**, **Ion Cristinoiu**, **Marian Toroimac**, **Tudy Zaharescu**.

Big band Radio, Brăila 2019

În formula actuală a ***Big band-ului Radio***, lor li s-au alăturat (sau i-au înlocuit pe unii vechi membri) noi tineri instrumentişti de talent, ca trompetiştii **Silviu Groaza**, **Laurențiu Moise**, tromboniştii **Ciprian Partenie**, **Florian Radu**, saxofonştii **Paolo Profeti**, **Diana Suciu**, ghitaristul **Liviu Negru**, bateristul **Laurențiu Zmău**.

În ultimele decenii, sute de concerte de jazz susținute de acest big band nu doar pentru spectatorii din sală ci şi pentru multele mii de auditori ai posturilor ***Radio România Cultural*** şi ***Radio România Muzical*** care au difuzat în direct aceste concerte, s-au bucurat de marcante prezențe ale unor remarcabili invitați din țară şi străinătate – ca dirijorii **Peter Herbolzheimer** (Germania), **Christian Ancher Grøn** (Danemarca), **Peter Oschanitzky**, **Mircea Stan** şi **Jere Laukkanen** (Finlanda), **Duško Gojković** (Serbia), **Joris Teepe** (Olanda – şi contrabasist), **Marco Renzi** (Italia), pianiştii **Petrică Andrei**, **Sorin Zlat**, **Ion Baciu Jr.**, **Andrei Tudor**, **Florin Răducanu**, **Uros Peric** (Slovenia), ghitariştii **Alex Man**, **Gyárfás István** (Ungaria), **Jeanfrançois Prins** (Belgia), saxofoniştii **Garbis Dedeian**, **Pentti Lahti**, **Ari Jokelainen** (ambii din Finlanda), **Rick Condit** (SUA), **Nicolas Simion** (Germania), **Gianni Gagliardi** (Spania), clarinetistul **Bepi D'Amato** (Italia), trompetistul **Stjepko Gut** (Serbia), tromboniştii **Liviu Mărculescu**, **Tom Smith** (SUA), acordeonistul **Richard Galiano** (din Franța), basistul **Decebal Bădilă** (din Germania), bateristul **Vlad Popescu**, percuționistul **Gilberto Ortega** (din Republica Dominicană), ca şi solistele vocale **Aura Urziceanu**, **Anca Parghel**, **Luiza Zan**, **Marta Hristea**, **Nadia Trohin**, **Irina Sîrbu**, **Teodora Enache**, **Elena Mîndru**, **Ana-Maria Leonte**, **Elena Moroşanu**, **Judy Niemack** (Germania), **Jenny Evans** (Anglia), **Pauliina May** (Finlanda), combo-urile **Jazzappella**, **Balkanamera**, **Brazz Brothers** (cvintet de suflători din Norvegia), **Trio Töykeät** (Finlanda).

Valoarea recunoscută a ansamblului a fost confirmată odată în plus în februarie 2020 cu prilejul solicitării prezenței sale în Turcia, în vederea interpretării, împreună cu ***Borusan Istanbul Philharmonic Orchestra,*** a partiturii cu un înalt grad de dificultate revendicat de ***Simfonia a III-a*** – compoziție a lui de **Wynton Marsalis**.

Un muzician pe cât de activ, pe atât de competent a fost **Gabriel „Bițu" Mărgărint** (1927-1998), dirijor al ***Orchestrei de jazz a Centrului Universitar din Cluj*** între anii 1967 și 1974, apoi al ***Big band-ului Centrului Universitar București*** în răstimpul anilor 1974-1979. Și fiindcă am amintit de Cluj, supranumit cu ani în urmă „orașul big band-urilor", să reținem că a funcționat acolo ***Big band-ul Ansamblului Armatei*** dirijat de **Mihai Porcișanu**, ca și un ansamblu de instrumentiști „în pantaloni scurți" întemeiat în 1982 și coordonat până în zilele noastre de neobositul profesor **Ștefan Vannai** (născut în 1943), acest ansamblu numit ***Big band-ul „GAIO"*** susținând în îndelungata sa existență peste 300 de concerte și participând la 53 de ediții festivaliere (cele de la Brașov, Cluj, Costinești, Iași, Satu Mare, Sibiu, Tg. Mureș, de la Belfort și Mazamet în Franța și Korinthos în Grecia).

Nume de primă mărime al diasporei române de jazz, dirijorul, compozitorul, aranjorul, pedagogul și instrumentistul **Peter Herbolzheimer** (1935-2010, emigrat în 1951 în Germania) s-a impus pe firmamentul internațional al genului, drept ctitor și conducător al celebrei orchestre întemeiate de el în anii '60 ai veacului trecut sub genericul ***„Rhythm Combination And Brass"***, dar și deopotrivă ca dirijor/ mentor, cu excepționale rezultate, al big band-urilor de tineret ***„BundesJazzOrchester"*** (***BuJazzO***), ***„Yamaha Jazz Orchestra"***, ***„European Jazz Orchestra"*** (***EJO***), ca și, ocazional, prin prezențe la pupitrul altor diverse ansambluri, inclusiv acela al ***Big band-ului Radiodifuziunii Române***.

Orchestra Electrecord, solist și dirijor Alexandru Imre

Se cuvine să menționăm succesele repurtate de încă doi reprezentanți ai diasporei noastre, afirmați în Germania. Stabilit în 1985 în noua sa patrie, trompetistul **Poldi (Leopold) Robert Reisenauer**, compatriot al nostru originar din Sibiu unde a venit pe lume în 1958, a fondat în 1996 un aparat instrumental cuprinzând adolescenți și tineri muzicieni formați la Liceul de Muzică din orașul german Tuttlingen, orchestră purtată de el spre culmile succesului sub ambițiosul generic ***„P.O.L.D.I.*** („**P**entru **O** **L**ungă **D**urată **I**nternațională") ***Big band"*** – câștigător a numeroase premii și realizator de albume discografice. La rândul său, craioveanul **Horia Dinu „Cico" Nicolaescu** (născut în 1941), tot trompetist, expatriat în 1971 după ce dirijase pe rând ***Orchestra Teatrului de Revistă și Varietăți al Ansamblului Armatei*** și ***Orchestra Teatrului de Revistă „Ion Vasilescu"*** din București, a devenit profesor de muzică în Germania, întemeind ***Big band-ul Gimnaziului din Geretsried*** în 1974, cu care a repurtat importante succese și a obținut onorante premii, înregistrând câteva CD-uri cu această orchestră a sa numită ***„Cico's Big band"***.

Mai recent, trompetistul **Emil Bîzgă** a înființat în anul 2016 ***„Jassy Jazz Orchestra"*** care are în componență cincisprezece membri, studenți ai Facultății de Muzică Instrumentală și muzicieni liber profesioniști, sau din cadrul orchestrelor de stat din Iași. Big band-ul a susținut concerte in diferite locații avându-i ca invitați, printre alții, pe vocaliștii **Henrick Solera** (Suedia), **Ana Maria Galea**, pe basistul **Ionuț Baranga** (Belgia), pe pianiștii **Daniel Csikos**, **Sorin Zlat**, pe saxofoniștii **Virgil Popovici** și **Ioan Leonte**.

În actualitatea trecutului deceniu, s-a născut tot la Iași, din inițiativa și sub coordonarea reputatului profesor universitar și compozitor **Dan Spînu**, un colectiv orchestral bine pus la punct, ***Big band-ul de jazz al Universității Naționale de Arte „George Enescu"*** (***UNAGE***).

Și dacă l-am menționat mai sus pe activul dirijor / mentor al tinerei generații **Horia Dinu Nicolaescu,** să consemnăm, în istoria încă nescrisă a big band-urilor din România, existența efemeră – dar de utilă eficiență – a unor aparate orchestrale reunite circumstanțial cu diferite prilejuri ori funcționalități. Să amintim în acest sens de big band-urile conduse de **Steve Bernard** spre finele anilor '30, de **Edmond Deda** în 1954 (semi-big band), de **Ion Vasilescu** în 1955, de **Henry Mălineanu** în 1957 și 1959, tot în anii '50 de **Jean Ionescu** folosind instrumentiștii ***Orchestrei Cinematografiei***. De relevat în această ordine de idei orchestra cumulată ad hoc și condusă de **Richard Oschanitzky** la începutul anilor '70 pentru un memorabil concert la Sala Palatului din București, concert ce a avut-o ca solistă pe **Aura Urziceanu**; big band-urile studențești alcătuite temporar în contextul institutelor de învățământ superior muzical din București, Iași, Timișoara de către profesori ai Fundației americane „Fulbright" precum **Rick Condit** și **Tom Smith**; big band-uri alcătuite pe structurile unor orchestre simfonice ale Filarmonicilor din Ploiești (dirijor invitat **Rick Condit**) și Craiova (dirijor invitat **Horia Dinu Nicolaescu**), destinate a susține recitaluri în Festivalurile de Jazz din localitățile respective. Tot un big band a folosit și **Horia Moculescu** pentru înregistrarea muzicii serialului TV ***„Pistruiatul"***.

De consemnat câteva ansambluri instrumentale care au funcționat doar periodic, precum ***Big band-ul Teatrului Muzical*** din Brașov condus de **Radu Odeșteanu**, ***Big band-ul*** ieșean condus de pianistul, compozitorul și profesorul **Titel Popovici**; dar și, cu mențiune specială, un ansamblu de tineri muzicieni conduși cu pricepere de saxofonistul **Marin Petrache Pechea**, numit ***Junior Cromatic Big band*** (înființat în 1997), orchestră care, pe lângă numeroase concerte susținute pe diferite scene din țară, a luat parte în anul 2000 la un triumfal turneu prin Elveția, a apărut la Expoziția Mondială de la Hanovra (recitalul fiind preluat și difuzat de Televiziunile germane ZDF și N3) și a înregistrat CD-ul ***„From Our Hearts"***. Orchestra s-a constituit drept o oportună rampă de lansare pentru „vedetele" ei – între care pianistul **Petrică Andrei** și trompetistul **Laurențiu Moise**.

Din această cronologie autohtonă dedicată ***big band-urilor***, nu vom omite, în ideea înrudirii finalităților estetice, notabile preluări în repertoriile concertelor curente ale unor importante lucrări de ***jazz simfonic***, de către mai multe filarmonici. Ne referim la cele din București, Iași, Timișoara, Cluj, Arad, Craiova și altele, sub baghetele unor remarcabili dirijori precum **Horia Andreescu**, **Sabin Păutza**, **Ilarion Ionescu-Galați**, **Peter Oschanitzky** etc. Dar despre unele opusuri de excepție precum, de pildă, cele purtând autograful de prestigiu al unui **Richard Oschanitzky**, despre interpreții lor, v-ar putea relata minute, poate ore în șir... **Nicolas Simion**!

Florian LUNGU

Am reținut un nume: Dora Gaitanovici!

Dacă tot a decis să renunțe la obişnuita preselecție națională şi a ales ca loc de desfăşurare a aşa-zisului concurs oraşul Buzău, probabil unul din puținele care a acceptat să-şi golească vistieria, TVR s-ar fi bucurat de stima noastră dacă anunța din start că ne va reprezenta la finala europeană **Dora Gaitanovici**! Buzoianca se afla la ea acasă, în plus talentata tânără compozitoare şi pianistă venea aureolată de un palmares grăitor: Trofeul "Muzic-ADA", laurii cuceriți la foarte puternicele festivaluri de la Brăila ("George Grigoriu", internațional) şi Amara ("Trofeul tinereții"), singura competiție unde n-a luat premiu, deşi merita, fiind organizată tocmai de... TVR ("Cerbul de aur"). Dacă o ignorau total, încă ar fi fost ceva, dar organizatorii au avut proasta inspirație de a o invita pentru un recital, în care a dat clasă desemnatei Roxen, prestația vocală a Dorei umilind-o literalmente pe ştearsa solistă, care altminteri n-are nici o vină.

Dar s-o luăm cronologic, pentru că farsa de anul acesta este fără precedent în istoria postului PUBLIC de televiziune, pentru că iată ce titra "Libertatea" pe 1 februarie: "TVR pune Eurovisionul în brațele unei case de producție private!" Este exact ceea ce vedem incriminat mereu în cazul licitațiilor aranjate, cu un singur participant, care evident este şi câştigător. "Un nou proiect, o nouă viziune", au anunțat cei de la TVR: "Întâi alegem vocea, apoi decidem melodia (absurditate totală, Eurovision fiind un concurs de creație!-N.A.). Trebuie să nu cânte după ureche şi să aibă o prezență online peste medie". Iar pentru toate astea, TVR a oferit casei de producție Global Media, în aceste vremuri de criză, țineți-vă bine, 69.000 de euro! Pentru a înțelege brusca "generozitate" a TVR, anterior (şi ar fi făcut-o şi acum, dacă se respecta tradiția selecției) candidații achitau tot, de la înscriere la efecte speciale, costume, coregrafie, echipă proprie. Argumentul a fost acela că în intervalul 18 mai-6 iulie 2019, aproximativ 24% din muzica difuzată la posturile de radio provenea de la

Roxen

firma Global (una din semnatarele scrisorii către Ministerul culturii în care cere mai multă muzică românească la radio şi TV). Directoarea generală a TVR Doina Gradea a precizat că decizia aparține "echipei de profesionişti cu vastă experiență în domeniu". Lucian Ştefan, CEO (asta e, nu mai avem directori generali!) Global Records, face întrucâtva lumină: "Liana Stanciu, de la TVR (să înțelegem deci că a fost o inițiativă personală?-N.A.), ne-a propus să fim casa de discuri care se ocupă de găsirea celei mai bune voci pentru Eurovision. Ne-a cerut o întâlnire. Noi am acceptat, iar acest lucru s-a întâmplat undeva în toamna anului trecut, octombrie sau noiembrie". Trecând peste faptul că Roxen nu este nici pe departe "cea mai bună voce", iată că înțelegerea secretă se parafase cu mult timp înainte, fără ca anunțul să fie făcut public, aşa încât compozitorii şi interpreții au continuat să muncească liniştiți pentru preselecție, unul dintre cei mai indignați, pe drept cuvânt, fiind Mihai Trăistariu, cel care a adus României cel mai mare punctaj obținut vreodată, în 2006, cu piesa "Tornero" de Eduard Cârcotă. Într-un interviu TV, Liana Stanciu, şefa delegației Eurovision 2020 (ea însăşi venind de la un post de radio privat, Magic FM!), a evitat iritată să răspundă, atunci când a fost chestionată ce alte case de producție au fost contactate. Şi e clar că n-au fost, din moment ce un personaj cu realizări remarcabile în domeniu, Dan Popi, director general la CAT Music, a afirmat că bugetul de aproape 200.000 de euro pentru selecția națională de la Buzău este imens: "La Buzău?! Păi la banii ăştia eu o aduceam pe Shakira la Bucureşti! La Buzău faci un eveniment cu 20, maximum 30.000 de euro. Singura problemă în acest contract este de transparență. Global trebuie să aducă 5 piese, dar o face pe bani publici, banii plătitorilor de taxe, şi nu ştim dacă nu cumva face 10 piese!". Acelaşi Dan Popi subliniază că relația dintre Global şi TVR este mai veche, amintind şi de întâmplarea de acum câțiva ani, când Global a primit o sumă supra-dimensionată din partea primăriei Craiova, pentru o aşa-zisă "gală a industriei muzicale din România", în care însă şi-a premiat doar proprii artişti. Dar aceste două sume amintite, 69 plus 191 de mii de euro, nu sunt singurele cheltuieli pe care instituția din Dorobanți, care altminteri nu plăteşte invitații la emisiuni pretextând că n-are bani, le-a alocat pentru Eurovision. Astfel, se mai adaugă 120.00 de euro pentru

deplasări la Amsterdam, Londra, Riga, Tel-Aviv, Madrid sau Moscova, plus 180.000 taxa de participare şi circuitele pentru difuzarea show-ului. Dar staţi, asta nu e totul, 53.000 de euro au fost rezervaţi pentru deplasarea la finala europeană a nu mai puţin de 14 oameni din TVR şi 8 din staff-ul câştigătorului! Are bani postul public, din moment ce "cartea de vizită" a ţării noastre s-a stabilit să fie filmată în... Olanda! Dar ştiţi cum se spune, prost e cel care dă, nu cel care cere, iar primarul din Buzău, în ciuda opoziţiei unor consilieri, a cedat pentru spectacolul pe care-l comentam aici 200.000 de euro, deşi municipiul este departe de a fi unul bogat.

Elena Gheorghe

Dar hai să vedem cum au fost cheltuiţi banii, deci să comentăm spectacolul din Sala Sporturilor din Buzău. Ca să rezumăm: Roxen a cântat cele 5 piese propuse de Global, cei doi prezentatori, Elena Gheorghe (elegantă, frumoasă, inclusiv cu piese armâneşti, care au sunat perfect) şi Connect R (căruia organizatorii se cuvenea să-i armonizeze vestimentaţia cu cea a colegei sale...), au susţinut şi ei micro-recitaluri. Invitaţi: Loreen (câştigătoare Eurovision în 2012 cu "Euphoria") - profesionistă adevărată, sonorizare perfectă, şi 3 finalişti din acest an – Ulrikke (Norvegia), Sandro (Cipru), Natalia Gordienko (Republica Moldova). Actorul-cântăreţ Alin Gheorghişan de la Teatrul de revistă "C. Tănase" a oferit câteva reuşite imitaţii, iar Dora Gaitanovici, excelentă, cum spuneam, ne-a reamintit câteva din piesele care au reprezentat România, deşi ar mai fi fost şi altele – de la "Dincolo de nori" (Doamne, dar ce "balet" a fost acolo?) la "Tornero", trecând prin "Let me try" şi "Zaleilah". Show-ul s-a intitulat "O voce şi un cântec pentru România", cu hashtag-ul #ealtceva – aşa e, dar mai prost! Moderatorii au ţinut să ne asigure că melodiile propuse sunt semnate de "unii dintre cei mai buni compozitori şi producători ai momentului", deşi înafară de Alex Cotoi (chitarist care la un moment dat a cântat în formaţia Ionel Tudor) n-am putea spune că ne-au sărit în ochi celebrităţi. Sau poate nu ne-am dat seama, fiind vorba fie de multe iniţiale, fie de... „songwriter" (Theea Miculescu)... Juriul a fost alcătuit din Andrei Tudor (singurul membru al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor – foarte obiectiv), Crina Mardare , preşedinte (Roxen i-a mulţumit pentru ipostaza de profesoara ei de canto, ceea ce o pune într-o postură delicată...), Luminiţa Anghel (cea care ne-a adus cândva locul 3 cu "Let My Try" de Cristian Faur a fost foarte concesivă), Alin Oprea (neiertător, bravo lui) şi, de neînţeles, un tânăr solist fără experienţă, cu doar câteva melodii la activ, Edward Sanda. Apropo de Crina Mardare, altminteri o foarte bună profesoară de canto, ea a lăudat-o pe Roxen pentru "voce" (nu era cazul) şi "atitudine scenică" (ori aceasta, sărăcuţa, probabil de emoţie, a fost imobilă, rigidă chiar la piesele ritmate). Cei doi prezentatori, simpatici şi plin de viaţă, au adus permanent mulţumiri gazdelor buzoiene (primarul îşi şi vedea urbea propulsată la nivel cel puţin european, cum a declarat, dacă nu planetar!), Buzăul fiind "oraş deschis" şi "mica Românie". Cât priveşte recitalurile lor, Elena Gheorghe n-a avut întotdeauna cele mai potrivite coafuri şi vestimentaţii, dar ce să mai zicem de dinamicul Connect R, aproape la bustul gol, cu tatuajele la vedere. Probabil acesta e modelul de educaţie propus de TVR, din moment ce în repertoriul acestuia a răsunat la loc de cinste îndemnul vulgar "Mai dă-te-n... dragostea mea".... În comparaţie cu Roxen, la Elena Gheorghe s-a simţit imediat diferenţa de experienţă şi talent, chiar dacă piesele româneşti au fost puţin sub ton (de multe ori a lăsat publicul să cânte pasajele cu note înalte). Cert este că, şi asta ar trebui să-i alarmeze pe organizatori, interesul mass-media a fost scăzut, ceea ce nu s-ar fi întâmplat dacă ar fi participat mulţi compozitori şi interpreţi cunoscuţi. Andrei Tudor a pus punctul pe i: "Să se deschidă graniţele TUTUROR compozitorilor, indiferent de vârstă sau orientare muzicală!".

Cât priveşte cele 5 piese "finaliste", ele au strălucit prin lipsa de originalitate, fiind inspirate de melodii lansate de Coldplay, Inna (normal, este artistă Global!), Demi Lovato, Billie Eillish sau Lana del Rey. Probabil asta înseamnă să fii în "trend", fiindcă e clar că tinerii autori asta fac, ascultă de dimineaţă până noapte tot ce apare în străinătate. Am consultat-o şi pe interpreta Alexandra

Dora Gaitanovici

Canareica, absolventă de Conservator şi profesoară de canto, dar am discutat cu mai mulţi compozitori, comentând cu Jolt Kerestely, Horia Moculescu, Marius Ţeicu, Mircea Drăgan, Viorel Gavrilă, Dani Constantin, Adrian Romcescu, a căror competenţă este de necontestat. Ne asumăm totuşi, aşa cum este normal, aprecierea personală despre cele 5 piese. 1. "Storm": simpatică, refren "şlagăros". Amuzant este faptul că multă lume a acuzat faptul că Roxen a falsat, aşa e, dar sunetul a fost prost. Nota 6, poate 6 plus; 2. "Beautiful Disaster": ambitus limitat, se repetă aceleaşi 3 sunete, dacă-ţi place Lana del Rey merge. Roxen nu a avut probleme de intonaţie, nu s-a mai gâtuit la notele înalte, n-a mai falsat. Clar fără şanse: nota 5 plus; 3. "Cherry Red" - hai s-o spunem pe-a dreaptă, un fel de manea! Se pare că nici solistei nu i-a plăcut, nu s-a străduit, necrezând în piesă, oricum vocea ei este de un nivel mediu, iar "mişcarea scenică", deşi melodia este mai ritmată – zero. Nota: un fel de 6 minus: 4. "Colors". Cântecul nu e rău deloc, ascultasem difuzată înregistrarea, din păcate şi aici se vădeşte faptul că Roxen nu face faţă evoluţiei "live", îndeosebi în registrul acut, în care, cum am mai scris anterior, vocea i se gâtuie. Degeaba o ai drept idol pe Eillish dacă nu poţi s-o copiezi în mod decent, că despre originalitate nici nu poate fi vorba (ca la toate cele 5 melodii, de altfel). Nota, scăzută mult de interpretare: 5; 5. "Alcohol You", melodia câştigătoare, compozitor şi producător Viky Red, text Ionuţ Armas şi Breyan Isaac. În versiunea de studio sună minunat, dar avem mari şi justificate îndoieli că solista poate s-o cânte la

Horia Moculescu

fel pe scenă. Piesă interesantă, altceva decât ce se difuzează până la exasperare la posturile de radio, îndeosebi la cele FM. Grupul vocal, să nu uităm, a cântat foarte fals la toate piesele. Revenind la piesa victorioasă, era clar favorită, publicul ştia deja versurile, cu isteţul joc de cuvinte "I'll call you" devenit "I'll ca-hall you". Nota: 7. Numele real al lui Roxen este Larisa Roxana Giurgiu, are 20 de ani şi s-a născut la Cluj-Napoca. Înainte de finală avea înregistrate... 2 piese. Ea a fost aleasă de o comisie din care au făcut parte Andrei Tudor, Crina Mardare, Luminiţa Anghel, Lucian Ştefan, Liana Stanciu, Dan Manoliu (producător TVR, director artistic Eurovision), Gabriel Scârlet (regizor muzical TVR), Liviu Elekeş (compozitor, regizor muzical), Bogdan Păun (regizor muzical), aşadar doar 2 compozitori din 9 juraţi... În finala naţională decizia a aparţinut 50% juriului şi 50% telespectatorilor, "Alcohol You" fiind pe locul I şi la unii, şi la ceilalţi.

Despre melodia câştigătoare, Liana Stanciu afirmă că este... "hipnotică": "Am ştiut din primul moment că va

Loreen

câştiga. Este un cântec plin de forţă despre iubire, despre felul în care alegem să gestionăm tristeţea, despre curajul de a alege ce ne face mai puternici. Melodia este hipnotică, versurile sunt complexe, întregul concept conturează o călătorie iniţiatică. Are potenţialul de a ne duce foarte sus în clasamentul de la Rotterdam". Ce mai, capodoperă e puţin spus! Noi însă mergem pe părerile unor muzicieni excepţionali, profesionişti cu mare experienţă în domeniu. Aşa cum titrează ziarul "Click!", **Horia Moculescu** "dă de pământ cu organizatorii selecţiei naţionale, spunând că melodia câştigătoare "aduce" a Delia" (firesc, este artistă Global!), mai ales când ne gândim şi la traducerea versurilor: "Te voi suna când sunt beată/ O fac pentru că nu eşti aici". Reputatul compozitor este ferm: "Este o recidivă la "Da, mamă, sunt beată", piesa pe care "i-o reproşez" unei mari cântăreţe, Delia. Se pare că melodia aceasta e ceva mai răsărită decât celelalte patru din punct de vedere al participării la Eurovision. Dar n-am tresărit nici o clipă. Am primit o droaie de telefoane de la prieteni derutaţi, şi lucrul cel mai comic a fost juriul , cu 2 membri care n-aveau ce căuta acolo, Alin Oprea şi Edward Sanda, iar ceilalţi 3 trebuie priviţi ca o mostră de jenă în formularea verdictelor, Crina fiind cea mai în măsură. Şi totuşi şi ea a formulat atât de ambiguu verdictul la fiecare piesă, la un moment dat fiind în situaţia să laude o prestaţie vocală în care Roxen a fost execrabilă. Lui Andrei Tudor i-au plăcut producţiile muzicale în sine, nu cîntatul, şi a încercat să ocolească un refuz ferm dintr-un bun simţ pe care-l ştiam că-l are. Şi Luminiţa Anghel a fost concisă, fără să lase să se

vadă dacă piesa îi place sau nu. Alin era exaltat, nu ştiu de ce! Nu cred că anul acesta se vor premia astfel de piese. Mai e ceva, cântatul live. Va fi un singur show la concurs şi sunt convins că Manoliu o să adauge o plusvaloare. În rest sunt dezolat de lipsa de activitate a producătorilor evenimentului, pentru că au pus o fată excepţională, Dora Gaitanovici, care e muzician, nu cântăreaţă. Este solistă, pianistă şi compozitoare. A fost o lipsă de abilitate să fie pusă să cânte înaintea lui Roxen". Exact ce am afirmat şi noi în primul paragraf al articolului de faţă.

George Natsis

Ca şi Horia Moculescu, **George Natsis** este nu numai compozitor, dar şi pianist, orchestrator şi dirijor, colaborând în această postură cu nume celebre ale muzicii, deci poate aprecia produsul muzical în totalitatea sa. Iată ce ne-a declarat el în exclusivitate: "Nu am urmărit tot concursul, doar 3 din cele 5 piese, inclusiv cea câştigătoare. Nu am reţinut nici una dintre piese, doar hashtag-ul #ealtceva. Pe vremuri reţineam şi muzica. Nu cred că m-a lăsat memoria, piese ca "Kisses for me", "Congratulations", "Hold me now", "Waterloo" încă nu le-am uitat. Nu am uitat nici "Let me try" sau "Tornero". Dar acum... e altceva. Muzica a fost înlocuită cu show-ul TV. Ce să spun, Roxen mi s-a părut o artistă cu o personalitate puternică şi o expresivitate deosebită (chiar dacă are doar 20 de ani), undeva în zona Lana del Rey, dar cu multe carenţe în ce priveşte intonaţia, ceea ce mă face să cred că în finală cîntatul live nu va fi un avantaj. Sper să mă înşel. În ce priveşte piesa câştigătoare, am văzut şi auzit o producţie impecabilă, un sound şi o grafică de excepţie. Însă titlul mi-a dat fiori: "Alcohol you", adică "I'll call you when I'm drunk". Serios? Ştiu că unul din criteriile de jurizare la Eurovision este mesajul piesei. Şi mă întreb: acesta este mesajul cu care este reprezentată România în faţa Europei? "I'll call you when I m drunk"? Din păcate, chiar dacă piesa a sunat şi s-a văzut impecabil, singurul lucru cu care am rămas este acest mesaj profund depresiv. Mi-a plăcut show-ul lui Connect R, mi-a plăcut foarte mult prestaţia artistică a Dorei Gaitanovici (merita o producţie pe măsură, dar am apreciat efortul), însă în privinţa piesei care să reprezinte România aşteptam... altceva. În fine, nu eu hotărăsc dacă mesajul piesei e potrivit, europenii vor decide. Eu doar mă întreb. Un ultim aspect: dacă în ultima vreme în multe din producţiile pop melodia a devenit tot mai săracă, lăsând loc unor paterne vocale repetitive, anul acesta am mai asistat la o premieră: în piesele din cadrul selecţiei naţionale s-a renunţat şi la limba română. De tot! Păcat. Doresc să urez succes delegaţiei române în finala de la Rotterdam. Iar în ceea ce mă priveşte, aştept de la următoarele selecţii naţionale acea piesă uşor de reţinut pe care să o pot fredona (chiar fără să-mi dau seama), care să-mi dea o stare de bine, o emoţie pozitivă. Adică... altceva".

Cu adevărat inacceptabilă a fost nedesemnarea ca preşedinte al juriului (dacă tot îi spunem "de specialitate"...) a singurului membru al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, lector univ. dr. la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti, **Andrei Tudor**! Nu trebuie să ne mai mirăm de nimic, dar atunci să nu ne mai plângem că nu înregistrăm performanţe la competiţiile internaţionale... Aşa cum le-a emis şi la microfonului concursului, consideraţiile lui Andrei Tudor sunt echilibrate, fără patimă, competente – să sperăm că organizatorii vor ţine seama de ele la ediţiile viitoare: "Primul meu instinct legat de această ediţie a selecţiei Eurovision din România a fost acela de a fi deschis către posibilităţi noi. Multe ţări din Europa au adoptat în ultimii ani acest tip de selecţie, în care este aleasă deja piesa sau vocea. Ani de zile în România aproape oricine câştiga, semna sau avea deja contract cu Cat Music, casa de producţie care nu făcea mare lucru în promovarea pieselor

Elena Gheorghe, Roxen, Connect-R

câştigătoare, ci doar colecta drepturi de pe urma lor. Am trăit chiar eu această experienţă, aşa că m-am gândit că o schimbare ar putea fi bună. Am înţeles că Global Records are în pepinieră sute de copii foarte talentaţi, unii ajungând în topuri. Totuşi noi, juriul, am ascultat doar 3 voci şi a trebuit să alegem din ceea ce ni s-a prezentat. Doar 3 voci... Apoi am ascultat nişte demo-uri, jumătăţi de piese, intro-uri, refrene, strofe, într-adevăr unele bune, dar nu producţii

Alin Gheorghişan

finale. A fost o piesă care mi-a plăcut mult, dar înţeleg că nu s-au obţinut drepturile pentru a merge mai departe. A fost intrigant pentru mine, ştiam cum era înainte preselecţia, cum îşi pregătea plicurile cu Motto fiecare compozitor, cum se încerca să nu se afle autorii sau interpreţii pieselor înscrise la jurizare (chiar dacă interpreţii consacraţi erau recunoscuţi după voce sau compozitorii reputaţi după stil). A fost "altceva", aşa cum a intitulat şi TVR această ediţie. Şi având în vedere calitatea slabă a compoziţiilor din ediţiile trecute, este de înţeles această încercare – s-a dorit implicarea unor compozitori ai momentului, care până acum nu prea veneau la Eurovision. Cred că, din punct de vedere tehnic şi al apariţiei pe scenă, TVR a făcut tot ceea ce a putut, într-adevăr, au fost o implicare mare şi un efort de producţie, s-a văzut un plus la imagine şi sunet. Eu unul nu am fost convins nici de voce, nici de creaţie, cu toate că s-a ales, din punctul meu de vedere, cel mai bun moment dintre cele 5 prezentate. Interpreta a cântat mediocru, chiar cu falsuri pe alocuri, şi nu a reuşit să interpreteze 5 piese, ci s-a concentrat doar pe una singură dintre ele, cea câştigătoare. Cred că producţia pieselor a fost cu mult mai bună decât mesajul şi conţinutul lor. Poate că aici este şi problema, în general, a industriei de profil. Conţinutul nu există sau nu mai contează, atâta timp cât ambalajul este "sclipicios". Referitor la câştigătoare, o consider pe Roxen un om talentat şi care ar putea avea un viitor în muzică, dar mai cred că această artă presupune multă muncă şi aprofundare pentru a ajunge la nişte rezultate reale. Totuşi, vreau să felicit TVR şi Global. Pentru prima oară a existat implicare adevărată din partea unei case de producţie. Sper ca acest lucru să se întâmple şi în continuare, dar nu într-o formă exclusivă, ca acum, ci să se redeschidă graniţele acestei competiţii în faza naţională pentru toţi creatorii, fie ei independenţi, consacraţi sau reprezentând interesele unei case de producţie. Consider că o idee excelentă poate apărea şi din partea unui puşti total necunoscut de 16 ani, a unui compozitor consacrat şi, de ce nu, din partea unei case de producţie. Pe viitor, dacă va mai fi propusă sau deja aleasă vocea, recomand ca aceasta să fi confirmat deja că poate susţine un concert sau un recital live".

În încheiere, nu încetăm a ne întreba de ce, dacă tot s-a recurs la această modalitate ciudată, a fost preferată casa de producţie Global Music? De ce nu HaHaHa Production, de ce nu CAT Music sau de ce nu toate firmele dornice să propună "cea mai bună voce" şi "cea mai bună melodie"? Şi mai ales de ce s-a renunţat la selecţia cinstită, transparentă, democratică, în care toţi autorii şi interpreţii să aibă şansa lor? Deoarece performanţele noastre cele mai bune aşa s-au obţinut. Cert este că experimentul din acest an a fost un rateu de jumătate de milion de euro, care sunt banii noştri, bani publici, nu cei personali ai acelora care şi-au permis să ne ofere, vorba lui George Natsis,... altceva. Va da cineva socoteală pentru asta?

Ana-Maria SZABO, Marius GHERMAN

P.S.: Când să plece revista la tipar, aflăm că finala europeană se amână pentru 2021, din cauza pandemiei de coronavirus. Trebuie aleasă o altă melodie, în schimb poate fi păstrat acelaşi solist, drept care se pare că TVR pare a se orienta tot către Roxen! Poate cineva cu pregătire muzicală reascultă concertul de la Buzău sau citeşte măcar articolul de faţă, pentru că nimeni n-are dreptul să-şi bată joc de imaginea României, chiar dacă e vorba de... global-ism!

Andrei Tudor

Rock-ul Carantinei

Cu precizarea că acest articol a fost scris în ultima zi a lui martie, când măsurile de securitate antivirus au ajuns la maximum… iată o idee din urmă cu două săptămâni,

Sideral Modal Quartet 1969

atunci când m-am întâlnit cu Gabi Andrieş Pipaiu (maestru de sunet) şi Iulian Vrabete, muzician reputat nu numai pentru apartenenţa sa la grupul Holograf. Ne-am hotărât atunci să provocăm resuscitarea câtova piese ale rockului românesc, care nu se mai cântă de decenii. Iulian a concretizat ideea într-un prim articol pe pagina fb a proiectului. „Rockul Carantinei se bazează pe voluntariat şi presupune că fiecare muzician îşi poate imprima acasă părţile sale, ca să respectăm şi carantina."

Prima piesă propusă a fost o înregistrare inedită, de la Radio Europa Liberă, pe care Cornel Chiriac o făcuse la Hamburg cu Sideral Modal Quartet, în 1970 - „Eşti a mea". Există postată pe youtube, nu se înţelege mare lucru din spatele bruiajului. Pe de altă parte, o provocare pentru muzicieni din mai multe generaţii: Jozsef Kappl – bas, Nicu Patoi – chitară, Dan Stesco Polymoog – claviaturi, Codruţ Croitoru – voce şi Andrei Ilie – tobe. Rezultatul este eclatant, după cum spun toţi cei ce au ascultat premixajul lui Gabi Andrieş, sperăm ca totul să se finalizeze şi cu un videoclip, pentru a putea difuza şi la TVR.

Între timp, au fost propuse alte piese, fiecare cu o altă poveste. De exemplu, deja se înregistrează la două fragmente din discul Progresiv TM & Roşu şi Negru - „Puterea muzicii", aşadar un supergrup condus de Liviu Tudan. Întrucât textele originale ale lucrării conceptuale de atunci „Zburătorul" au fost schimbate de două ori (versurile finale, foarte bune de altfel, aparţinând Danielei Crăsnaru), provocarea a fost de a se cânta varianta iniţială (pe net există un concert). Cei care s-au avântat în noua restaurare… in integrum sunt: Codruţ Croitoru – voce, Toni Dijmărescu – chitare, Iulian Vrabete – bas, Doru Istudor MS – tobe, încă nu ştim cine va interpreta partiturile de pian ale lui Tudan.

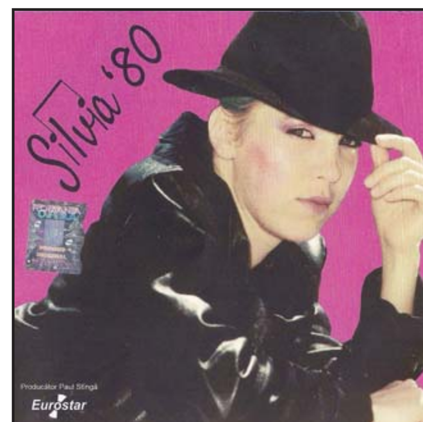
O a treia încercare a plecat de la asemănarea registrului vocal al lui Călin Pop cu vocea lui Dan Aldea din piesa Sfinx - „Focuri vii". Tot orădeanul (care a apucat să colaboreze cu Aldea, după revenirea acestuia în ţară) va cânta şi partitura de chitară. La tobe, fiul bateristului original, Bubu Cernea, iar la claviaturi – Sorin Voinea. În stadiul de propunere / negociere se mai află: Domino - „Prefaţă", FFN - „La ceasul când stelele încep să apună" şi Semnal M - „Mai avem multe de făcut". Şi câte nu ar mai fi de făcut...

Doru IONESCU

Progresiv TM & Rosu şi Negru - UNIT

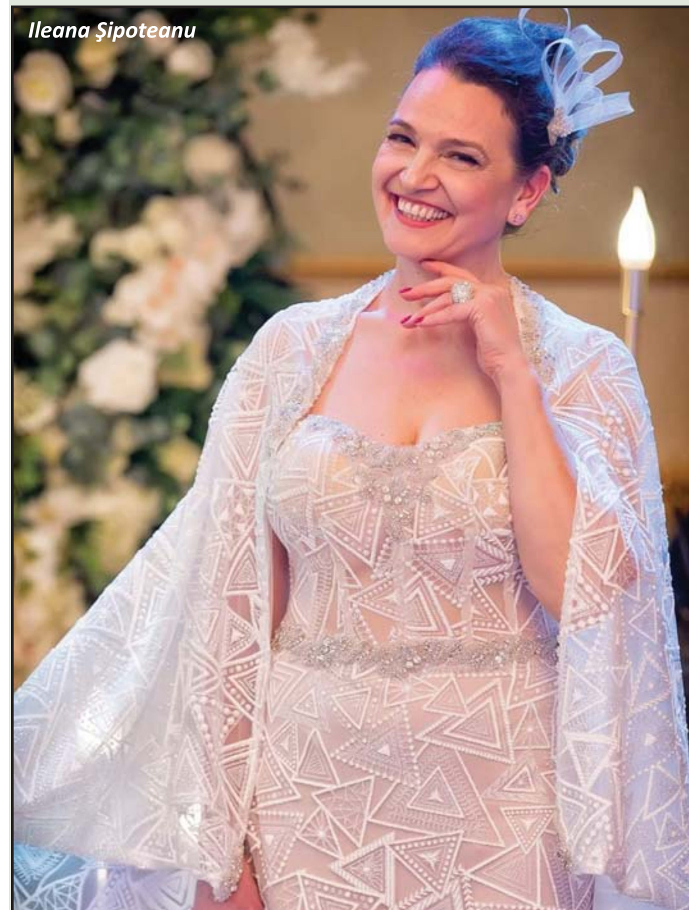
Silvia Dumitrescu: „Silvia 80"

Cu ocazia spectacolului de la Sala Palatului în care a aniversat 35 de ani de la debut, Silvia Dumitrescu a lansat la standul casei de discuri Eurostar două albume în care a marcat bornele cele mai importante ale carierei sale. Cel de faţă, după cum se vede, include piesele mai vechi, recomandate cu căldură în booklet de Marius Ţeicu, Dani Constantin şi Carmen Movileanu, deşi se mai putea apela şi la Mircea Drăgan ("Născută pentru dans") sau Ionel Tudor ("Poate")... Important este însă faptul că regăsim aici câteva din titlurile cu care solista s-a impus la Mamaia şi la alte festivaluri de gen, multe din ele aparţinând unor compozitori de care se mai vorbeşte foarte puţin azi şi este păcat, cum ar fi Petre Găluşanu, Gheorghe E. Marian, Gelu Mihăilă şi chiar Doru Căplescu sau Dinu Giurgiu. Pe genericul celor 20 de piese figurează şi numele compozitorilor Marius Ţeicu, Aurel Giroveanu, Dumitru Lupu, Marcel Dragomir, Adrian Enescu. O incursiune mai mult decât agreabilă într-un deceniu extrem de fecund pentru cariera interpretei, care a înregistrat în acea perioadă melodii emblematice cum ar fi "Nu-mi pare rău", "În amurg", "Dintr-un vis am strâns albastru", "Viaţa va fi", "Dansul", "Miracol infinit", "M-am supărat, iubirea mea" sau "Cred în tine". (**M. G.**)

"Cu primăvara la rever"

Primăvara aceasta, altminteri blândă în ceea ce priveşte vremea, nu ne-a adus din fericire doar îngrijorări şi anulări de spectacole, ci şi câteva reprezentaţii magice. Aşa a fost întâlnirea de la restaurantul "Monarh" (ce devine tot mai mult un spaţiu ideal pentru manifestări artistice), unde circa 250 de spectatori (s-a respectat legea de atunci!) au admirat timp de câteva ore un show de mare diversitate, ce a avut de toate – muzică uşoară, dans, poezie, modă – aşa încât să nu ne mirăm că publicul a fost covârşitor feminin. Iniţiatoare şi producătoare ale foarte reuşitei manifestări au fost cunoscuta interpretă de muzică uşoară Ioana Sandu şi designerul Delia Lazăr, pe care le apropie nu doar pasiunea pentru calitate, dar şi locul de baştină, ambele fiind originare din Câmpina. Ioana Sandu a reprezentat "firul roşu", cum se spunea pe vremuri, al spectacolului, cu trei micro-recitaluri şi susţinerea vocală a defilé-elor de modă. Evident, ea a pus în valoare înainte de toate binecunoscutele creaţii ale compozitorului care i-a scris cele mai cunoscute melodii din repertoriu, Francisc Reiter. Dintre ele a cântat "Cu primăvara la rever" (pe versuri proprii), "Nu are vârstă dragostea", "În cinstea ta", "Sărmanele duminici", aceasta din urmă pe versurile poetei Clara Mărgineanu, invitată şi ea în spectacol. Acestora le-a adăugat câteva şlagăre internaţionale ("Nathalie", "Je veux", "Melancolie", "Milion"), surpriza constituind-o versiunea adusă în scenă cu cert talent actoricesc a unui celebru cuplet muzical (de Vasile Veselovschi, pe un text de Mihai Maximilian) lansat cu mulţi ani în urmă de neuitata Stela Popescu, "Luţă". Toţi artiştii din spectacol au beneficiat de inspirate creaţii vestimentare aparţinând Deliei Lazăr, cele mai aplaudate "manechine" fiind... Ioana Sandu şi Ileana Şipoteanu, care a fost şi mireasa colecţiei! Se înţelege, Ileana, venită special de la Constanţa pentru acest eveniment, a oferit şi un consistent recital având în prim-plan compoziţiile lui Dumitru Lupu, la final Ioana Sandu făcându-i un dar prin interpretarea şlagărului "Toate florile din lume", ceea ce a înlăcrimat-o pe tânăra regizoare Dumitrana Lupu, care a dat viaţă acestui cântec în copilăria ei... muzicală. Graţioasă şi suavă, aşa cum îşi propune să fie omagiată femeia în colecţiile Deliei Lazăr, Ileana Şipoteanu a pus în valoare, alături de profesioniste ale podiumurilor de prezentare (apreciate ca atare de specialistul în domeniu Andi Antemia, dar şi de colecţionarul de muzică Doru Chiriacescu, prezenţi în sală), vestimentaţii ce au evidenţiat feminitate, rafinament, simplitate arhitecturală, perfecţiune. Iar colecţia "Dahlia Couture" pentru ţinute de zi, office, intitulată "Joy", chiar că a fost atipică: veselă, colorată, dinamică, femeile pline de energie şi optimism cărora le este dedicată ridicându-se chiar din sală pentru a le prezenta! Laureată la mari competiţii internaţionale, Delia Lazăr a dovedit că un adevărat creator trebuie să se adreseze omului obişnuit, de pe stradă şi a reuşit perfect în acest demers. Reputata poetă Clara Mărgineanu, binecunoscută pentru emisiunile sale de la TVR, membră a Uniunii Scriitorilor din România şi autoare a nu mai puţin de 14 volume de poezie, a adus la microfon emoţia specifică anotimpului renaşterii naturii şi al... iubirii. Extrem de inspirată a fost şi invitarea tinerei şi talentatei soliste Elena Granzulea. Absolventă a clasei de canto de la Şcoala populară de artă din Bucureşti, ea a fost îndrumată către muzică de mama sa, binecunoscuta interpretă Sirma Granzulea, cu care de altfel a cântat nu o dată în duet. Abordează şi jazz-ul, dar fireşte s-a făcut cunoscută înainte de toate prin interpretarea plină de căldură a cântecelor armâneşti, care au alcătuit şi aici osatura recitalului ei,

Ileana Şipoteanu

Ioana Sandu

Ioana Sandu, Delia Lazăr

"Bossanova Dance Studio", şi antrenorului lor, Vali Albu, numeroase titluri şi locuri fruntaşe la competiţii naţionale şi internaţionale. De această dată s-au oprit la un Vals lent executat cu eleganţă, ceea ce poate îi va fi îndemnat şi pe adulţii din sală să mai "pună mâna pe carte" şi să înveţe cum se dansează, cât de cât corect, un vals, un tango... La final, Delia Lazăr a înmânat plachete de excelenţă tuturor invitaţilor de onoare, toţi, mici şi mari, simţindu-se în acea seară, că tot eram la... "Monarh", regi şi regine ale talentului şi eleganţei. (Foto: Ana Maria Halalai)

Dorin MANEA

alături de melodii dobrogene. Elena Granzulea este membră apreciată a Societăţii culturale aromâne din Bucueşti, a cântat sau a fost premiată la diverse festivaluri (Giurgiu, Tulcea, Cîmpulung-Muscel), dar şi în Franţa sau Macedonia (Skopje, Ohrid).

Extrem de gustate şi aplaudate au fost momentele coregrafice. Micuţele Denisa şi Maia (în ţinute "Joy", se înţelege!) au oferit reprize de dans modern, iar dansul sportiv a fost adus de doi micuţi campioni extrem de înzestraţi, al căror progres este evident de la un concurs la altul. Ayan Ilie şi Ruxandra Florea au 10 ani, dar dansează împreună deja de 5 ani, aducând clubului la care activează,

Albumul cu amintiri

A avut şi Capitala cândva un festival internaţional de muzică uşoară... Au fost vreo trei ediţii, "Bucureşti 91", '92, parcă şi '93, desfăşurate la Sala Palatului, cu câteva mari vedete internaţionale invitate în recital, între care Romina Power şi AlBano, Sandra, Bonnie Tyler, Boy George, ş.a. Au existat acolo concursuri de Creaţie şi de Interpretare, aşa încât de fiecare dată aveau loc audiţii prealabile şi preselecţii. În imaginea alăturată regăsim atmosfera de la una din aceste reuniuni, găzduite de sala Centrului naţional de cultură "Tinerimea Română". Nu am reuşit să identificăm toate personajele, ar fi şi greu acum, totuşi iată câţiva dintre participanţii direct implicaţi în festival. Pe rândul de sus: muzicologul Carmen Stoianov (pe atunci redactor la "Actualitatea Muzicală"), Aurora Andronache (TVR), Titus Munteanu (realizator TV al manifestării), Ioana Stoianov (colaboratoare la bilunarul "A. M."), regretatul compozitor Petre Găluşanu. Primul din stânga pe rândul din mijloc este Valerian Mareş, director pe atunci al Ansamblului "Tinerimea Română", iar în extrema cealaltă Octavian Ursulescu, prezentator al ediţiei respective, discută cu Mihai Constantinescu, de la ARIA. Acesta, prin intermediul agenţiei, era producător al evenimentului, aşa cum face actualmente cu festivalul "George Enescu". În sfârşit, în primul rând, cu nelipsita sa şapcă, este compozitorul Dan Iagnov, decedat acum câţiva ani, şi lângă el, aşa ar părea, nu suntem siguri, muzicianul George Natsis. Oricum, o pagină de istorie a genului. (**Lelia PRUNDU**)

Elven Bird,
o invitație la zbor cu muzica şi imaginea

Iulia Munteanu, de loc din Întorsura Buzăului, a luat câteva lecții de pian în oraş, cu un cuplu de profesori veniți din Republica Moldova. În studenție, la Braşov, la şcoala

Iulia Em

populară de arte, a continuat cu ceva canto, teorie… Ghidată de Valentin Munteanu, începe să participe la concursuri de muzică folk, fiind nevoită să cânte şi compoziții proprii. Succesul o încurajează să abordeze concerte de club, singură dar şi în ambianțe de duo, trio, cvartet… Muzica ei, una de atmosferă, intimă, a prins contururi în mesaj, orchestrații, stare. Cu artistul video Daniel Munteanu, încă o dimensiune în videoclipurile postate pe youtube, separat de filmările live. Dincolo de muzica Iuliei, mi-a plăcut ideea unui moment zero în apariția compozițiilor sale:

„Melodiile mele au venit târziu, doar în limba engleză, nu ştiu de ce. Mă înregistram pe telefon cu diverse idei, dar nu am stat să duc vreun cântec la capăt… La un moment dat, am citit cartea jurnal a Iuliei Haşdeu, m-am regăsit acolo, şi ea avea emoții, acea teamă de a scrie, de a-şi arăta sufletul. Am terminat cartea, apoi m-am dus la birou – chiar să nu pot să scot nimic din telefonul acela, să concretizez? Era noapte… şi până la ora 5 dimineața am avut trei cântece - versuri şi muzică -, se regăsesc pe discul «Eyes Closed»...”

Iulia Em a înregistrat trei discuri, deocamdată are două publicate, speră că la toamnă să îl lanseze şi pe al treilea, sigur în Bucureşti. Mai întâi să spun despre cele două CD-uri, impecabil împachetate (normal, dacă e un visual artist acolo)! Celălalt disc este în limba română – „Se plâng de mine îngerii” – cu câteva extracții / interpretări dinspre folclor, acela vechi şi autentic, care stau de minune în stilul Iuliei (acolo figurează „Berceuse Roumaine”, pe versurile Iuliei Haşdeu). Care de la noul disc, „The Japanese Tree”, va purta pseudonimul artistic Elven Bird (deja ultimele clipuri sunt astfel postate pe youtube).

„Am decis cu Daniel (care mă ajută în tot ce ține de muzica mea) să îmi schimb numele de scenă, să existe un personaj care e şi un simbol; când apar pe scenă îmi şi dă o stare deosebită. Elven Bird este o pasăre misterioasă ce îşi cântă muzica, prelungită în mesaj. Pe discul nou am invitați. La concursul de la Focşani m-am bucurat să mă pot adresa unui public de blues, am văzut-o ca pe o şansă. Iar acolo m-am întâlnit cu A G Weinberger; i-am plăcut, am păstrat legătura, m-a invitat în concerte «Gringo Tronic», acum cântă pe piesa «Three People» de pe disc. Îmi place foarte mult Dan Byron, avem două cântece, abia aştept să lansăm discul.”

Ce aduce noul opus în plus? Iulia crede că a avansat în profunzime; sinceritatea rămâne, e foarte important să fie sinceră cu sine. „Pentru mine, acest disc al Iuliei e de maturitate. Muzica ei mă inspiră, văd imaginile, încerc să nu fac clipuri la fel, ci mereu altfel, deşi păstrez o ciclicitate, elemente comune. Videoclipul muzical e foarte bun să transmiți condensat un mesaj foarte puternic. (…) E greu să fii artist care să nu renunți la cine eşti, azi lumea are alte aşteptări față de noi; dacă nu eşti online prezent, deşi tu lucrezi, nu exişti.”

Discul vorbeşte mult despre întâlnirea Iuliei cu Daniel, sunt devoalate întrebări, conversații, e mult din ceea ce simte ea. În studioul bucureştean a găsit lume deschisă, instrumentişti şi producător creativi, care s-au mulat de minune în toată orchestrația practic acustică, dar electrizantă pentru mine… Va fi o rubrică a emisiunii „Remix” interesantă, în care imaginea va sta pereche lângă muzică, mai rar. Dar până o voi putea pune în pagină la

Daniel Munteanu

TVR, după nebunia aceasta virotică, sper ca articolul să vă trimită mai repede spre oaza (virtuală) a Iuliei şi a lui Daniel. „Şi nu e chiar aşa «alien» dacă acum va fi Elven Bird, o pasăre care vrea să te ducă în altă lume…”

Doru IONESCU

Paul Surugiu-Fuego: „Duete celebre”

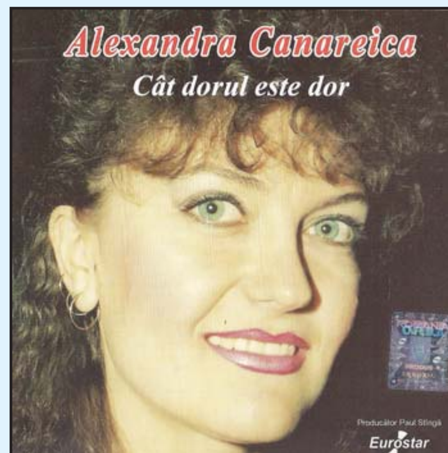
În emisiunea de pe TVR2, “Drag de România mea”, artistul ne propune de fiecare dată duete cu invitații săi, fiind incredibilă capacitatea de a se adapta oricărui stil, nemaivorbind de memoria prodigioasă. Iar ideea de a reuni pe un CD o parte din aceste colaborări este mai mult decât inspirată,

susținând cele spuse mai sus. Dintre vedetele de muzică ușoară le avem aici pe trei reprezentante autorizate ale “generației de aur”, cu voci impresionante și șlagăre pe măsură: Mirabela Dauer (“Pentru voi” de Marius Țeicu, “Privește-mă!” de Paul Surugiu-Fuego), Marina Florea (“Nu te pot uita” de Nicolae Kirculescu), Stela Enache (cu câteva refrene celebre ale lui Florin Bogardo), lor adăugându-li-se populara artistă de la Chișinău Anișoara Puică (“Iubirea înflorește primăvara”). Pentru mulți dintre telespectatorii emisiunii sale TV de mare audiență a fost o uriașă surpriză să constate că Fuego este un excelent cunoscător și tălmăcitor al folclorului autentic, pe album figurând duete cu Irina Loghin și Mioara Velicu. Discul este editat sub etichetă Euromusic Cluj-Napoca, producător muzical Puică Dat Florin.

Alexandra Canareica: „Cât dorul este dor”

Voce de excepție a anilor ’80 - ’90, solista originară din Tulcea n-a încetat nici o clipă să cânte, să apară în spectacole sau pe micul ecran, numai că scăderea interesului mass-media pentru muzica ușoară românească tradițională a obligat-o să pună accentul pe turneele peste hotare. A absolvit Conservatorul, este profesoară de canto în orașul său natal și ne reamintește prin acest album 18 dintre cele mai frumoase cântece ale repertoriului ei sau preluate în mod creator. Excelentul CD editat de casa de discuri Eurostar se constituie și într-o pagină de istorie a genului, reunind fie șlagăre de top, fie nelăsând să cadă în uitare autori remarcabili, care din păcate ne-au părăsit. Din prima categorie fac parte piese cum ar fi “Să cântăm chitara mea!”, “Fericirea are chipul tău”, “Of, inimioară!”, “Habar n-ai tu”, “De-ar fi să vii...”, “Ploaia și noi”, “Romantică”, iar din a doua Ion Vasilescu, Temistocle Popa, Edmond Deda, Vasile Veselovschi, Vasile V. Vasilache, Marcel Dragomir, Dinu Giurgiu, Petre Gălușanu, Gh. E. Marian, Doru Căplescu, Grigore Vieru, Eugen Rotaru, Flavia Buref, Roxana Popescu, Eugen Mirea, Harry Negrin, Mircea Block, Mihai Maximilian... Doamne, câte valori, câte amintiri, câte semnături inconfundabile! Tocmai de aceea demersul casei de discuri Eurostar și al Alexandrei Canareica capătă caratele simbolului și se cere salutat ca atare, mai ales că solista conferă fiecărei piese o interpretare de excepție. Alți compozitori cu creații pe acest disc sunt Dani Constantin, Dan Dimitriu,

Alexandru Vilmanyi. Să ne bucurăm că avem încă oameni care prețuiesc tezaurul neprețuit al muzicii ușoare românești...

Camelia Florescu: „Nu-s o fată ca oricare”

Absolut remarcabil acest digi-pack editat de casa de discuri Eurostar! Dincolo de prezentarea grafică să notăm faptul că în booklet sunt tipărite versurile celor 16 cântece, toate aparținând protagonistei (cu excepția secvenței italiene din piesa “Piccola donna-Eu fără tine”), care este, se știe, și o apreciată poetă. În ceea ce privește muzica, ea este semnată de compozitori valoroși, indiferent de vârstă sau de renume: Virgil Popescu, Ovidiu Komornyik, Oleg Baraliuc, Francisc Reiter, Jimi El Laco, Bela Andrasi, Ivan Aculov și... cunoscutul maestru al artei culinare (că bucătar nu se mai zice!), “chef” Antonio Passarelli. Artista a conceput un album doar cu piese în primă audiție, apelând de asemenea la colaboratori aleși pe sprânceană: Virgil Popescu, Oleg Baraliuc, Nicu Patoi, Jimi El Laco, Berti Barbera, Emanuel “Fisă” Gheorghe, plus două coruri de copii. Rețin atenția titluri cum ar fi “Să

mă-nveți”, “Testament”, “Pantofi cu toc”, “Să-mi spui de ce”, “Așa a fost să fie-muzica”, “Adam și Eva”, “Ultimul păcat”, “Ochi de părinți”. Înregistrări și masterizare în studiourile: Ovo Music, Virgil Duțan (ambele din București), Maestro Oleg Baraliuc (Chișinău).

Robert George: „Como agradecer”

Este debutul discografic al tânărului solist, jurist în viața de zi cu zi, evident foarte legat de spațiul iberic și latino-american, pe care-l evocă în 12 melodii binecunoscute melodii, între care “Besame mucho”, “Amor amor amor”, “Perdonarme”, “Aqui estoy yo” (duet cu Lucica Spatariu). Orchestrațiile: Ciprian Gurgu. Înregistrări, mixaj și masterizare: Doru Marian Dima (Dimas Production). Albumul editat de casa de discuri Eurostar este recomandat cu căldură în booklet de actrița Adriana Trandafir, Lucica Mușat (președinte al asociației “Cantores animae”), Marian Stere și Oana Dima.

Rodica Anghelescu: „Romanța mea încântătoare”

Artistă cu serioase studii muzicale, Rodica Anghelescu este apreciată atât pentru evoluțiile pe

scenele lirice, cât şi pe acelea ale marilor festivaluri ale romanței (este de altfel laureată a concursului “Crizantema de aur” de la Tîrgovişte). Albumul de față include câteva romanțe celebre semnate de Nelu Danielescu (“Primăvara a sosit”), Henry Mălineanu (“Nu se poate!”), Vespasian Vasilescu (“Pe lângă boi”), dar mai ales romanțe şi doine aparținând compozitorului şi scriitorului Marin Voican Ghioroiu. Între acestea din urmă, câteva titluri cunoscute, cum ar fi “În gara stelelor aprinse”, “Amorul meu”, “Aleea amintirilor”, “Uite, salcâmul a-nflorit”.

Şlagăre de neuitat – Pe versuri de Eugen Rotaru

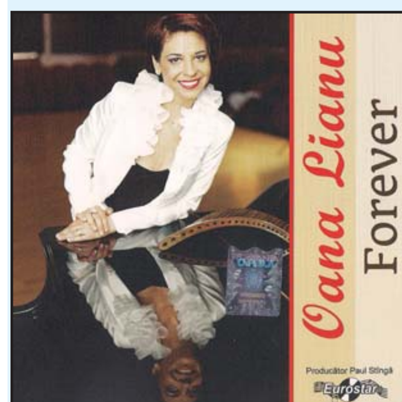
Îndeobşte atunci când se alcătuiesc antologii omagiale, cărți sau discuri, ele au în centru fie compozitorul, fie mai degrabă interpretul, artistul. Cu atât mai meritorie este realizarea de față a Casei de discuri Eurostar (producător Paul Stîngă) – un CD cinstind o parte din opera literară pusă în slujba muzicii a poetului Eugen Rotaru. Notabilă este strădania soției textierului, actrița Maria Rotaru, care reuşeşte să lase posterității, iată, câteva CD-uri şi o carte. Albumul de față include 19 titluri, dintre care nu mai puțin de 8 aparținând lui Marius Țeicu, care şi publică amintiri emoționante în booklet. Ceilalți compozitori antologați sunt Vasile V. Vasilache, Horia Moculescu, Cornel Fugaru, Viorel Gavrilă, Ion Cristinoiu, Mircea Drăgan. Este foarte greu să cităm dintre titlurile de pe disc, dar notați că nu lipsesc “Voi cânta pentru mileniul III”, “ Dă, Doamne, cântec!”, “Mă întreb ce să fac?”, “De ce-ai plecat din viața mea?”, “Când iubeşti”, “Păcat că vremea nu mai vine înapoi”, “De-ar fi dorul”, “Viața merge iubind înainte”. Iar dacă parcurgem şi lista interpreților veți înțelege de ce trebuie să intrați rapid în posesia acestui CD cu adevărat istoric, pe care cântă Aurelian Andreescu, Cornel Fugaru, Laura Stoica, Angela Similea, Mirabela

Dauer, Gabriel Dorobanțu, Horia Moculescu, Adrian Daminescu, Loredana Groza, Daniel Iordăchioae, adică bună parte din “floarea cea vestită” a muzicii uşoare româneşti!

Oana Lianu: „Forever”

Spectacolul aniversar “Fuego-25” de la Sala Palatului a adus în fața publicului bucureştean o artistă extrem de interesantă, cu intervenții aplaudate atât la nai, cât şi vocal.

Oana Lianu a absolvit Academia de muzică “Gh. Dima” din Cluj-Napoca, este conf. univ. dr., a publicat 3 cărți abordând naiul şi folclorul românesc, este apreciată în țară şi în străinătate, dar, considerăm, prea puțin cunoscută marelui public şi este păcat. Albumul de față, editat de casa de discuri Eurostar, este o colecție de 21 de evergreen-uri, piese nemuritoare, în mare parte din muzica uşoară internațională, dar şi canțonete şi folclor, aduse la microfon cu un glas excepțional, cu inflexiuni timbrale remarcabile, acoperind un ambitus de 3 octave. Nu lipsesc “Ciocârlia”, compusă de lăutarul Angheluş Dinicu pentru inaugurarea Turnului Eiffel din 1899, piese de succes ale lui Joe Dassin, născute din colaborarea cu Toto Cutugno, melodii celebre plecate pe drumul succesului mondial şi veşnic din țări cum ar fi SUA, Italia, Rusia, Israel, Franța, România, Cuba, Brazilia, Peru – o colecție impresionantă de refrene nemuritoare. Iată un disc pe care nu trebuie să-l ratați! (Recenzii de **Mihai CHIHER**)

Revistă lunară de informare, opinie şi dezbatere editată de UNIUNEA COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA şi finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor şef: Mihai COSMA
Redactori: Octavian URSULESCU, Norela-Liviana COSTEA
Secretar de redacţie: Costin ASLAM

Corespondenţi naţionali:
Sanda HÂRLAV-MAISTOROVICI, Mariana POPESCU, Vasilica STOICIU-FRUNZĂ, Cristina ŞUTEU, Alex VASILIU, Petre-Marcel VÂRLAN

Semnează în acest număr:
Loredana BALTAZAR, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Stephan POEN, Carmen MANEA, Edward SANA, Mircea ŞTEFĂNESCU, Lena VIERU-CONTA

www.ucmr.org.ro

http://biblioteca-digitala.ro/?pub=289-actualitatea-muzicala-uniunea-compozitorilor-si-muzicologilor-din-romania

Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect. 1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL
TEL: 021-242.30.32 ISSN: 1220-742x